A HAZASZERETET FÉNYE

195 évvel ezelőtt született Katona József, a Bánk bán írója. Minden magyar diák ismeri nemzeti drámánk szerzőjének magányos sorsát, Déryné iránt érzett romantikus szerelmét, s a mű születésének és színpadra állításának „kalandos" történetét.

Bánk bán, Melinda, Tiborc, Petur! E fogalommá vált neveket valósággal szívünkre égette az idő, s mindig fölizzanak, ha azt mondjuk: haza.

A Bánk bán segítségével tette meg az első lépéseit színjátszásunk az önállóság felé. Vörösmarty így írt róla: „Drámai, sőt színi hatás tekintetében végre a mű ritka tünemény, ha meggondoljuk, hogy akkor íródott, midőn dráma kevés, a színház bujdosó volt."

Igen, azokban az időkben íródott, hogy örök időkön át ébren tartsa a hazaszeretet fényeit, s a nemzeti büszkeséget.

A HÁRFAÉPÍTŐ

Nagyon kevés, mindössze talán négy vagy öt hárfaépítőt tartanak számon az egész világon, s közülük is csak egy-kettő engedheti meg magának, hogy mesternek szólítsák. Az NSZK-beli Max Horngacher viszont igazi mestere ennek a különleges szakmának. Segédei közreműködésével egy hárfát készít el havonta, melynek súlya 35 kilogramm, értéke pedig 35 ezer márka. Horngacher úr megrendelői közé tartozik többek között a Milánói Scala és a New York-i Metropolitan Opera is.

MICSODA ZENE, MICSODA TÁNC

Egy amerikai Párizsban. A közelmúltban te is láthattad a televízióban szüleid fiatalkori nagy filmélményét, amit — úgy tűnik — sohasem koptat unalmasra az idő.

Micsoda virtuóz táncos ez a Gene Kelly! Nem árt ha tudod, sodró erejű, fantasztikus balettfilmjeiért 1951-ben Oscar-díjat kapott, s hogy akkor neki ítélték ezt a tekintélyes kitüntetést, abban döntő szerepe volt az Egy amerikai című filmjének, amelyet nem csak végigtáncolt, de rendezett is.

Persze, nem lehet és nem is érdemes akármilyen zenére táncba lendülni. A film óriási sikeréhez George Gershwin (1898—1937) zenéje is hozzájárult, végtére is ő volt az az amerikai, aki Párizsban járt, s az ott szerzett élményeket átütő erejű zenei műben foglalta össze, melynek címe ugyancsak: „Egy amerikai Párizsban".

Akár egy nagy család, olyan a KISZ Központi Művészegyüttes égisze alatt működő úttörőegyüttes. Egy nagy család, benne a citerazenekar, a fuvolazenekar, Rajkóék, a fuvószenekar, a táncosok, a kórus, és a színjátszó csoport tagjai. Ez a nagy múltú, 33 éve működő együttes egyre többször szeretné láttatni magát. Úgy kíván mozdulni, lépni előre, hogy érezzük, jelen van az életünkben

NYÍLIK AZ

A Rajkóék például amolyan nagyszülők. Velük és a táncosokkal alakították meg 1953-ban az úttörőegyüttest. Különösebb sikereket, eredményeket nem vártak tőlük, egyetlen feladatuk volt: biztosítaniuk kellett a DISZ művészcsoportjainak utánpótlását. Hogy ezt az eltelt harminchárom esztendő alatt milyen nagy hozzáértéssel és milyen magas színvonalon teljesítették, bizonyítja a mai KISZ Központi Művészegyüttes, s abban is különösen a Rajkó zenekar nemzetközi híre-neve.

Napjainkban tizenöt felnőtt vezetésével négyszáznegyvenhét gyerek dolgozik az úttörőegyüttes hét csoportjában.

— Gondolom, ma már nemcsak az utánpótlás-nevelés a feladatuk?

— Nem, fellépünk a mozgalom központi rendezvényein, színesítjük a különböző ünnepélyek, évfordulók, megemlékezések programját — válaszolja az együttes vezetője, Király Éva.

— Ez nem jelent többet évi ötven fellépésnél. Elégedettek ezzel a gyerekek, a csoportok tagjai?

— Rajkóék sokat utaznak, sokat szerepelnek, ám a többiek valóban kevés bizonyítási lehetőséget kapnak, pedig akik valamilyen művészeti ágban próbálják ki tehetségü-

ÚTTÖRŐ EGYÜTTES

ket, azoknak nagy szükségük van a közönségre, a fellépésre. Nekünk itt, a Rottenbiller utcai központban van ugyan egy színháztermünk, de oda csak nyolcvan embert tudunk leültetni. Ha a kórusunknak koncertet szervezünk, s csak a tagok hozzátartozói jönnek el, már dugig megtelik a helyiség. Béreljük ki a Zeneakadémia nagytermét? Egy estére negyvenezer forintba kerül. Más lehetőségeket kellett keresnünk. A kórus például a Szépművészeti Múzeumban koncertezik majd.

— A kisebb együttesek, a citerazenekar, a fuvolazenekar felléphetne akár egy tornateremben is . . .

— Az lehet, de őket nem ismerik annyira, s ennek következtében nem is kapnak meghívásokat. Pedig a fuvolazenekarunk egészen egyedülálló. Nagy Katalin a vezetőjük, az ő klasszikus átiratait játssza az együttes, bizonyítva, hogy még a legporosabbnak hitt művek is mennyire megfitalodhatnak egy újszerű hangszerelésben. Kérdezzen meg egy gyereket az együttes felől. Jó, ha a Rajkóékat és a kórust ismeri. Több és jobb propaganda kellene nekünk. Ma már nincs olyan művészegyüttes, amely lemondhat a hírverésről.

— Hogy keveset hívják az együttes csoportjait, abban nyilván szerepe van annak is, hogy ingyen már sehol sem tudnak fellépni, különösen vidéken nem, ahová esetleg több száz kilométert kell utazniuk. Régen pedig . . .

— Régen egészen más volt a helyzet, jobb gazdasági körülmények között dolgoztunk. Persze, ez nem panasz, hiszen mindenütt kevesebb lett a pénz, mint évekkel ezelőtt. Ahol egy ünnepélyt valamilyen koncerttel vagy előadással még színesebbé, hangulatosabbá kívánnak tenni, ott felléptetik inkább az iskola, a helyi úttörőház együtteseit, csoportjait, azért nem kell fizetni.

— Felvetődik a kérdés: hogyan válhat mindezek ellenére ismertebbé az úttörőegyüttes?

— Újdonságokra, ötletekre van szükségünk. Olyanokra például, mint a táncosok Mini-tini-show-ja, amely bár nem túlzottan emelkedett szellemű előadás, de nagyon igényesen és jól megkomponált szórakoztató műsor. És említhetném színjátszóinkat is. Újpesten, az Ady Endre Művelődési Ház segítségével létrehoztunk egy gyermekszínházat. Tizenévesekhez szóló darabokat, musicaleket szeretnénk bemutatni, a műsorba bevonjuk a táncosokat, és a hangszereseket is. Van még egy másik, csak halványan körvonalazott tervünk is: szeretnénk létrehozni egy régi hangszereken játszó csoportot is.

— Sok újdonságot mondott, de mi lesz a régi programokkal?

— Megmaradnak. Tisztelnünk kell a hagyományokat. Azért, mert a Mini-tini-show olyan népszerű, nem fogjuk elfelejteni a széki csárdást, vagy a mezőségi csűrdöngölőt. Másfelől azonban személyes véleményem, hogy több mai művet kell előadnunk. Kapóra jön nekünk az országos úttörőelnökség Játékvár elnevezésű akciója. Mondtam is a kollégáimnak: soha jobb alkalmat, most aztán megnyithatjuk a Rottenbiller utcai ház kapuit. Késő ősztől várjuk a gyerekeket, jöhetnek egyedül vagy csoportosan, a lényeg az, hogy belehetnek a próbákra, a különböző előadásokat megelőző munka titkaiba, megismerkedhetnek e csoportok tagjaival, beszélgethetnek velük. Közös programokat rendezünk, olyanokat, ahol kisebb iskolai zenekarok, színjátszó körök is tapasztalatot szerezhetnek, s a mieinkkel együtt léphetnek pódiumra. És lesz itt tánctanulás, sőt táncház is!

Reméljük, hogy ezzel nemcsak házunk kapui, de lehetőségeink is kinyílnak.

Sinkovics Ferenc
Fotó: Tóth András

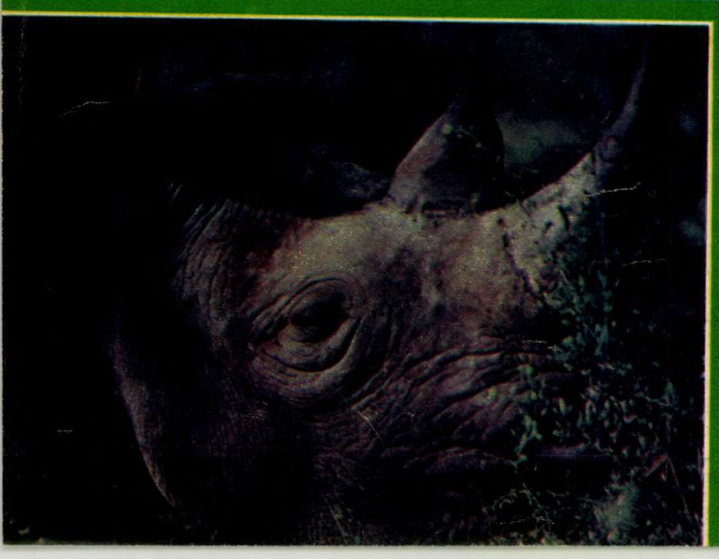

AZ

ORR

SZARV

Octavianus – aki később Augustus néven az ókori Róma legnagyobb császára lett – a legenda szerint még akkor is alig tudta elhinni, hogy ilyen állat létezik, amikor már egy eleven példányt is küldtek az állatkertje számára Afrikából. Szó, ami szó, így első pillantásra valóban a természet rosszízű tréfájának tűnik az ormótlan jószág, az ember hajlik rá, hogy a harckocsi ősének tekintse. A felületes, hebehurgya ítélet persze ezúttal sem állja meg a helyét. Először is: bármilyen hihetetlen is, a bőrpáncél-lemezekkel burkolt állat az előkelő Perssodactyla-családból származik, akárcsak szintén páratlan ujjú rokona, az ember kényeztetett kedvence, a ló. Másodszor: mindenkit óva intünk attól, hogy gúnyos megjegyzéseivel felbosszantsa a nehézkesnek tűnő jószágot, mert tuskó lábaival 50 km/óra körüli sebességre képes, tehát gyorsabb a világ legjobb, szellőlábú sprintereinél is. Harmadszor: a szépség meglehetősen viszonylagos fogalom. Egy rinocérosz számára például nincs szebb teremtménye a földnek egy másik rinocérosznál.

Különben is a kortársunkról van szó, az orrszarvú gyapjas ősei hozzávetőleg a mi őseinkkel egyidőben, úgy 2–2,5 millió évvel ezelőtt, a pleisztocén korban jelentek meg.

Ehhez képest kíméletesebbek is lehetnénk velük. Balszerencséjükre, egykori maláj és kínai orvosok állítása szerint orruk ékességében különös varázserő lakozik, és ezen felbuzdulva az ember néhány száz éve módszeresen irtja a szerencsétleneket.

Ma már csak mintegy 1000 példány él belőlük bolygónkon. Félő, hogy már azok sem sokáig. A babona ugyanis többnyire erősebb a védetté nyilvánító rendeleteknél.

–R –R

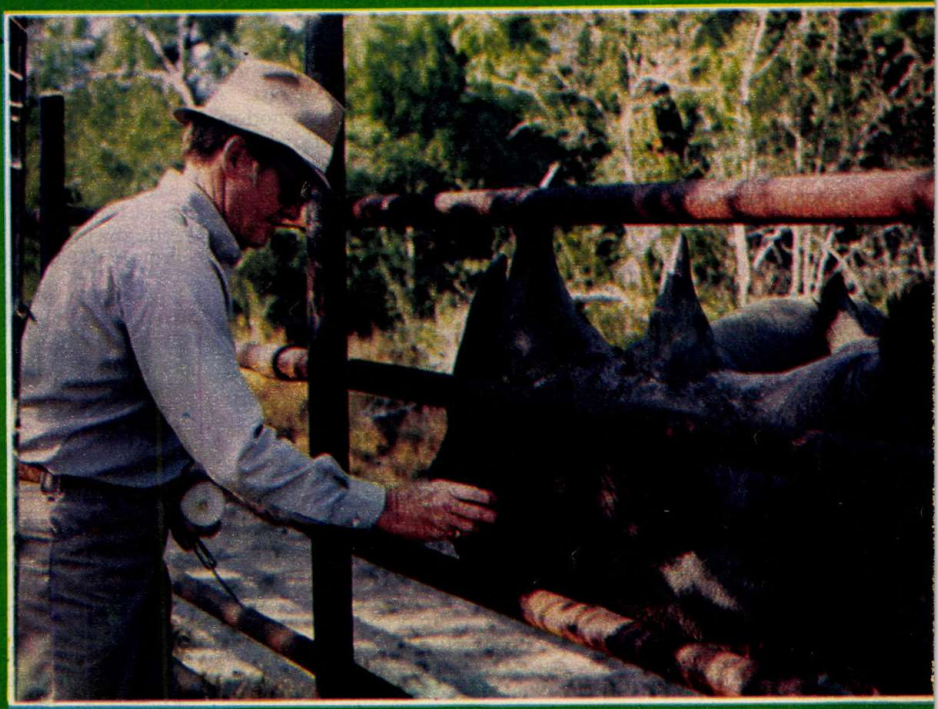

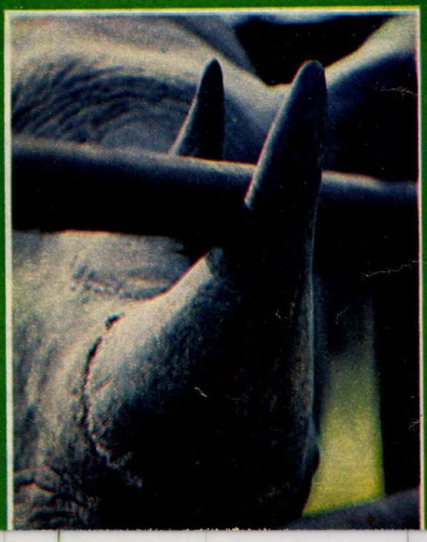

KEDVES ISMERŐS

A KIRÁLY MEGVÉDTE TRÓNJÁT!

Ez év júliusának végén a két világhírű szovjet sakkozó, Garri Kaszparov és Anatolij Karpov ismét leült a sakkasztal mellé, hogy újra — immár harmadszor — megmérkőzzön a sakkvilágbajnoki címért.

1975 óta Karpov volt a világbajnok. A trónkövetelők közül Kaszparov szerezte meg a jogot arra, hogy 1984 őszén összemérhesse vele az erejét. A páros mérkőzést azonban 48 játszma után (!), amikor Karpov már 5:3 arányban vezetett, és egyetlen pont választotta el a győzelemtől, a Nemzetközi Sakkszövetség Fülöp-szigeteki elnöke, Campomanes a versenyzők „végkimerülésére" hivatkozva hatalmi szóval berekesztette. A döntés értelmében se győztes, se legyőzött nincs, újra kell mérkőzni, de már új szabályok szerint. Az első mérkőzésen ugyanis az lett volna a győztes, aki előbb ér el 6 pontot, azaz hat nyert játszmát. A megismételt mérkőzésen már az döntött, hogy legfeljebb 24 játszmából ki ér el előbb $12\frac{1}{2}$ pontot. Ez Kaszparovnak sikerült, 13:11 arányban győzött. Karpovnak azonban joga volt egy éven belül visszavágót kérnie. Ez meg is történt, s így került sor az ez évi erőpróbára.

Mindkét sakkozó a híres szovjet sakkiskola neveltje, sőt mindkettőnek az oktatója (természetesen nem egyidőben, hiszen Karpov tizenkét évvel idősebb) a korábbi világbajnok Botvinnik volt. Pályafutásuk is sok hasonlóságot mutat: mind az orosz nemzetiségű Karpov, mind pedig az Azerbajdzsánból származó Kaszparov korán, fiatal fiúként ismerkedett meg iskolájuk sakkszakkörében a „királyi" játékkal, s aránylag gyorsan haladt előre a sakkozás — mesterjelölt, mester, nemzetközi mester, nemzetközi nagymester, világbajnokjelölt — lépcsőfokain. Még húszévesek sem voltak, amikor már a legjobbak közt is helyt tudtak állni. Mindketten kiváló eredménnyel végezték el a középiskolát, s utána az egyetemet.

Egyben azonban nincs köztük hasonlóság, sőt alapvetően különböznek: mindegyikük más játékstílust képvisel. Ezért is volt különösen érdekes eddig csaknem minden játszmájuk.

Karpov a nagy kubai sakkozót, az 1921—27 közti világbajnok Capablancát tekintette eszményképének, Kaszparov előtt viszont az éppen Capablanca fölött diadalmaskodó, és 1927-ben világbajnokká lett Aljechin példája lebegett. A példaképek játékmodora azután megmutatkozott a tanítványok játékában is.

Karpov a kockázatmentes, a biztonságot mindenképp előnyben részesítő játékmód talán legeredményesebb képviselőjévé vált. Egymás után nyerte versenyeit, éppúgy, mint valaha Capablanca, de kétségtelenül eredményes játéka nem szerzett számára népszerűséget, azt még hívei is szárazaknak, gépiesnek találták.

Ezzel szemben Kaszparov játéka Aljechinéhez hasonlóan színes, bátor, kombinációkkal teli. Kaszparov nem fél a kockázattól, merész, néha túlságosan is az. Nem csoda, hogy több híve van, mint Karpovnak, különösen a fiatalok között.

Így azután a két merőben más stílust képviselő sakkozó három eddigi mérkőzése igen érdekesen alakult. Az elsőn Kaszparov kezdetben nem volt képes kellően felismerni és felmérni a követendő játékmódot, vakmerően rohant neki a jól felvértezett ellenfélnek. Nem is maradt el a következmény: kilenc játszma után Karpov 4:0-ra vezetett. Ekkor azonban Kaszparov is rájött arra, hogy mi a teendő: visszafogta a fantáziáját, szolid játékvezetéssel szinte kivárásra lovagolt. Tizennyolc(!) döntetlen után Karpov még nyert ugyan egy játszmát, s így 5:0-ra vezetett, már csak egy pont választotta el a győzelemtől. Ezt azonban nem sikerült elérnie. A negyvennyolcadik játszmáig már csak Kaszparov tudott nyerni (háromszor), s ekkor következett Campomanes döntése.

A második mérkőzés első játszmáját Kaszparov nyerte, Karpov egyenlített, sőt a vezetést is megszerezte, de Kaszparov visszaszerezte, s többé már ki sem engedte a kezéből a vezetést. Nyerése biztos volt, övé lett a büszke cím. Mindössze 22 éves volt ekkor, a sakktörténelem legfiatalabb világbajnoka. Ez történt tavaly, 1985 őszén.

Karpov élt a visszavágó mérkőzés jogával. Sejteni lehetett, hogy az új összecsapás „életre-halálra" megy majd, a tűz és a víz harca lesz.

Mindkét fél gondosan készült. Karpov jó néhány versenyen indult az év folyamán, és meg is nyerte őket! A különféle stílusú versenyzőkkel való találkozásokon nyilván taktikai téren óhajtotta magát felvértezni. Kaszparov viszont inkább párosmérkőzéseket játszott, szintén teljes sikerrel, s így gyakorolta, hogyan kell ugyanazon ellenfél ellen váltott színekkel és más-más megnyitással játszani.

A mostani mérkőzés immár a harmincadik volt a sakktörténelem eddigi világbajnoki küzdelmeinek sorozatában. A huszonnégy játszmából az első tizenkét találkozó színhelye London volt, majd Leningrádban folytatták a küzdelmet. A feltétel szerint az a győztes, aki előbb éri el a $12\frac{1}{2}$ pontot, ha a mérkőzés döntetlenül végződne, akkor Kaszparov megtartja a világbajnoki címet.

A londoni szakasz 9 döntetlen mellett Kaszparov 2:1 arányú vezetését eredményezte. A leningrádi folytatás első négy játszmájából két döntetlen mellett Kaszparov kettőt megnyert, így a 16. játszma után már $9\frac{1}{2}$:$6\frac{1}{2}$ arányban vezetett. Közelinek látszott a gyors befejezés, de általános meglepetésre más történt Karpov összeszedte magát, és három egymás utáni győzelemmel kiegyenlített. Két döntetlen után a 21. játszma befejeztével $10\frac{1}{2}$:$10\frac{1}{2}$ volt az állás.

Még három játszma volt hátra. Aki ilyen helyzetben nyerni tud, az olyan lélektani előnyhöz juthat, amelyet már aligha lehet behozni. Ez Kaszparovnak sikerült, a 22. játszmát kitűnő játékkal, s olyan befejező kombinációval nyerte, melyre Aljechin is büszke lehetett volna. A huszonharmadik játszmában Karpov hiába próbálkozott, nem tudott előnyt szerezni, sőt, állása kissé kedvezőtlenebbé is vált. Nem tehetett mást: döntetlent ajánlott. Kaszparov ezt elfogadta, mert a mérkőzés 12:11 állása most már az utolsó játszma eredményétől függetlenül is biztosította számára a világbajnoki cím sikeres megvédését. A mérkőzés befejező játszmáját azért lejátszották, de ennek már csak a díjalap-megosztását illetően volt jelentősége. Ez döntetlenül végződött, s így Kaszparov $12\frac{1}{2}$:$11\frac{1}{2}$ arányban nyerte a mérkőzést.

A trónviszályok néhány évre befejeződtek...

Földeák Árpád

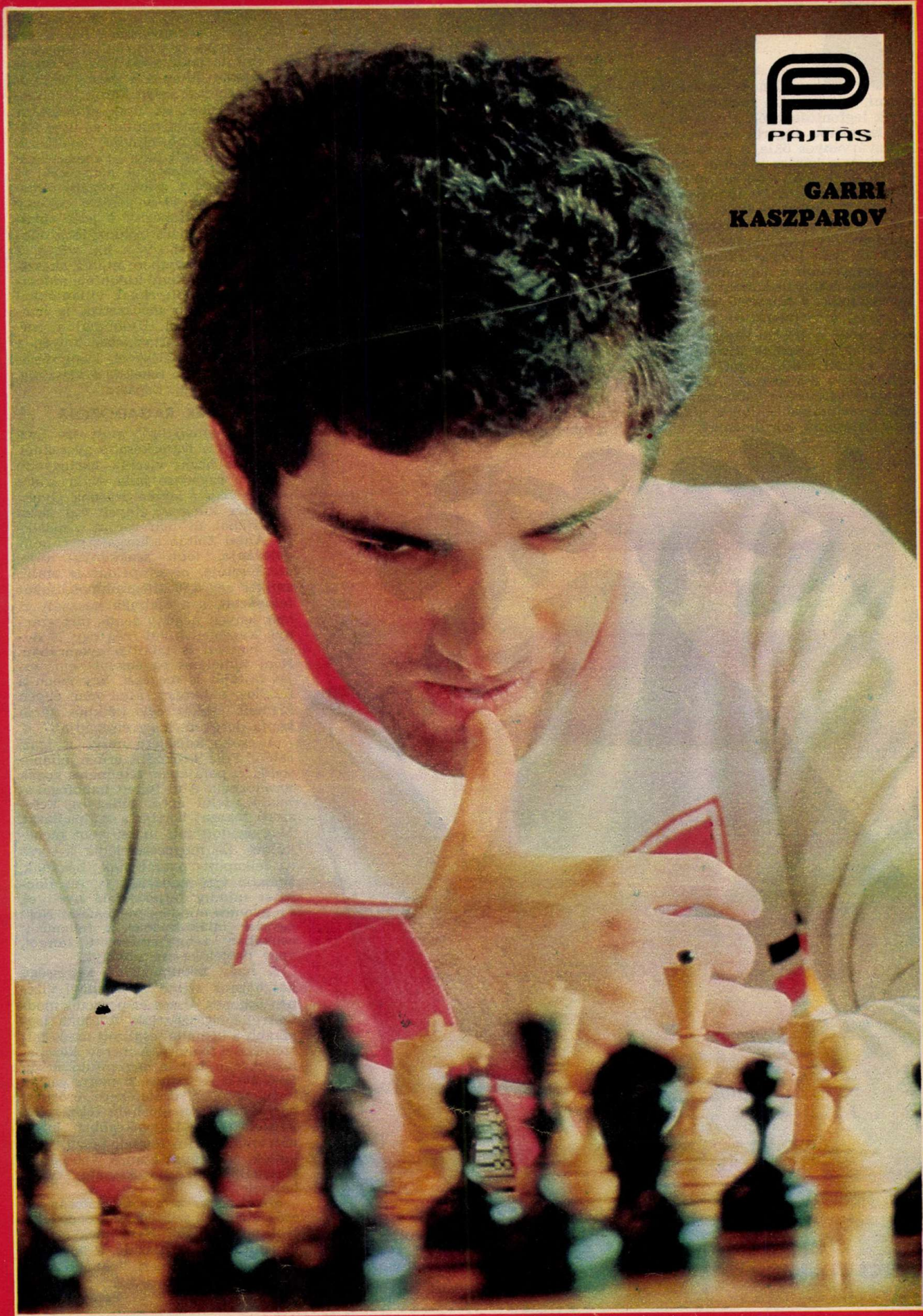
PAJTÁS
GARRI
KASZPAROV

Kapás

Aki télen is szeret horgászni, az bizonyára gondoskodott az egyik legfontosabbról, a csukát, süllőt leginkább ingerlő csalihalakról. A szivárványos ökle, a pirosszárnyú keszeg és a kárász is korán behúzódik a mélyebb vizekbe, azaz téli pihenőre vonul. Ezért idejében gondolni kell a készletezésre.

A kifogott kishalak eltartása gondosságot, körültekintést igényel. Akiknek van horgászállásuk, azoknak egyszerűbb a helyzetük, mert a lyukacsos haltartó kannát a fenékig leereszthetik, a leeresztő zsinórt pedig jóval a vízfelszín alatt megkötheti, hogy a jég ne vágja el. Amikor kishalat akarunk kivenni télen, csak át kell ütni a jeget, és hozzáférhetünk a csalétekhez. Akinek erre nincs lehetősége, akváriumba teheti a csalihalakat, ahol a díszhalakéhoz hasonló körülmények között — levegőztetés, etetés stb. — sokáig eltarthatók. A harmadik lehetőség, ha a pincében, jól kimosott fém- vagy fahordóba helyezzük őket, s időnként gondoskodunk néhány vödörnyi vízcseréről. Ott azonban ügyelni kell rá, hogy a kimert, vagy kieresztett víz helyére ugyanolyan hőmérsékletűt öntsünk.

MI KERÜL A HOROGRA?

A süllőt mindenki szívesen fogyasztja. Viszont nemeshal, ezért csak olyan 14 éven aluliak horgászhatják, akik ifjúsági engedéllyel rendelkeznek. (Gyermekjegy nem jogosít fel nemeshal fogására.) Ragadozó természetű, ezért a horogra is olyasmit kell tűzni, amit rendes táplálkozás közben is fogyaszt: az említett csalihalakat, gilisztát, halszeletet. Jó étvágyú, nyúlánk testű, szép formájú hal, amely tízkilósnál nagyobbra is megnő. Azok közé tartozik, amelyik télen is táplálkozik. Folyó- és állóvizekben egyaránt megtalálható, legjobban a mély, az oxigénben dús szakaszokat kedveli.

Többféle módszerrel horgászhatjuk. Az úszós módszernél a szerelés a közepes bot, normál tároló vagy peremfutó orsó, hosszúkás törzsű és hosszúkás antennájú úszó, 30-35-ös zsinór, hosszú szárú horog a célszerű. Kapáskor, az úszó eltűnésekor várni kell, majd miután az úszó felbukkan, és újból elindul, következik a bevágás pillanata. Fenekezésnél hasonló a szerelés, de nem kerül rá úszó, hanem a zsinór végére ólmot kötünk, eléje 40-40 centire egy-egy horog kerül. Kapásnál a jelző emelkedésekor zsinórt fejtünk le a dobról, hagyjuk, hogy a hal vigye, s csak 20-25 másodperc múlva akasztjuk meg. Ezenkívül különféle műcsalikkal — wobblerekkel, villantókkal — és tapogató módszerrel is horgásszák a süllőt. Utóbbinál a csalit a hal vélt tartózkodási helyén a bot lassú felemelésével, leengedésével mozgatjuk a fenéktől a vízszínig, s így ingereljük kapásra.

A VIZEK RAGADOZÓJA

A hal, amelyikről most szó lesz, falánkabb a legtorkosabb gyereknél. A csuka hazai vizeink legnagyobb étvágyú ragadozó hala. Nála szinte sosincs vége a lakmározásnak. Gyakran még kilóg az elnyelt hal farka a szájából, de már ráront a másikra. Antal Zoltán, a horgászsport nagy veteránja, több szakkönyv írója, szerkesztője, olyan példát is említ, amikor egy 5,60 kilogrammos csukát felboncolt, s a csalinak használt és már lenyelt néhány centis pirosszárnyú keszegen kívül még egy 70 dekás pontyot is talált a gyomrában. Nem kíméletes egyébként sem, saját fajtáját is megeszi. Egy ízben a félkilós, a horgász által már éppen kiemelt csukát egy kétkilós társa kapta derékon, hogy elragadja.

A csuka külsejére nézve is igazi rabló. Feje krokodilszerűen ellaposodik, s pofájában félelmetes fogak sorakoznak. Alul fejlett kapófogakat találni, felül apró, tűhegyes, kefeszerű fogazat borítja a szájpadlását. Megragadott hal innen nem menekülhet. De megpecsételődik a sorsa az elkapott patkánynak, békának, fitalabb vízi madárnak is. Az áldozatot mindig fejjel lefelé nyeli el, s a gyomra mindent megemészt. Nem egyszer találtak már a felboncolt csukában félig emésztett horgot, vagy drótelőke-maradványt.

A nagy alkalmazkodó képességű hal hazánk szinte valamennyi vizében őshonos. Úszós és pergetős módszerrel horgászhatjuk. A csuka leginkább a kishallal csalizott úszós felszereléssel fogható. A merev, közepes hosszúságú bot, a peremfutó orsón levő 30-35-ös zsinór, a nagy, vastag testű úszó, a drótelőkére erősített hármashorog megbízható felszerelés. Pergetésnél a leggyakrabban használt műcsalik: a fémből készült villantók, a kishalat utánzó wobblerek. Használhatunk élő kishalat, vagy halszeletet is.

Mivel a csuka méretkorlátozás alá eső nemeshal, szintén csak engedéllyel horgászható. Nem megvetendő élmény azonban a szülő, a nagyszülő társaságában részt venni a „csukavadászaton".

Péter Róbert

DR. JAKABHÁZY LÁSZLÓ:

CSÚSZÓISKOLA 3.

GÖRBE UTAKON

Amennyiben sikerült elérnünk azt, hogy huzamosabb ideig képesek vagyunk talpon maradni a jégen, netán hosszabb-rövidebb siklásra is futja bátorságunkból és ügyességünkből, akkor itt az ideje, hogy „megkoszorúzzuk" eddigi tudásunkat.

KOSZORÚZÁS ELŐRE

Ez az egyetlen mód a korcsolyázás sebességének megtartására vagy növelésére kanyarodás közben.

● Egy titka van: mindkét lábbal erősen kell elrugaszkodni.

● Dőlj be a kanyarba, válladat fordítsd a kör középpontja felé. Belül levő válladat kissé tartsd magasabban. Emeld belül levő lábadat úgy, hogy teljes testsúlyod a kívül levő lábadon legyen. Rugaszkodj el oldalra a kívül levő lábaddal. Az elrugaszkodást végül a lábfejeddel fejezd be, bokád segítségével. Minden elrugaszkodásnál egy külön lökést ad a boka.

● Helyezd belül levő lábadat a jégre, és emeld fel az elrugaszkodó lábadat. Csúsztasd kívül levő lábadat a belül levő lábad elé.

● A korcsolya áthelyezésének befejeztével helyezd testsúlyodat a kívül levő lábadra, és emeld fel az elrugaszkodó lábadat.

● A mozgás ezután újrakezdődik. Ügyelj arra, hogy csípőd mélyen legyen, és hogy hátadat helyesen tartsd!

LEGGYAKRABBAN ELŐFORDULÓ HIBÁK

— Ne rugaszkodj el a kívül levő lábaddal hátrafelé! Ha a kívül levő lábadat előrehelyezed, a belül levő hátrafelé fog csúszni, és így nem tudsz a belül levő lábaddal elrugaszkodni.

— Ne helyezd kívül levő lábadat a belül levő elé! Ez esetben a belül levő lábad nem fog hátracsúszni, és így el tudsz rugaszkodni.

— Ne ejtsd le a belül levő válladat! Tested legnehezebb része a mellkas és a vállak. Ha leereszted a belül levő válladat a kör középpontja felé, akkor ennek hatására lábad az ellentétes irányba kicsúszik.

— Ne helyezd a testsúlyodat a szabad lábadra addig, amíg az elrugaszkodást be nem fejezted! Ha túl korán teszed ezt, elveszted az egyensúlyodat.

— Ne dőlj előre!

— Ne korcsolyázz mereven tartott lábbal!

— Úgy kezd a gyakorlást, mintha rollereznél! Korcsolyázz körben két lábon, a kívül levő lábbal folyamatosan elrugaszkodva.

● A gyakorlat kezdetekor lábaid legyenek közel egymáshoz. Rugaszkodj el a kívül levő lábaddal oldalra, a belül levő lábadat térdben hajlítsd be. Nagyon lényeges, hogy az oldalra elrugaszkodás mozdulatát érezd meg. Gyakorold ezt mindkét irányba!

● Próbálj meg oldalra járni úgy, hogy egyik lábadat áthelyezed a másik előtt. Szentelj sok időt erre a gyakorlatra. Megéri!

KOSZORÚZÁS HÁTRA

● Korcsolyázz egy kör mentén, csípődet mélyen a kör közepe felé tartva. Belül levő vállad legyen feljebb a kívül levőnél. Ezzel tudod egyensúlyozni a csípő függőleges mozgását, és lehetővé válik, hogy mellkasod, valamint a vállaid súlypontja a korcsolyáid felett legyen.

● Emeld fel a belül levő lábadat úgy, hogy teljes testsúlyod a kívül levő lábadon legyen. Rugaszkodj el a kívül levő lábaddal oldalra. Az elrugaszkodás befejeztével helyezd a belül levő lábadat a jégre, és emeld fel a kívül levő lábadat. Csúsztasd kívül levő lábadat a belül levő elé, és rugaszkodj el ugyanakkor a belül levő lábaddal. Végül helyezd a kívül levő lábadat a jégre, és emeld fel a belül levő lábadat. Ezt követően a mozgás ugyanígy ismétlődik.

● Hátra koszorúzásnál vállaid helyzete egy négyszögnek felel meg. Tested abba az irányba fordul el, amerre lábaid mutatnak. Ha a fejedet elfordítod, ne engedd vállaidat is elfordulni, mert így helytelen irányba csúszol.

● Koszorúzás közben a korcsolya élén fordulj. Így a korcsolya abba az irányba csúszik, amerre korcsolyázni akarsz.

LEGGYAKRABBAN ELŐFORDULÓ HIBÁK

— Ne korcsolyázz két lábon.

— Ne hagyd, hogy tested oldalra forduljon.

— Ügyelj a korcsolya helyes letételére.

— Ne ejtsd le a belül levő válladat.

— Ne dőlj előre.

— Ne korcsolyázz merev lábbal.

— Ne helyezd testsúlyodat a korcsolyaél hátsó részére.

RAJT ELŐRE

● Ügyelj arra, hogy lábaid egymástól vállszélességnyire, térdben kissé hajlítva legyenek. Indulás előtt fordítsd a lábfejeket oldalra, így a testsúlyod a korcsolyaél első részére kerül, és mélyen beékelődik a jégbe, tehát nem tud kicsúszni. Forgasd a lábfejeidet és bokáidat befelé, ezáltal lábaiddal egy „Y" betűt alkotsz. Indulj el lábujjhegyről. Térdedet felemeled, és ezáltal lábadat előrehozod, majd lehelyezed, és hátratolod.

● Tégy három futólépést, mielőtt elkezdesz korcsolyázni. Törekedj arra, hogy lépéseid minél nagyobbak legyenek.

LEGGYAKRABBAN ELŐFORDULÓ HIBÁK

— Ne felejtsd el a bokáidat befelé forgatni.

— Ne rajtolj kis lépésekkel.

— Ne hagyd, hogy derekad meghajoljon.

● A gyakorlás kezdetén állj a palánk mellé vagy a jégpálya szélén a korlát hoz. Testedet egyenesen tartva dőlj előre, bokáidat forgasd el úgy, hogy a lábak „Y" helyzetben legyenek. Rugaszkodj el egyik, majd másik térdeddel úgy, hogy térdeddel a palánkot, korlátot vagy a falat is érintsd.

RAJT OLDALRA

Ennek végrehajtásához hajlított térd és szabályszerű alapállás szükséges. A testsúly a lábfejeken van. Keresztezd egyik lábadat a másik előtt abban az irányban, amerre el akarsz indulni. A lábad áthelyezése inkább átdobáshoz, átlendítéshez hasonlítson, majd rugaszkodj el a sikló lábadról. Helyezkedj lábujjhegyre, törzsedet forgasd előre, és rugaszkodj el az előbb letett lábadról.

LEGGYAKRABBAN ELŐFORDULÓ HIBÁK

— Ne „sétálj" oldalra. Át kell lendítened a lábadat, és a sikló lábról erős elrugaszkodást kell tenned. Ezáltal nagyon fel fogsz gyorsulni!

— Koszorúzáshoz ne fordulj előre. Várd meg, amíg a lendítő lábadat a jégre teszed, és csak azután fordulj a haladás irányába.

— Ügyelj arra, hogy testsúlyod ne a korcsolyaél közepén legyen, hanem a lábfejen.

RAJT HÁTRA

● Állj alapállásba. Egyik lábadat oldalt fordítva rugaszkodj el oldalra. Emeld fel a lendítő lábad egy szökkenő mozgást végezve, és vidd át a sikló láb előtt. Fordulj újra hátra az elrugaszkodáskor úgy, hogy lábadat hátrafelé helyezd a jégre. Ügyelj arra, hogy először a lábfejed legyen a jégen. Rugaszkodj el oldalra azzal a lábbal, amelyet most a jégre helyeztél és korcsolyázz hátrafelé.

LEGGYAKRABBAN ELŐFORDULÓ HIBÁK

— Ne kíséreld meg a koszorúzást a kezdő elrugaszkodás nélkül.

— A koszorúzás végrehajtásakor ne maradj oldalhelyzetben.

— Koszorúzás közben ne ejtsd le belül levő válladat.

(Folytatjuk)

BARÁTUNK A FÉNYKÉP

Angyalföldi Helytörténeti Gyűjtemény, Budapest, Váci u. 50. — 1134; Derkovits Gyula Úttörőház, Kasztelli u. 43. — 1172; 3055. II. Rákóczi Ferenc Úttörőcsapat, Várvölgyi Általános Iskola — 8316; Kossuth Lajos Úttörőház, Szerencs, Rákóczi u. 79. — 3900; Révész Béla Úttörőház, Esztergom, Nagy-Duna sétány — 2500; Városi Úttörőelnökség, Balassagyarmat, Rákóczi u. 17—21. — 2660; Hajós Alfréd Úttörőház, Vác, Pf. 14. — 2600.

BARÁTUNK A FILM

Dózsa Filmszínház, Lenti, Szabadság tér 10. — 8960; Zala Megyei Moziüzemi Vállalat, Zalaegerszeg, Széchenyi tér 4. — 8900; 3310. Petőfi Sándor Úttörőcsapat, Hévíz, Általános Iskola — 8380; 3454. József Attila Úttörőcsapat, Taksony, Iskola u. 3. — 2335; Mező Imre Úttörőház, Győr, Aradi vértanúk u. 23. — 9021; Béke Filmszínház, Hódmezővásárhely, Október 8. u. — 6800; Terv Filmszínház, Hódmezővásárhely, Lenin u. — 6800; Petőfi Filmszínház, Esztergom, Rákóczi tér 4. — 2500; Zalka Máté Úttörőház, Mezőkövesd — 3400; Balassagyarmat, Városi Úttörőelnökség, Rákóczi u. 17—21. — 2660; Békés Megyei Moziüzemi Vállalat, Szarvasi Üzeme, Szarvas, Kossuth tér 3. — 5540; Bástya Filmszínház, Békés, Kossuth u. 3. — 5630; Barátság Művelődési Központ és Könyvtár, Százhalombatta, Május 1. tér 1. —2440.

BARÁTUNK A KÖNYV

53. Teleki Blanka Úttörőcsapat, Budapest, Mautner S. u. 6. — 1135; Községi Könyvtár, Tótszerdahely — 8864; Városi Könyvtár, Lenti, Szabadság tér 17. — 8960; Faluház, Zalaszentlászló — 8788; 836. Petőfi Sándor Úttörőcsapat, Vonyarcvashegy — 8314; 3933. Arpád fejedelem Úttörőcsapat, Ráckeve, Kölcsey F. u. 7. — 2300; Könyvtár, Tököl, Kossuth L. u. 69. — 3216; 4220. Kőrösi Csoma Sándor Úttörőcsapat, Dunaharaszti III., Eötvös u. 52. — 2330; 4071. Dobó István Úttörőcsapat, Halásztelek, Somogyi B. u. 54. — 2314; 3931. József Attila Úttörőcsapat, Dunaharaszti, I. Bajcsy-Zs. u. 152. — 2330; Juhász Gyula Könyvtár, Gödöllő, Dózsa Gy. u. 10. — 2100; Művelődési Központ, Monor, Bocskai u. 1. — 2200; Gyermekkönyvtár, Monor, Kossuth L. u. 71. — 2200; Barátság Művelődési Központ és Könyvtár, Százhalombatta, Május 1. tér 1. — 2440; Általános Művelődési Központ, Kiskunhalas, Kossuth L. u. 23. — 6400; Vörösmarty Mihály Városi Könyvtár, Bácsalmás, Hősök tere 10. — 6430; Könyvtár, Kiskunmajsa, Tanácsköztársaság u. 7. — 6120; 1340. Petőfi Sándor Úttörőcsapat, Fertőd, Madách sétány 2. — 9431; 197. Petőfi Sándor Úttörőcsapat, Sopron, Halász u. 25. — 9400; József Attila Úttörőcsapat, Orosháza, Előd u. 17. — 5900; Városi Könyvtár, Orosháza, Dózsa Gy. u. — 5900; Mogyoróssy János Könyvtár, Gyula, Béke sugárút 35. — 5700; Nagyközségi Könyvtár, Gyomaendrőd, Kossuth u. 50. — 5500; Városi Könyvtár, Szarvas, Szabadság u. 28. — 5540; Városi Könyvtár, Békés, Széchenyi tér 4. — 5630; Könyvtár, Füzesabony, Ifjúság u. 28. — 3390; Városi Úttörőelnökség Közművelődési Szakbizottsága, Hatvan, Kossuth tér 4. — 3000; „Verseghy Ferenc" Megyei Könyvtár, Szolnok, Kossuth tér — 5000; 1134. Ságvári Endre Úttörőcsapat, Jászfényszaru — 5126; Városi Könyvtár, Jászberény, Dózsa Gy. u. 1. — 5100; 752. Gárdonyi Géza Úttörőcsapat, Tiszaigar, Petőfi u. 10—12. — 5361; 3438. Táncsics Mihály Úttörőcsapat, Abádszalók — 5241; 777. Kiss Pál Úttörőcsapat, Tiszafüred, Kiss Pál Általános Iskola — 5350; Várkonyi György Úttörőház, Budapest, San Marco u. 81. — 1032; Hámán Kató Úttörőcsapat, Budapest, Köztársaság tér 4. — 1081; Budapesti Művelődési Központ, Budapest, Szakasits Árpád u. 55. — 1119; Úttörőház, Budapest, Veres Péter u. 157. — 1163; Kerületi Főkönyvtár, Budapest, Thököly u. 5. — 1183; II. Rákóczi Ferenc Úttörőcsapat, Budapest, Ady u. 73. — 1196; CSILI Gyermekkönyvtára, Budapest, Nagy Győri I. u. 4—6. — 1201; 1993. II. Rákóczi Ferenc Úttörőcsapat, Baks — 6768; 2080. Radnóti Miklós Úttörőcsapat, Hódmezővásárhely, Hóvirág u. 1. — 6800; Gyermekkönyvtár, Hódmezővásárhely, Ady u. 5. — 6800; József Attila Úttörőcsapat, Hódmezővásárhely, Árpád u. 8. — 6800; 2334. II. Rákóczi Ferenc Úttörőcsapat, Szeged, Hunyadi sgt. 76. — 6725; 3835. Zrínyi Ilona Úttörőcsapat, Szentes, Kossuth tér 2. — 6600; 2110. Dózsa György Úttörőcsapat, Szentes, Beloiannisz u. 1. — 6600; 2053. Hunyadi János Úttörőcsapat, Nagymágocs, Rákóczi u. 27. — 6622; Ifjúsági Ház, Csongrád, Hunyadi tér 9. — 6640; Gyermekkönyvtár, Csongrád, Április 4. u. 2. — 6640; 2025. Petőfi Sándor Úttörőcsapat, Ópusztaszer — 6767; Városi Gyermekkönyvtár, Tata, Kossuth tér 4. — 2980; 779. Arany János Úttörőcsapat, Lábatlan, II. Rákóczi u. 112. — 2541; Babits Mihály Városi Könyvtár Gyermekkönyvtára, Esztergom, Táncsics u. 7. — 2500; József Attila Általános Iskola, Esztergom, Bánomi u. — 2500; 3438. Széchenyi István Úttörőcsapat, Dorog, Bányász Körönd — 2510; 5126. Tokaji Ferenc Úttörőcsapat, Tiszaladány, Kossuth u. 54. — 3939; Gyermekkönyvtár, Leninváros — 3580; Városi Könyvtár, Sárospatak — 3950; József Attila Könyvtár, Encs — 3860; 3180. József Attila Úttörőcsapat, Miskolc, József A. u. 46. — 3527; 75. Szabó Lajos Úttörőcsapat, Miskolc, Szilágyi u. 53. — 3529; 58. Ságvári Endre Úttörőcsapat, Miskolc, Herman u. 2. — 3532; Nagyközségi Úttörőelnökség, Szécsény, Rákóczi u. 113. — 3170; Barátság Művelődési Központ és Könyvtár, Százhalombatta, Május 1. tér 1. — 2440; Hajós Alfréd Úttörőház, Vác, Pf. 14. — 2600; Monor Művelődési Központ, Bocskai u. 1. — 2200; Monor, Gyermekkönyvtár, Kossuth L. u. 71. — 2200.

BARÁTUNK A MÚZEUM

3877. Kun Béla Úttörőcsapat, Budapest, Práter u. 11. — 1082; XX. kerületi Mozgalomtörténeti Gyűjtemény, Budapest, Pöltenberg u. 13. — 1204; Göcseji Múzeum, Zalaegerszeg, Batthyány u. 2. — 8900; Szórakaténusz Játékmúzeum és Műhely, Kecskemét, Gáspár u. 11. — 6000; Magyar Vízügyi Múzeum, Esztergom, Kölcsey u. 2. — 2500; Vármúzeum, Esztergom, Szent István u. 2. — 2500; József Attila Úttörőcsapat, Esztergom, Bánomi u. — 2500; 4170. II. Rákóczi Ferenc Úttörőcsapat, Felsővadász, Általános Iskola — 3814; Nagyközségi Úttörőelnökség, Szécsény, Rákóczi u. 113. — 3170.

BARÁTUNK A MUZSIKA

1616. Bartók Béla Úttörőcsapat, Nagykanizsa, Tanácsköztársaság tér — 8800; 5275. Gödörházi Antal Úttörőcsapat, Gyenesdiás — 8315; 15. Dobó Katica Úttörőcsapat, Cegléd, Eötvös tér 8. — 2700; 3454. József Attila Úttörőcsapat, Taksony, Iskola u. 3. — 2335; 3931. József Attila Úttörőcsapat, Dunaharaszti I., Bajcsy-Zs. u. 152. — 2330; Mező Imre Úttörőház, Győr, Aradi vértanúk u. 23. — 9021; 2053. Hunyadi János Úttörőcsapat, Nagymágocs, Rákóczi u. 27. — 6622; 1992. Liszt Ferenc Úttörőcsapat, Hódmezővásárhely, Tanácsköztársaság u. 3. — 6800; 2094. József Attila Úttörőcsapat, Hódmezővásárhely, Árpád u. 8. — 6800; Szántó Kovács János Általános Iskola, Hódmezővásárhely, Szék u. 5. — 6800; 2025. Petőfi Sándor Úttörőcsapat, Ópusztaszer — 6767; Petőfi Sándor Általános Művelődési Központ, Esztergom, Petőfi u. 22. — 2500; Általános Iskola, Tokod, Béke u. 25. — 2531; 1264. Kossuth Lajos Úttörőcsapat, Miskolc, Kabar u. 12. — 3533; 1196. Hunyadi János Úttörőcsapat, Miskolc, Krausz Gy. u. 2. — 3530; 3167. Hámán Kató Úttörőcsapat, Miskolc, Fazekas u. 6. — 3525; 2645. Dózsa György Úttörőcsapat, Bükkaranyos — 3554; 4761. Kállai Éva Úttörőcsapat, Emőd, Kossuth u. 87. — 3432; II. Rákóczi Ferenc Úttörőcsapat, Budapest, Ady u. 73. — 1196; Gogolya György Úttörőház, Budapest, Török u. 67. — 1203; 647. Petőfi Sándor Úttörőcsapat, Budapest, Dózsa Gy. u. 136. — 1134; 735. Petőfi Sándor Úttörőcsapat, Budapest, Horváth M. tér 8. — 1082; Városi Úttörőelnökség, Pásztó, Szabadság u. 58. — 3060; 4628. Petőfi Sándor Úttörőcsapat, Heves, November 7. tér 14. — 3360; Ifjúsági Ház, Orosháza, Ady E. u. — 5900.

BARÁTUNK A NÉPMŰVÉSZET

4071. Dobó István Úttörőcsapat, Halásztelek, Somogyi B. u. 54. — 2314; 3931. József Attila Úttörőcsapat, Dunaharaszti I., Bajcsy-Zs. u. 152. — 2330; Szórakaténusz Játékmúzeum és Műhely, Kecskemét, Gáspár u. 11. — 6000; 5058. József Attila Úttörőcsapat, Boldog — 3016; 704. Dózsa György Úttörőcsapat, Kajárpéc — 9123; Mező Imre Úttörőház, Győr, Aradi vértanúk u. 23. — 9021; Várkonyi György Úttörőház, Budapest, San Marco u. 81. — 1032; Kreutz Róbert Úttörőház, Budapest,

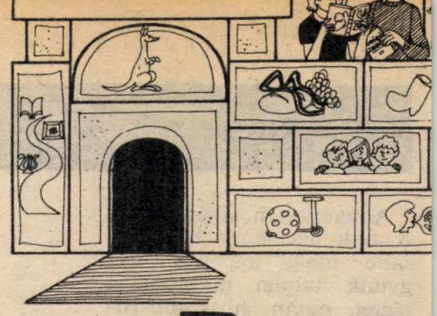

VÁR A JÁTÉKVÁR

Diószeghy u. 27. — 1089; Gogolya György Úttörőház, Budapest, Török Flóris u. 67. — 1203; 2080. Radnóti Miklós Úttörőcsapat, Hódmezővásárhely, Hóvirág u. 1. — 6800; 2020. Petőfi Sándor Úttörőcsapat, Szeged-Algyő, Kastélykert u. 59. — 6750; Pásztó, Városi Úttörőelnökség, Szabadság u. 58. — 3060; Megyei Művelődési és Ifjúsági Központ, Szolnok — 5000; 2619. Kilián György Úttörőcsapat, Jászjákóhalma — 5121; Hajós Alfréd Úttörőház, Vác, Pf. 14. — 2600.

BARÁTUNK A RÁDIÓ

Nagy László Általános Iskola és Gimnázium, Budapest, Ságvári u. 4. — 1203; Dobó Katalin Úttörőcsapat, Nyergesújfalu II. — 2536; 3454. József Attila Úttörőcsapat, Taksony, Iskola u. 3. — 2335; 3931. József Attila Úttörőcsapat, Dunaharaszti I. Bajcsy Zs. u. 152. — 2330; Városi Úttörőelnökség, Balassagyarmat, Rákóczi u. 17. — 2660.

BARÁTUNK A SZÁMÍTÓGÉP

Révész Béla Úttörőház, Esztergom, Nagy-Duna sétány — 2500; 1075. Petőfi Sándor Úttörőcsapat, Albertirsa, Győzelem u. 2. — 2730; 4071. Dobó István Úttörőcsapat, Halásztelek, Somogyi B. u. 52. — 2314; 3454. József Attila Úttörőcsapat, Taksony, — 2335; 4220. Kőrösi Csoma Sándor Úttörőcsapat, Dunaharaszti III., Eötvös u. 52. — 2330; 2756. Bem József Úttörőcsapat, Szigetcsép — 2317; 416. Táncsics Mihály Úttörőcsapat, Zalaszentgrót, 1. számú Általános Iskola — 8790; 3688. II. Rákóczi Ferenc Úttörőcsapat, Zalaegerszeg, Népköztársaság úti Általános Iskola — 8900; 380. Zrínyi Miklós Úttörőcsapat, Nagykanizsa, Zrínyi Miklós Általános Iskola — 8900; 2566. Petőfi Sándor Úttörőcsapat, Fertőszentmiklós, Szent I. u. 48. — 9444; Horváth Zoltán Úttörőház, Sopron, Május 1. tér 14. — 9400; 528. Zrínyi Miklós Úttörőcsapat, Bezenye — 9223; Úttörőház, Kapuvár, Kossuth u. 45. — 9330; Ifjúsági Ház, Csorna — 9300; Városi Úttörőelnökség, Salgótarján, Kossuth u. 8. — 3100; 2899. Gárdonyi Géza Úttörőcsapat, Heves, József A. u. 18. — 3360; 5027. Hámán Kató Úttörőcsapat, Hatvan, Bajcsy Zs. u. 8. — 3000; 72. Zalka Máté Úttörőcsapat, Eger, Zalka M. u. 2. — 3300; 2695. Ságvári Endre Úttörőcsapat, Budapest, Krisztina tér 4. — 1016; Várkonyi György Úttörőház, Budapest, San Marco u. 81. — 1032; Úttörőház + Általános Iskola, Budapest, Nyár u. 4. — 1043; VSZM Közösségi Ház, Budapest, Fehérvári u. 120. — 1116; Pollák Károly Úttörőház, Budapest, Doktor S. u. 45. — 1158; Derkovits Gyula Úttörőház, Budapest, Kasztelli A. u. 43. — 1172; Asztalos János Úttörőház, Budapest, Városház u. 40. — 1181; Tőke László Úttörőház, Buda-

pest, Petur u. 7. — 1192; Gogolya György Úttörőház, Budapest, Török F. u. 67. — 1203; Úttörő- és Ifjúsági Ház, Budapest, Nagytétényi u. 35. — 1221; 2025. Petőfi Sándor Úttörőcsapat, Opusztaszer — 6767: 2094. József Attila Úttörőcsapat, Hódmezővásárhely, Árpád u. 8. — 6800; 2020. Radnóti Miklós Úttörőcsapat, Hódmezővásárhely, Hóvirág u. 1. — 6800; Szántó Kovács János Általános Iskola, Hódmezővásárhely, Kossuth tér 2. — 6800; 2110. Dózsa György Úttörőcsapat, Szentes, Beloiannisz u. 1. — 6000; 2053. Hunyadi János Úttörőcsapat, Nagymágocs — 6322; 669. Ady Endre Úttörőcsapat, Encs, Petőfi u. — 3850; Zalka Máté Úttörőház, Mezőkövesd — 3400; 1299. Herman Ottó Úttörőcsapat, Kazincbarcika, Május 1. u. — 3700; 3762. Hunyadi János Úttörőcsapat, Ormosbánya — 3743; 1589. Kossuth Lajos Úttörőcsapat, Sátoraljaújhely, Jókai u. 13. — 3980; Művelődési Ház, Sárospatak, Eötvös u. 6. — 3950; 2. számú Általános Iskola, Putnok — 3630; 1267. Petőfi Sándor Úttörőcsapat, Miskolc, Téglagyár u. 3. — 3533; 1436. Pataki István Úttörőcsapat, Miskolc, Fazola u. 2. — 3534; Városi Úttörőelnökség, Orosháza — 5900; Hajós Alfréd Úttörőház, Vác, Pf. 14. — 2600.

BARÁTUNK A SZÉP SZÓ

25. Csány László Úttörőcsapat, Keszthely, Csány L. Általános Iskola — 8360; Ferenczi Általános Iskola, Sopron, Ferenczi u. 1. — 9400; Nagyközségi Úttörőelnökség, Rétság, Rákóczi u. 54. — 2651; Művelődési Központ, Monor, Bocskai u. 1. — 2200; Gyermekkönyvtár, Monor, Kossuth L. u. 71. — 2200.

BARÁTUNK A SZÍNHÁZ

72. Zalka Máté Úttörőcsapat, Eger, Zalka Máté u. 2. — 3000; Révész Béla Úttörőház, Esztergom, Nagy-Duna sétány — 2500; József Attila Általános Iskola, Esztergom, Bánomi u. — 2500; Városi Úttörőelnökség, Pásztó, Szabadság u. 58. — 3060; Városi Könyvtár, Jászberény, Dózsa Gy. u. 1. — 5100; Rózsa Ferenc Úttörőház, Budapest, Marcibányi tér 5/a — 1022; Várkonyi György Úttörőház, Budapest, San Marco u. 81. — 1032; Móra Ferenc Úttörőcsapat, Budapest, Zrínyi u. 73. — 1171; XXII. kerületi Úttörő- és Ifjúsági Ház, Budapest, Nagytétényi u. 35. — 1221; Bokányi Dezső Úttörőház, Baja, Petőfi-sziget — 6500; Jurinovits Miklós Művelődési Ház, Bácsalmás, Lenin u. 9. — 6430; „Erdei Ferenc" Megyei Művelődési Központ, Ciróka Bábszínház, Kecskemét, Május 1. tér 1. — 6000.

BARÁTUNK A TÁNC

Szórakaténusz Játékmúzeum és Műhely, Kecskemét, Gaspár u. 11. — 6000; Általános Iskola, Csikéria, Kossuth L. u. — 6424; 1985. Petőfi Sándor Úttörőcsapat, Balástya, Munkácsy Mihály Általános Iskola — 6764; 660. II. Rákóczi Ferenc Úttörőcsapat, Forró, Általános Iskola — 3849; Megyei Művelődési és Ifjúsági Központ, Szolnok — 5000; Déryné Művelődési Központ, Jászberény, Víz u. 1. — 5100; Lágymányosi Közösségi Ház, Budapest, Körösy J. u. 16. — 1118; Városi Úttörőelnökség, Pásztó, Szabadság u. 58. — 3060.

BARÁTUNK A TECHNIKA

1932. Földváry Károly Úttörőcsapat, Cegléd, Szabadság tér 4. — 2700; Várkonyi György Úttörőház, Budapest, San Marco u. 81. — 1032; 733. Zrínyi Ilona Úttörőcsapat, Váci u. 50. — 1131; Úttörőház, Tata, Fényes fasor — 2890; Révész Béla Úttörőház, Esztergom, Nagy-Duna sétány — 2500; Általános Iskola, Tut, Felszabadulás u. 4. — 2534; Városi Úttörőelnökség, Salgótarján, Kossuth u. 8. — 3100.

BARÁTUNK A TELEVÍZIÓ

Városi Úttörőelnökség, Balassagyarmat, Rákóczi u. 17—21. — 2660.

BARÁTUNK AZ ÚJSÁG

2053. Hunyadi János Úttörőcsapat, Nagymágocs, Rákóczi u. 27. — 6622; Városi Úttörőelnökség, Balassagyarmat, Rákóczi u. 17. — 2660; Művelődési Központ, Monor, Bocskai u. 1. — 2200; Gyermekkönyvtár, Monor, Kossuth L. u. 71. — 2200.

A Mosolyrend az egyetlen olyan kitüntetés, amelyet gyerekek adnak felnőtteknek, gyerekek alapítottak és fajra, nemre, életkorra, világnézetre tekintet nélkül mindenki megkaphat, ha szereti a gyerekeket, és a gyerekek is viszontszeretik őt.

A Mosolyrend 1967-ben született: egy varsói kórházban a gyógyulásukra váró gyerekek úgy döntöttek, hogy kitüntetést alapítanak — a nekik nyújtott szeretetért. Annak adják az érdemrendet, aki a legtöbb mosolyt varázsolja a kisfiúk, kislányok arcára, aki a legtöbb örömöt, szeretetet és barátságot nyújtja nekik.

A Mosolyrendnek eddig 50 országban háromszáz lovagja van. Átadása mindig a kitüntetett hazájában történik, nagy ceremóniával: a jelöltnek meg kell fogadnia, hogy mindig vidám lesz, a gyerekek barátja marad és ennek érdekében próbatételeket is kiáll. (Az első próbatétel: ott helyben meg kell inni egy serleg citromlevet.)

A Képes 7 szerkesztősége mozgalmat indított a Mosolyrend lovagi címének hazai megszerzésére. Sok ezer szavazat érkezett, a kitüntetés átadása decemberben lesz.

Még néhány hét van hátra! Szavazzatok ti is, szóljatok bele, jelöljetek, döntsétek el, hogy ki legyen a Mosolyrend első magyar lovagja. Fedezzétek fel saját környezetetekben, ki az, akinek a legtöbb örömöt köszönhetitek, aki a legtöbbet tesz értetek.

Szavazatotokat küldjétek el a Képes 7 szerkesztőségének (Képes 7, 1073 Lenin krt. 9—11.). Várjuk a leveleket, legyetek ti is választói a Mosolyrend magyar lovagjának. A világot átfogó rend első magyar kitüntetettjei karácsonykor, a budapesti úttörő-fenyőfaünnepségen kapják meg a mosolygó napot ábrázoló érmet.

SZAVAZÓLAP

A MOSOLYREND KITÜNTETÉSRE JAVASLOM:

Név: .....

Foglalkozás: .....

Lakcím: .....

.....

A szavazó neve: .....

Életkora: .....

Lakcím: .....

Kérjük a javaslat rövid indoklását!

PÁLYAVÁLASZTÓ LÁNYOK, FIÚK!

A Budapesti Elektromos Művek az Ipari Minisztérium felügyelete alatt működő közüzemi vállalat. Felelős — ellátási területén belül — a villamosenergia-szolgáltatással kapcsolatos tevékenység végzéséért. Vállalatunk műszaki-gazdasági feladatait három, egymástól jól elkülöníthető tevékenységi csoportba sorolhatjuk.

1. A vállalat kezelésében lévő hálózatok, épületek, gépek, berendezések üzemeltetése, a szükséges fenntartási és karbantartási munkák végzése.
2. Energiagazdálkodási tevékenység, ezen belül a fogyasztók energiaigényének kielégítése.
3. Hálózatfejlesztés. Az áramszolgáltatási területen jelentkező hálózatfelszerelési, -építési igény kielégítése.

Szakmunkástanulóink képzése főhivatású szakoktatók irányításával tanműhelyekben, illetve az üzemegységeknél folyik. A képzési idő általános iskolai végzettségűeknek 3 év, érettségizetteknek 2 év. A tanulóévek alatt elsajátítják a villanyszerelő szakma legfontosabb technológiáit.

Szakmunkástanulóink minden őket megillető juttatást — tanulmányi és társadalmi ösztöndíjat, munkaruhát, étkezést — megkapnak. A vidéki tanulók részére kollégiumi elhelyezést biztosítunk.

A III. éves tanulókat szakmunkásbérben foglalkoztatjuk. A továbbtanulást támogatjuk.

Az iparágban dolgozók energia-árkedvezményben és egyéb juttatásokban részesülnek.

Az alábbi szakmákra várjuk jelentkezéseteket: villanyszerelő, műszerész, vízvezeték-szerelő, kőműves, festő-mázoló.

A továbbtanulási jelentkezési lapra írjátok rá, hogy a Budapesti Elektromos Művekhez jelentkeztek. Minden érdeklődőt szeretettel vár a Budapesti Elektromos Művek oktatási központja. Cím: Budapest VI., Weiner Leó u. 7. — 1065.
Telefon: 126-011.

BUDAPESTI ELEKTROMOS MŰVEK ELMŰ

LÁNYOK, FIÚK, FIGYELEM!

Ha még nem döntöttetek arról, hogy milyen szakmát tanuljatok, fogadjátok meg tanácsunkat, jelentkezzetek

TEXTILKIKÉSZÍTŐ

szakmunkástanulónak.
E szép szakma egyik ágát, a TEXTILFESTŐ és -KIKÉSZÍTŐ szakmát egyaránt ajánljuk lányoknak és fiúknak, a TEXTILNYOMÓ szakmát csak fiúknak. Szakmunkástanulóink tanulmányi ösztöndíja 50—800 Ft/hó, a tanulmányi eredménytől és az évfolyamtól függően.

A társadalmi ösztöndíj két részből áll. **Alapösztöndíjból,** mely havonta 700 Ft, és **tanulmányi pótlékból,** ami a tanulmányi eredménytől függően változik, az alapösztöndíj 30—50%-a lehet. Tanulmányi pótlékot a közepes, vagy annál jobb tanulók kapnak.

Vidéki tanulóink kollégiumi elhelyezéséről gondoskodunk.

Az elméleti oktatás a Than Károly Vegyipari Szakközépiskola és Szakmunkásképző Intézetben, a gyakorlati oktatás tanműhelyben, majd a vállalat gyáraiban folyik.

I. éves tanulóink 1500 Ft értékben ruházkodási segélyt is kapnak.

Érdeklődésre részletes, színes képekkel tarkított tájékoztatót küldünk.

BUDAPRINT BUDAPEST

Jelentkezni, érdeklődni lehet:
BUDAPRINT Pamutnyomóipari Vállalat
személyzeti és oktatási főosztálya, Budapest III., Fényes Adolf u. 19—21. 1036.
Telefon: 687-834.

Az 1987/88-as tanévre a 14. életévüket betöltött és általános iskolát végzett **lányokat szövő szakmára** beiskolázunk szakmunkástanulónak. Tanulmányi idő 3 év. Juttatások: 500 Ft alap, társadalmi ösztöndíj, plusz 100—200 Ft — tanulmányi eredménytől függő — tanulmányi pótlék; 200 Ft kiemelt szakmapótlék; tanulmányi ösztöndíj a tanulmányi eredménytől függően: I. évben 50—450 Ft, II. évben 50—540 Ft, III. évben 50—820 Ft. **Fiúkat villanyszerelő, forgácsoló, géplakatos, textilipari gépszerelő szakmára** iskolázunk be szakmunkástanulónak. Tanulmányi idő 3 év.

Juttatások: 500 Ft alap, társadalmi ösztöndíj, plusz 100—200 Ft — tanulmányi eredménytől függő — tanulmányi pótlék; tanulmányi ösztöndíj, a tanulmányi eredménytől függően: I. évben 50 Ft-tól 400—500 Ft, II. évben 50 Ft-tól 500—600 Ft, III. évben 50 Ft-tól 800—900 Ft.

Ingyenes munkaruha. Elhelyezés kollégiumban. Ebédet 4 forintért biztosítunk az iskolában és az üzemi gyakorlat idejére a gyárban. A vállalat termékeiből kedvezményes vásárlás, évente egy alkalommal. Kereseti lehetőség a szakmunkásvizsga letétele után szövő munkakörben 5 százalék szakmunkás-, valamint műszakpótlékkal 4500—7500 Ft/hó; a többi munkakörben a bérbesorolási kategóriától függően alakul a kereset. A továbbtanulást támogatjuk.

PAMUTTEXTILMŰVEK PATEX BUDAPEST

Jelentkezni lehet személyesen: hétfőtől csütörtökig, 8—15. óráig, a személyzeti osztályon.
PATEX Angyalföldi Szövőgyár, Budapest, XIII., Fáy u. 81—83. — 1135.
Levélre részletes tájékoztatót küldünk.
Cím: Budapest, Pf. 391. — 1394.

PÁLYAVÁLASZTÓ FIATALOK!

A PAMUTTEXTILMŰVEK BUDAI GYÁRA az 1987—1988-as tanévre felvesz általános iskolát végzett lányokat **fonó és szövő:** fiúkat **textilgépszerelő, lakatos, villanyszerelő, esztergályos** szakmára szakmunkástanulónak.

TANULMÁNYI IDŐ 3 ÉV.
FELVÉTELI VIZSGA NINCS!

Ösztöndíj: a tanulmányi ösztöndíj az eredménytől függően 500—960 Ft, a társadalmi ösztöndíj egységesen 500 Ft havonta, + 100, 150, 200 Ft tanulmányi pótlék.
Juttatások: 4 Ft térítésért teljes ellátást biztosítunk (napi háromszori étkezés); ingyenes kollégiumi elhelyezés; iskolaköpenyt, füzetcsomagot, munkaruhát térítésmentesen adunk; évente kedvezményes vásárlás a gyár termékeiből; a tanulók részére 50%-os utazási kedvezményt biztosítunk: a III. éves tanulókat teljesítménybérben foglalkoztatjuk.

A szakmunkásvizsga után jó kereseti lehetőség. A lányokat 160 Ft-os térítés ellenében modern leányszállókon, a fiúkat gyári albérletben helyezzük el. A továbbtanulásra szakirányú középiskolában lehetőséget biztosítunk.

PATEX

Jelentkezés:

PTM Budai Gyára
személyzeti osztály,
Budapest, Pf. 43. — 1502
Telefon: 662-688.

Szeretnél valamilyen szép szakmát tanulni?
GYERE TANULÓNAK A KOSSUTH NYOMDÁBA!
Választhatsz a
BETŰSZEDŐ,
MAGASNYOMÓ GÉPMESTER,
SÍKNYOMÓ GÉPMESTER,
KÖNYVKÖTŐ, NYOMDAGÉPSZERELŐ,
VILLAMOS-BERENDEZÉS-SZERELŐ
szakmák közül.

Keress föl minket szüleiddel, bemutatjuk a választható szakmákat.

Jelentkezni lehet naponta 8—14 óra között a KOSSUTH NYOMDA személyzeti és oktatási osztályán.

Budapest V., Alkotmány utca 3.

Telefon: 117-298/119.

Juttatásaink: a tanulmányi eredménytől függően 400—1050 Ft összegű társadalmi-tanulmányi ösztöndíj; 4 Ft térítésért étkezés; sportolási, szórakozási lehetőség; üdülés a Balatonnál és Galyatetőn.

Továbbtanulási lehetőség a Nyomdaipari Szakközépiskolában.

FIATALOK, FIGYELEM!

A BUDAPRINT Kelenföldi Textilgyár korszerű gyárrészlegei — fonoda, szövöde, kötő-hurkoló — az 1987—88-as tanévre felvesz általános iskolai végzettséggel rendelkező lányokat fonó, szövő, kötő; fiúkat textil- és ruházati ipari gépszerelő szakmunkástanulónak 16 éves korig.

Felvételi vizsga nincs! Tanulmányi idő: 3 év.

Ösztöndíj: a tanulmányi eredménytől és az évfolyamtól függően, **havi 250—800 Ft.**

Juttatások:

— társadalmi alapösztöndíj 500 Ft/hó, plusz a tanulmányi eredménytől függően 150—250 Ft tanulmányi pótlék a teljes tanulmányi időre;

— kollégiumi elhelyezést valamennyi vidéki tanulónak biztosítunk;

— iskolaköpenyt, munkaköpenyt, munkacipőt, tornafelszerelést füzetcsomagot a gyár, tankönyvet az iskola biztosít;

— egész évben kedvezményes textilvásárlás a vállalat termékeiből.

Szakmunkásvizsga után:

— kereseti lehetőség 3500—5500 Ft;

— leányotthonunkban a vidékiek elhelyezését havi 150 Ft-ért biztosítjuk;

— a továbbtanulást támogatjuk.

További részletes tájékoztatást adunk szóban vagy írásban. Érdeklődők részére üzemlátogatást szervezünk.

Cím:
BUDAPRINT
Kelenföldi Textilgyár,
személyzeti-oktatási
osztály,
Budapest XI.,
Budafoki út 111—113. — 1117.
Telefon:
868-955/191 mellék.

BUDAPRINT BUDAPEST

TÖPRENGŐ

SZERKESZTI:
V. SÓLYOM ERZSÉBET

Rejtvényeink megfejtését lehetőleg postai levelezőlapon küldd be. Ha csak kettőt tudsz megfejteni – és azok jók –, már részt vehetsz a heti jutalomsorsoláson.

Beküldési határidő: november 27.

Címünk: Budapest, Jászai Mari tér 5. 1397. A borítékra vagy a levelezőlapra írd rá: „TÖPRENGŐ".

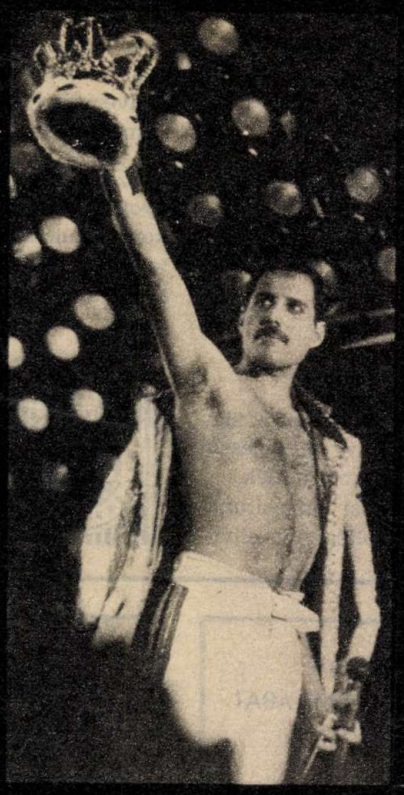

3+1 POPREJTVÉNY

Dévényi Tibor
3 kérdése 1 képhez

1. A képen látható zenekar neve?
2. Mi köze az énekes kezében lévő koronának a zenekar nevéhez?
3. Hol készülhetett a kép?

Játékunkban részt vehetnek azok, akik szeretik a popmuzsikát, de játszhatnak olyanok is, akik nemcsak szeretik, hanem művelik is. Várjuk továbbá azok megfejtését is, akik iskolai zenekarban zenélnek, vagy kedvük van a táncdalénekléshez. Ezeknek legalább három rejtvényünket kell megfejteniük, és elküldeniük a címünkre. A levelezőlapon a megfejtés mellé írjatok néhány sort magatokról vagy zenekarotokról. Meghallgatás után sorsolunk a zenekarok és énekesek között. A legjobbak felléphetnek egy közös koncerten a Neoton Családdal!

KITALÁLOD-E? A virágba írt betűkből egy magyar költő neve állítható össze. Kiről van szó?

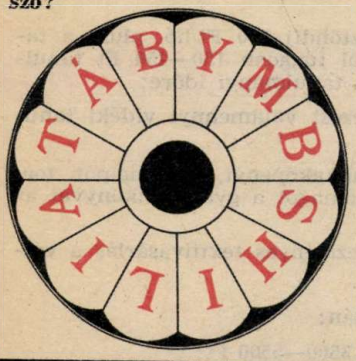

NYERTESEK

A 86/26. számunk rejtvényeinek megfejtéséért jutalmat kapnak: Bácsi Zsigmond, Budapest; Balogh Buda, Miskolc; Deél Enikő, Ökörítófülpös; Farsang Zsolt, Szombathely; Gyugyi Tamás, Dombóvár; Hajtós Helén, Rudabánya; Hepp Gyula, Selyp; Herold Mária, Visegrád; Heves János, Szerencs; Hudácskó Attila, Bodrogszegi; Iván István, Gégény; Kara Zoltán, Kecskemét; Koczkás Tímea, Alattyán; Köböl Szilvia, Dunaújváros; Kőmíves Judit, Oroszlány; Kuhajcsik Anita, Baja; Macsuga Péter, Szirmabesenyő; Mátis Veronika, Celldömölk; Nahaji Anikó, Debrecen; Schnaider Klaudia, Mohács.

A nyereményeket postán küldtük el.

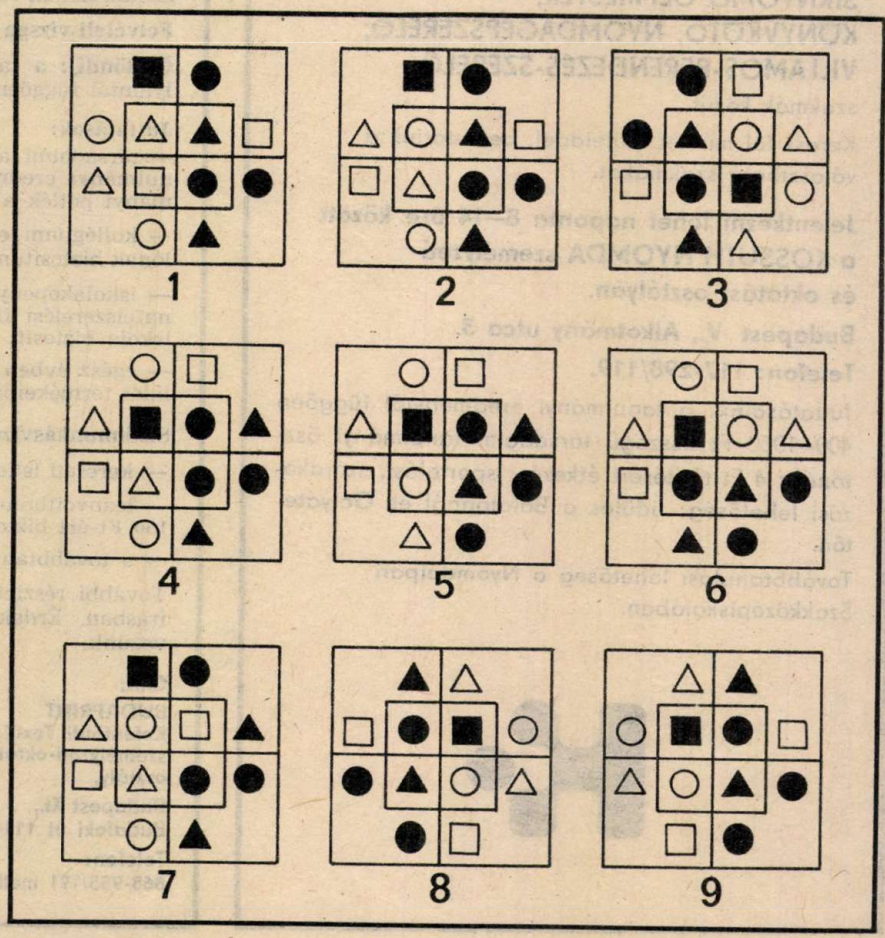

RAKD SORBA!

Melyik két ábrát kell felcserélni ahhoz, hogy a sorozat logikus legyen?

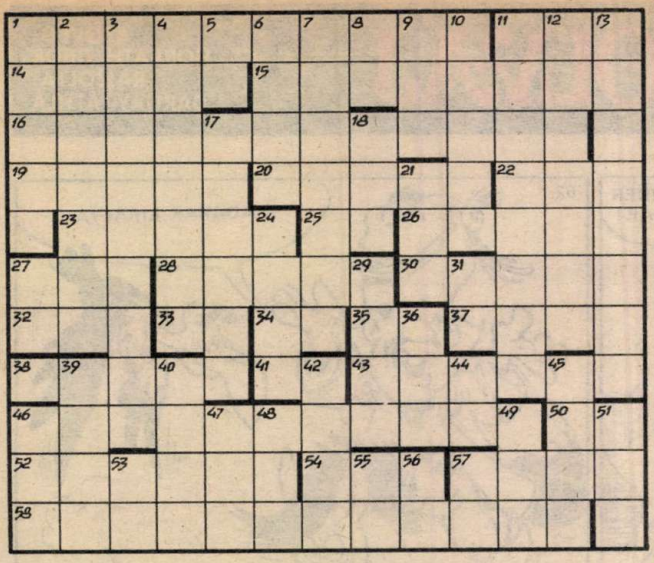

VÍZSZINTES: **1.** Alaptalan, nem hihető szövegelésre mondjuk. **11.** Módosított „A" hang a zenében. **14.** Elágazó. **15.** Lekaszálta a gabonát. **16. Szárnyas emlősök „lakótelepe".** **19.** Föld alatti járatokban tanyázó, mélyebb vizekben vadászó állat. **20.** Vízbe márt. **22.** Orr-rész nélküli Lada! **23.** Ahol . . ., ott ne keress. **25.** Gallium. **26.** Könnyű, finom pamutszövet. **27.** A Pál utcai fiúk árulója. **28.** Egyidős testvérek. **30.** Kém, ismert idegen szóval. **32.** Sportöltözet. **33.** Kettőzve sportfogadás. **34.** Feszítőeszköz. **35.** Szintén. **37.** Mandlikova keresztneve. **38.** Vízinövény. **41.** Grand Prix. **43.** Ülőalkamatosságok. **46.** Szétszórt figyelmű, feledékeny. **50.** Sír. **52.** Lopakodva. **54.** Dinnyén, jégen vágják. **57. Esetlen mozgású, fején csíkos, ragadozó. Télen ő is durmol.** **58. A legfürgébb rágcsálók közé tartozik.**

FÜGGŐLEGES: **1. Téli álmot alvó emlős, a néphiedelem időjósnak tartja.** **2.** Kezdetben, az első időkben. **3. Ez az apró állat is átalussza a telet, mesejátékok gyakori szereplője.** **4.** Azbeszt. **5** Tág. **6.** Ide az orrom elé. **7.** Hadak. **8.** Fordított névelő. **9.** Kor, ismert latin szóval. **10.** A legnagyobb olasz költő. **11.** Rokonok, népies szóval. **12.** Nagy sportlétesítmény. **13.** Nem hagynak békén. **17.** Vadkörte. **18.** Trombitahang. **21.** Szovjet motorkerékpár. **24.** Ferde, rézsútos. **27.** Bizony . . .! **29.** Ifjúsági szövetségünk. **31.** Pecsét helye. **36.** Beszédünk legkisebb jelentéssel bíró egysége. **39.** Ritka férfinév. **40.** Fénnyel jár együtt. **42.** Több labdajáték neve. **44.** Éttermek választéka olvasható belőle. **45.** Nem arra! **46.** Erdei gyümölcs. **47.** Perem nélküli lavór! **48.** Testrész. **49.** Maga előtt nyom. **51.** Romániai folyó. **53.** Majdnem fog! **55.** Kötőszó. **56.** Készpénz rövidítve. **57.** Belga és spanyol autójel.

LOGIKA. Találjátok ki, hogy milyen lesz az ábrák sorrendje a kérdőjel helyén!

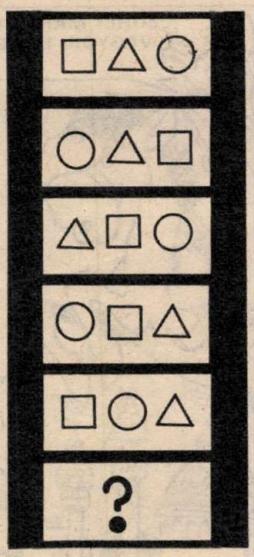

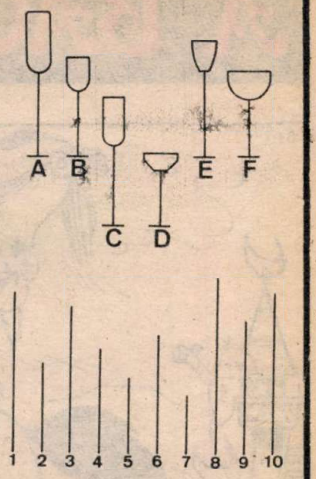

POHARAK. Ha jó a szemmértéked, első ránézésre megmondod, hogy a tíz számozott vonal közül melyik azonos az öt különböző méretű pohár hosszával!

KÉPREJTVÉNYEK

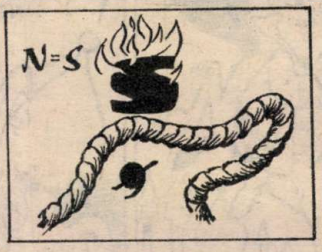

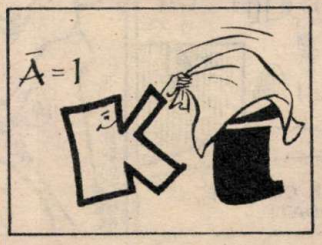

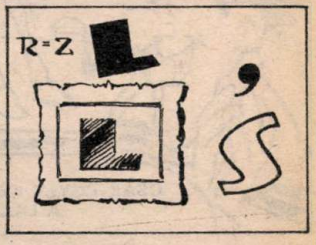

HOL A HAZÁJA?

Mi a neve ennek a növénynek, és melyik három országban termesztik belőle a legtöbbet?

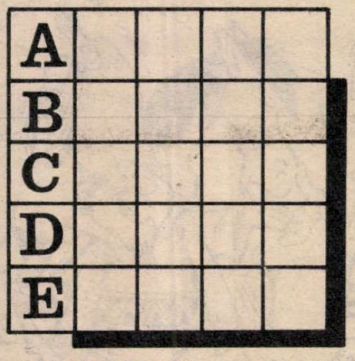

LÓUGRÁS. Helyezd el a felsorolt neveket lóugrásban úgy, hogy az általunk beírt öt betű eredeti helyén maradjon!

LUDMILLA, NORBERT, INCE, ANETTA.

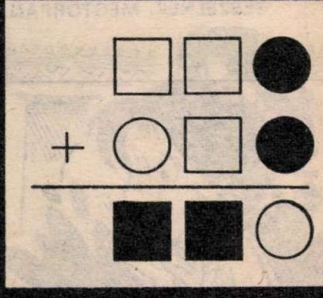

JELSZÁMTAN. Ha a jelek helyére a megfelelő számokat írod be, könnyen elvégezhető az összeadás. Mennyi lesz az eredmény?

A BAGDADI TOLVAJ

SZÖVEG:
CS. HORVÁTH TIBOR
RAJZOLTA:
DARGAY ATTILA

A MI SZAKMÁNK VÁR MÉG RÁTOK!

PAPÍRIPARI VÁLLALAT CSEPELI PAPÍRGYÁRA * 1923 *

Legyetek a „FEHÉR MÍVESSÉG" mesterei!
Jelentkezzetek PAPÍRIPARI szakmunkástanulóknak a Csepeli Papírgyárba!
A képzési idő 3 év.
Az elméleti oktatás helye az 50. sz. Textil- és Papíripari Szakmunkásképző Intézet (Csepel, Bajáki F. u. 27.).
A gyakorlati oktatás helye a Csepeli Papírgyár.
A képzés ideje alatt tanulóinknak a következő kedvezményeket nyújtjuk:

— *a tanulmányi eredménytől függő társadalmi ösztöndíj (300—1000 Ft) + tanulmányi pótlék (10—50%) és tanulmányi ösztöndíj (50—900 Ft);*
— *térítésmentes ebéd;*
— *kollégiumi elhelyezés;*
— *tanfelszerelés és munkaruha;*
— *minden tanévben egy teljes öltözet ruha;*
— *ingyenes kirándulás;*
— *ingyenes üdülés;*
— *a tanulmányi eredménytől függően, minden sikeresen befejezett tanév végén 1000—2500 Ft jutalmat fizetünk;*
— *sportolási lehetőségek, uszoda és sportlétesítmények a gyár közelében;*
— *ifjúsági klub, könyvtár.*

A papíripari szakmai ismeretek KÖZÉPFOKON is elsajátíthatók a Than Károly Vegyipari Szakközépiskolában (Budapest II., Lajos u. 1—3.). Az iskola a 4 éves képzési idő elteltével középfokú szakmai végzettséget és érettségi bizonyítványt ad.
A középiskolások a szakmunkástanulókkal azonos kedvezményekben részesülnek.
Továbbtanulási lehetőséget a Könnyűipari Műszaki Főiskola biztosít.

Fiatalok!

A papír több ezer év alatt nélkülözhetetlen lett, nem tudta semmilyen más anyag pótolni a kultúra terjesztésében elfoglalt helyét. Felhasználási területei a csomagolástechnikában és az egészségügyi felhasználásban egyre bővülnek.
Jelentkezzetek!
Biztos jövő, jelentős kedvezmények!
Bővebb felvilágosítást ad a Papíripari Vállalat Csepeli Papírgyár személyzeti osztálya.
Cím: Budapest XXI., Duna u. 42. — 1751.
Telefon: 279-620/535, 301 mellék.

8. OSZTÁLYOS TANULÓK, FIGYELEM!

Gyertek a Budapesti Közlekedési Vállalathoz szakmát tanulni!
Vállalatunknál még az alábbi szakmákra lehet jelentkezni: közúti villamosjármű-szerelő, esztergályos, anyagmozgatógép-szerelő, épületvillamossági szerelő, erősáramú berendezés-szerelő, épületasztalos, vasútijármű-szerelő, géplakatos, kőműves, villamosgép-szerelő, villamoshálózat-szerelő.
A felsorolt szakmákra vidéki fiatalok is jelentkezhetnek. A gyakorlati képzés jól felszerelt tanműhelyekben, szakoktatók irányításával történik.
KEDVEZMÉNYEK, JUTTATÁSOK A TANULÓIDŐ ALATT:
— a BKV menetrendszerinti járataira ingyenes utazási igazolvány;
— **tanulmányi ösztöndíj, havonta 600—1350 Ft;**
— vidéki tanulók részére társadalmi ösztöndíj-szerződés esetén havi 150 Ft kollégiumi térítés;
— napi 4 Ft-ért ebéd;
— munkaruha;
— sportolási, szórakozási, üdülési lehetőségek bő választéka.
Jelentkezés, bővebb felvilágosítás: BKV Oktatási Központ, Budapest X., Fehér út 1/c, IV. emelet 458. — 1980.
Telefon: 187-133/470 mellék.
Megközelíthető: Örs vezér tere — a Kelet-Nyugati 2-es Metróval; 13-as vagy 62-es villamossal; a Gödöllői HÉV-vel az Örs vezér téri végállomásig; 32, 44, 45, 46, 61, 62, 76, 77, 85, 100, 144-es autóbusszal.
Vidéki fiatalok levélben is jelentkezhetnek, levelükre minden esetben válaszolunk.
FIATALOK, VÁRUNK BENNETEKET!

SZAKMUNKÁSKÉPZÉS BKV

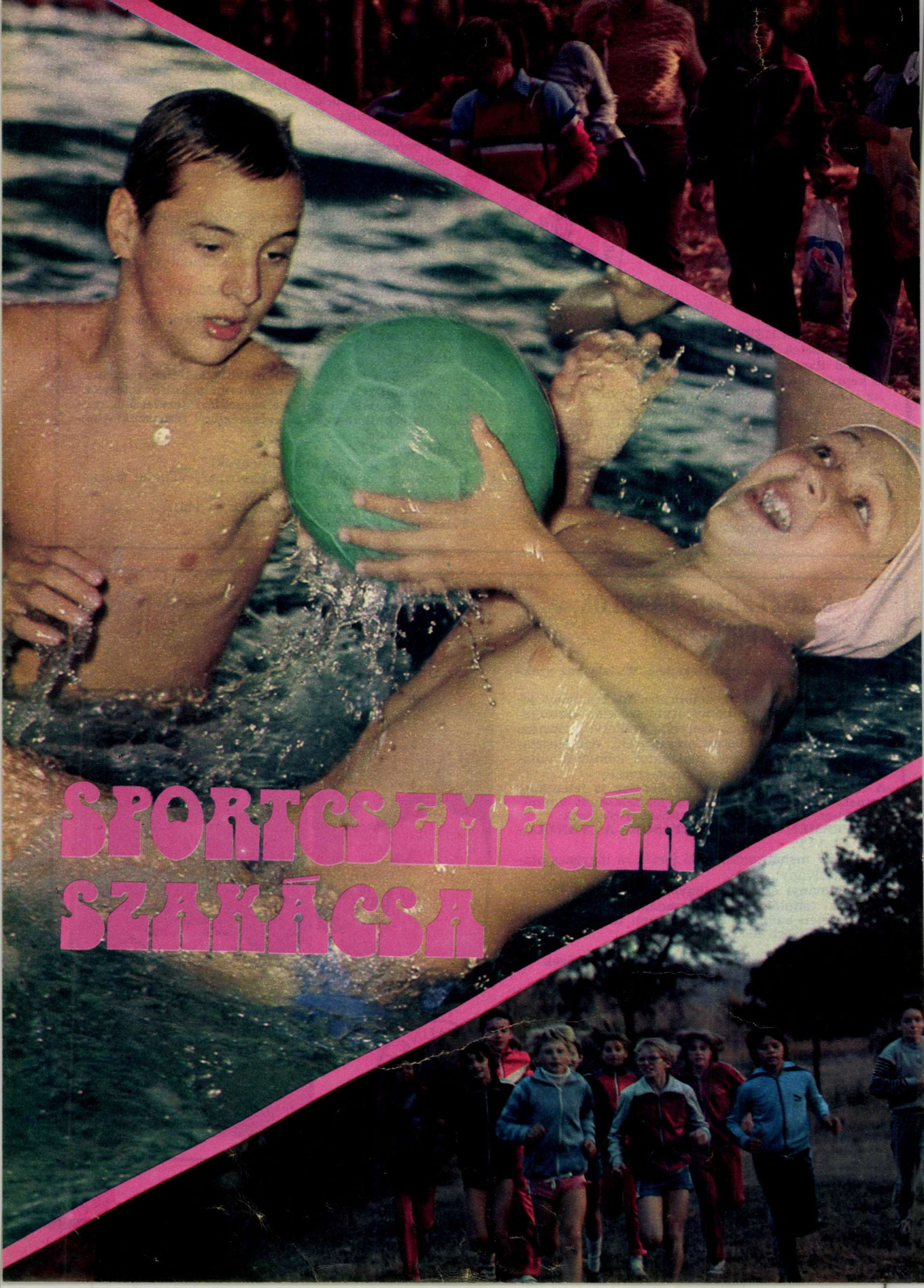

SPORTCSEMEGÉK SZAKÁCSA

Lipták Gyula, a dunaújvárosi Ságvári Endre Általános Iskola testnevelő tanára hosszasan sorolja, hogy a pacalból hányféle kitűnő étel készíthető. Pacalleves, rántott pacal, palacsintába göngyölt tejfölös pacal... az ember szinte maga előtt látja a gazdagon díszített tálakat.

AZ ÚJ „CSEMEGE"...

Lipták Gyula mindig kifőz valamit. És ez már nemcsak a számára oly élvezetes konyhai elfoglaltságra értendő. Az iskola tanulóinak a sportfoglalkozások ezerféle receptjéből kever boszorkányos ügyességgel fogyasztanivalót. A legújabb recept sem akármi: végy néhány jól bevált sportfeladatot, mondjuk a diákok által kedvelt asztalitenisz-versenyeket, kirándulásokat, mezei futóversenyt, a mikulás-kupát vagy hasonlót, fűszerezd meg egy-két furcsasággal, legyen ez például a derékig érő vízben játszható vízi kézilabda, vagy a labdarúgás „lassított felvétele" a medicinlabdával, utcai cipőben játszott jégfoci, az egészet öntsd nyakon egy nagy adag lelkesedéssel, amit lassú tűzön az izzásig hevíthetsz, s máris kész a diáksportkör nevű csemege.

— Jelenleg körülbelül kettőszázötvenen fogyasztják — mosolyog a „szakács". — Persze az az igazság, hogy nekünk nem került nagy fejtörésbe a diáksportkör programjának a kitalálása, hiszen iskolánkban már jó ideje elterjedt egy összetett sportakció, amelynek keretén belül lehet úszni, atletizálni, asztaliteniszezni, kirándulni, országos vagy nemzetközi sportesemányeket közösen megtekinteni, sakkozni, kocogni, „tájfutni", országos tömegsport-akciókban részt venni, focizni, téli kirándulásokat szervezni, mindezt pontokért, egyedül vagy csapatban, szóval jól bevált formák vannak már itt!

HA FALRAMÁSZÓ VERSENY KELL...

A folyosón a tablók, a tablókon megsárgult újságcikkek, az iskola életéről szóló tudósítások, világhírű látogatók fényképei. Gagariné, Solohové és persze az egykori sportdicsőségek dokumentumai. Mert ebből is akad jócskán. 22 úttörő-olimpián 8, atlétikában szerzett aranyéremmel büszkélkedhetnek az iskola diákjai. A legtehetségesebbek persze a Dunaújvárosi Kohász SE-ben folytatják a sportolást, s ilyenek vannak bőven, hiszen az iskola kiváló tömegsportélete mellett vannak sporttagozatos osztályok is, minden évfolyamban egy.

— Ebben az új sportágban és az atlétikában már kész terveink vannak az első diáksportkörök találkozójának megszervezésére. A nagy esemény februárban szeretnénk lebonyolítani! — lelkesedik Lipták Gyula.

De terveik a gyerekeknek is vannak.

— Igaz, még nem sok — mondja a hetedikes Kölcsey Krisztián —, mert még minden olyan bizonytalan és új. Tudjuk, hogy lesz mezünk és melegítőnk, kék-fehér színű, ehhez például az osztálytáraimmal megtervezzük a diáksportkör emblémáját. A mi osztályunkból 23 fő jelentkezett, biztos másnak is lesznek tervei.

A Magyar Diáksport Szövetség útmutató füzetecskéje már valamennyi iskolába megérkezett. A rázósabb adminisztrációnak nemigen örülnek a felnőttek. A nehézségek ellenére mégis megindult valami. A „szakácsok" már javában dolgoznak a recepteken.

(Trencsényi)
Fotó: Szalay Béla

VEREBEK A HÓVIHARBAN

A városi uszodában önfeledten hancúroznak a vízi kézilabdások. A derékig érő vízben hol úsznak, hol vetődnek, hol meg úgy „vontatják" magukat odébb, mintha egy veréb kirándulna a hóviharban. Hiába, a vízben nem könnyű mozogni.

DIÁK SK

Megalakult hát a diáksportkör, „neve lett a gyereknek".

— Az alakuló ülésen a hivatalos formaságokat tisztáztuk, vezetőséget választottunk — mondja Lipták tanár úr. — A sportkör elnöke Kovács Mária tanárnő lett, aki matematikát tanít.

— Ez egyáltalán nem furcsa — mondja az újdonsült elnök —, hiszen eddig is sokat foglalkoztam a sporttal, rengeteg kirándulást, tábort szerveztem. Hogy miért? Mert visszaemlékszem az én gyerekkoromra, azokra a nagyon jó hangulatú erdőjárásokra, a közösen tett túrákra. Nagyon nagy barátság szövődött közöttünk ezek segítségével, és persze nagyon egészséges dolog volt. De a diáksportkörben az is jó, hogy a gyerekeken keresztül a szülőket is bevonhatjuk a programokba, és valljuk meg, sok esetben nekik sem árt egy kis sportolás...

A vezetőségi tagok között persze, tanulók is lesznek. S, hogy hány ötlettel fűszerezik majd az „új csemegét" az csak rajtuk múlik. Mert a felnőtt vezetők egyöntetűen állítják, ha a gyerekek falramászó versenyt akarnak tartani, akkor lesz falramászó verseny...

— Kérték, hogy télen segíthessenek a jégpálya elkészítésében, mi örültünk a kérésnek! Vagy kérték, hogy hétvégeken az iskola három tornaterme álljon a rendelkezésükre, nosza döntöttünk: hétvégén nyitott ajtók várják a sportolni vágyókat! Ez az egyetlen iskola, ahol nem adjuk ki idegen egyesületeknek, szakosztályoknak a tornatermeket, igaz sok pénztől esünk el emiatt. De hát nem jobb-e így?...

PAJTÁS

A MAGYAR ÚTTÖRŐK SZÖVETSÉGÉNEK KÖZPONTI LAPJA

Főszerkesztő:
SOMOS ÁGNES

Főszerkesztő-helyettes:
BŐCS FERENC

Olvasószerkesztő:
BOGÁTI PÉTER,
CSER GÁBOR

Művészeti szerkesztő:
CZIFFERSZKY BÉLA,
FORRAI JÁNOS

Kiadja az Ifjúsági Lap- és Könyvkiadó Vállalat

Felelős kiadó:
DR. PETRUS GYÖRGY
igazgató

Szerkesztőség:
Budapest,
Jászai Mari tér 5.
1397
321-987, 321-988, 321-989
Postafiók:
Bp. 62. Pf. 508.
1397
Kiadóhivatal:
Budapest,
Révay u. 16. 1065
Telefon: 116-660

Terjeszti
a Magyar Posta.
Előfizethető
bármely hírlapkézbesítő
postahivatalnál,
a Posta hírlapüzleteiben
és a Hírlapelőfizetési
és Lapkiadó Irodánál
(HELIR)
Budapest V.,
József nádor tér 1.
1900
közvetlenül vagy
postautalványon,
valamint árusítással
a HELIR 215-96162
pénzforgalmi
jelzőszámra.
Előfizetési díj:
egész évre
153 Ft,
I. félévre 85 Ft,
II. félévre 68 Ft.

86.2628
Athenaeum Nyomda
Budapest
Rotációs
mélynyomás
Felelős vezető:
SZLÁVIK ANDRÁS
vezérigazgató
HU ISSN 0030—9583
INDEX: 25 695

A beküldött
kéziratokat, fotókat
és rajzokat
nem őrizzük meg és nem
küldjük vissza.

A DISZKÓ-BAJNOK

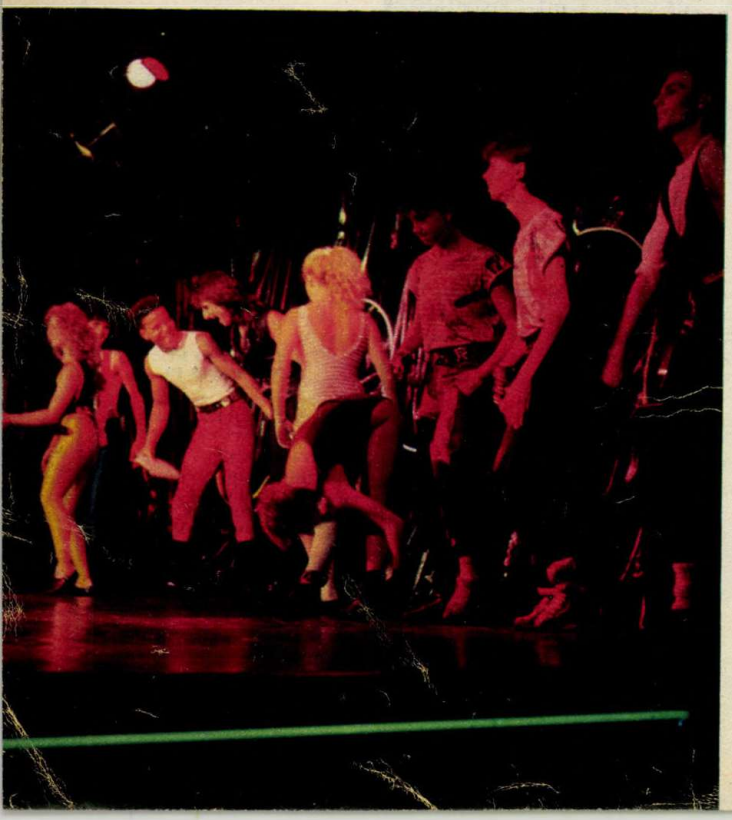

Az idén kétszázan indultak a magyar diszkótáncbajnokságon. Sikerre persze, az számíthatott, aki mindezek mellett megtanulta azt is, hogyan kell a számot előadni, milyen jelmezt kell választani a tánc hangulatához. No meg aztán van itt még valami: megjelentek a breakes, akrobata, már-már virtuóz megoldások, megjelentek a robotember-mozdulatok.

A Hilton Szálloda bálltermében rentezett döntő igazi táncgála volt már, lévén, hogy ide csak a legjobb tizenkét versenyző juthatott be abból a bizonyos kétszázas mezőnyből. A győztes, Szabó Gyuri igazi breaktáncos, aki minden elképzelhető ötletet felülmúlva humort is vitt a produkciójába, egy barna plüss majommal táncolt.

– Két esztendővel ezelőtt láttam videon a „Break 1" című filmet – mesélte Gyuri a döntő után. – Otthon aztán a tükör előtt gyakorolgatni kezdtem azokat a forgásokat, mozdulatokat, amelyeket az amerikai táncosoktól láttam. Mit mondjak, nem ment könnyen. Gyakorlás és gyakorlás. Ez a lényege. Egyébként ács tanuló vagyok, néha naphosszat dolgozom valamilyen tetőzet állványain, de délutánra leküzdöm a fáradtságomat, mert eszembe jut valamilyen új mozdulatsor, új figura, amit ki akarok próbálni. Ha van még valami, ami sok időt követel, hát akkor az a jelmezek megvarrása. Az „alkalmiban" veszem az anyagot, én szabom ki, és én is varrom meg a ruhát. Hogy Londonban mi lesz, nem tudom. A nyáron Monte Catiniban, a break-világbajnokságon negyedik lettem. Jó lenne most legalább azt megismételni . . .

S. F.

Fotó: Karasz Lajos

86/32
XLI. ÉVF. • 1986. NOVEMBER 27. • ÁRA: 4,50 Ft

PAJTÁS

Nem könnyű 13–14 éves fejjel életre szóló hivatást választani. Ehhez szeretnénk segítséget adni a következő oldalakon

GRAFIKA:
Görög Júlia

„TE HOGYAN DÖNTÖTTÉL?”

– szegezik gyakran a nyolcadikosoknak a kérdést. S nem ritka a felelet: még sehogy, vagy: ráérek arra még. Pedig ahhoz, hogy arra a bizonyos papírra a legmegfelelőbb iskola neve kerüljön, nem elég az utolsó év második felében megkezdeni a fejtörést. Ahogy a lapunkban nyilatkozó szakember is tanácsolja: a leendő életpálya keresése, másképp fogalmazva: önmagatok állandó vizsgálata nem korhoz, nem is osztályhoz kötött.

Ezért mostani összeállításunkkal inkább azokhoz szólunk, akiket még nem sürget a döntés. Olyanok figyelmét kívánjuk felcsigázni, akik valóban ráérnek. Ahhoz azonban, hogy annak idején a pályaválasztás megalapozott legyen, már ma végig kell járni az önmegismerés lépcsőit. Ezt kívánja segíteni lapunk beszélgetése a szakemberrel, a Pálya-tükör, de még a riportunkban másoknak szegezett kérdés is: hogyan döntöttél?

A szakmák bemutatásával csupán töredékét adhatjuk annak a sokszínűségnek, amiből válogatni lehet. A hollóházi porcelánművészek szépségdíjas munkáinak bemutatása mellett azt is elmondhatjuk, hogyan lehet valaki e szép foglalkozás mestere.

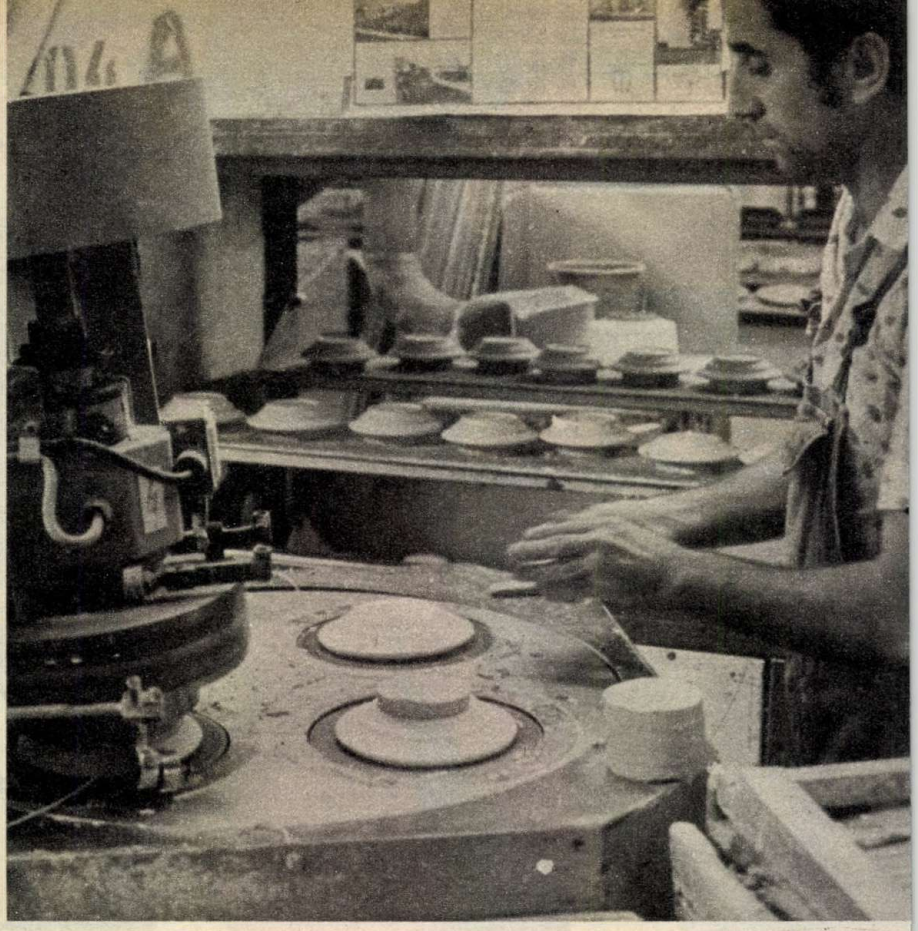

KORONG ÉS

Hollóháza, a falvakat összekötő útfüzér utolsó láncszeme, innen nincs tovább. Az útjelző táblán is csupán ennyi olvasható: határőrközség. A dombvidék utolsó vonulatai után már csak a határsáv húzódik. A híres Hollóházi Porcelángyárban mégis szívesen dolgoznak a fiatalok. Akik itt tanulnak szakmát, itt is maradnak a két üzem valamelyikében. Pedig nincs messze Sátoraljaújhely, a város, ahová beutazhatnának. De az itteni szakmák szépsége mindenért kárpótol.

A gyártósoron elmélyült munka folyik: tisztogatják a kiöntött figurákat, a porcelánbabáknak fejet, kezet ragasztanak. A polcon ott sorakoznak a mintadarabok. Ki a magyar leánynak, ki a kalapos hölgynek, ki egy állatfigurának adja meg a végső formát az égetés előtt.

A másik soron biztos kezekben ecsetek. Határozott mozdulatokkal kerülnek fel a figurákra, tálakra, vázákra, étkészletekre a színpompás minták. Egyik egyszerűbb, a másik bonyolultabb rajzolat, van aki egy színnel dolgozik, van, aki hattal. Az ecsetkezeléshez nagy szaktudás kell, ha vékonyabban húzzák halványabb, ha vastagon, erőteljesebb lesz a minta. Ha sok festéket visznek fel, égetéskor lepattogzik, és az már selejt.

Sok év begyakorolt munkája szükséges ahhoz, hogy a legnevesebb művészek által megálmodott készletek, tányérok elnyerjék formájukat, mintázatukat. A korongoló, a mázoló, a festő megannyi titkot rejtő szakma.

A Hollóházi Porcelángyár maga tanítja be fiataljait. A sátoraljaújhelyi szakmunkásképző intézetnek működik itt kihelyezett tagozata. Egyik héten az iskolában tanulnak, a másik héten a gyárban dolgoznak a leendő szakmunkások.

A képzés magas szintű. Az iskolában kiemelten tanulnak humán tárgyakat, a gyárban pedig igen szigorúak a szakmai követelmények. Hollóházán a szakmunkásképző elvégzése után csak azok maradhatnak, akik jó tanulmányi eredménnyel végeztek.

A szakma csúcsa a mestervizsga. Természetesen ehhez jó néhány év gyakorlat és tehetség is szükséges. Akik erre a fokozatra pályáznak, az országban egyetlen helyen, Herenden tehetik le a vizsgát. Ritkán sikerül harmincéves kor előtt, hosszú évek kemény munkája alapozza meg a kiemelkedő szaktudást. Kezük alól kerülnek ki Hollóháza leghíresebb, messze földön is keresett termékei: a Szász Endre tervezte teás- és kávéskészletek, vagy a világon egyedül itt készített porcelánhegedű.

– Bekő –

Fotó: Tóth András

ECSET

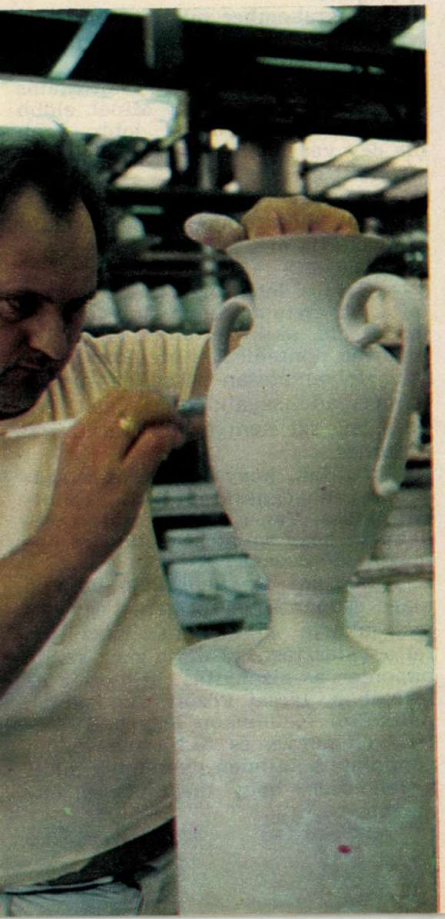

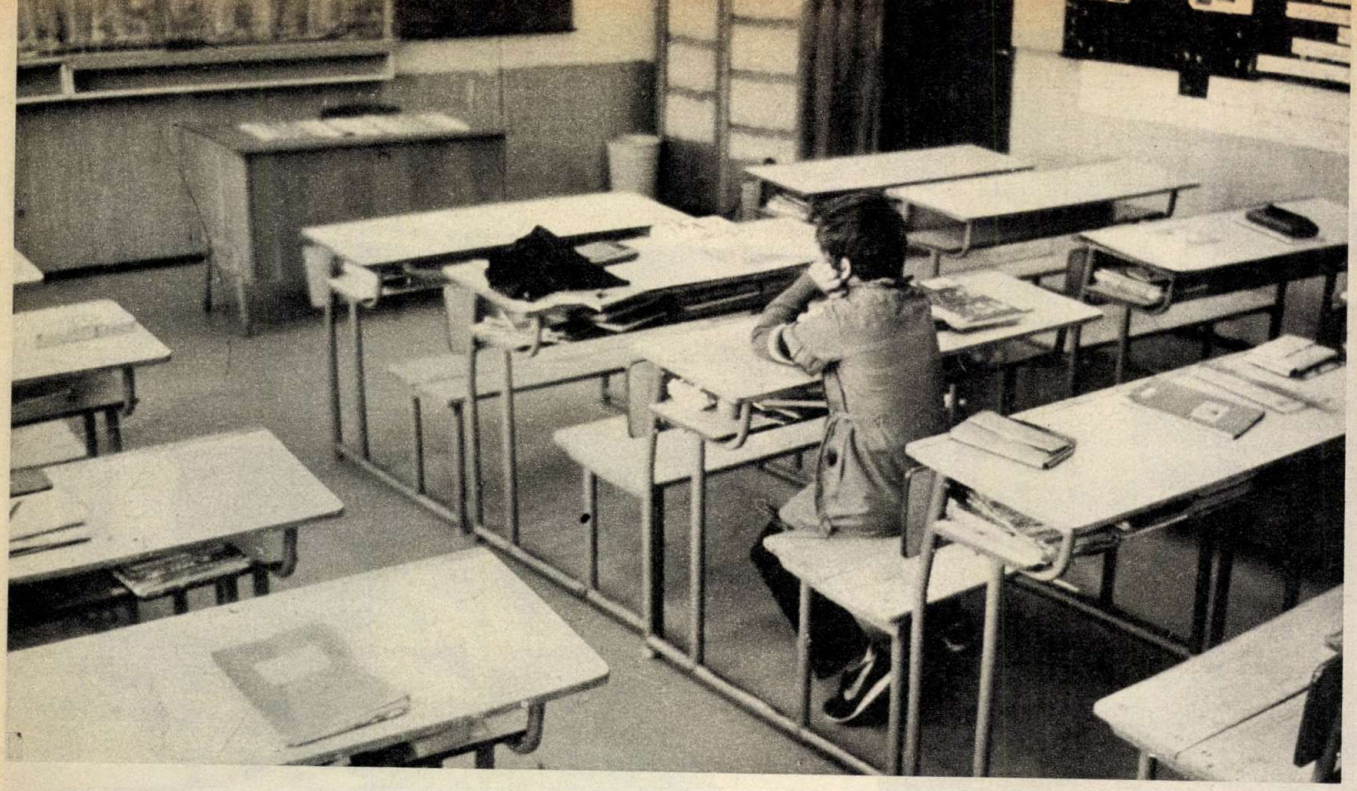

MUTASD MEG MAGAD!

A pályaválasztási tanácsadó munkatársai mesélik: gimnáziumba vágyó (tudása alapján oda is való) lányt apja mezőgazdasági szakközépiskolába kényszerített. Hiába érveltek a témában illetékes szakemberek, hiába volt a lány minden igyekezete, a papa hajthatatlan maradt. Nem mindennapos, ámbár nem is egyedi az eset. Ezért amikor leültünk beszélgetni Jeney Artúrnéval, az egri pályaválasztási intézet vezetőjével, nem véletlenül ez volt az első kérdésünk:

— Mit tapasztal, nálunk ma ki dönt a gyerekek pályaválasztásában?

— Bárcsak azt mondhatnám: a döntés a gyerekek joga. Csakhogy nem így van. Sokszor a szülő mondja ki a sorsdöntő szót saját vágyai alapján, gyereke akarata, képességei, érdeklődése ellenére is. Az lenne a jó, ha ön- és pályaismerete alapján a gyerekek dönthetnének, természetesen a felnőttek (szülők, pedagógusok) segítségével.

— Mit jelent a pályaválasztás szempontjából az önismeret?

— Az önismeret ez esetben egy háromirányú tudást jelent: a gyerekek tisztában vannak adottságaikkal, ismerik képességeiket, és felmérik, hogy miben tehetségesek. E háromból az adottságait mindenki készen kapja, öröklött dolog, amit legföljebb az ember megköszönhet szüleinek. Nem eleve elrendeltséget jelent, de olyan tény, amivel számolni kell. Ilyen lehet a test mérete, a különös magasság vagy alacsonyság; a hosszú vagy a tömzsi ujjak; de még az is, ki tud lassan, ki pedig gyorsan dolgozni. A képesség már minőségi fogalom, azt mutatja, hogy mi az, ami könnyen megy valakinek, miben tud ugrásszerű fejlődést elérni — különösebb erőfeszítés nélkül. Ennél a fogalomnál azonban nagyon kell figyelni! Hiszen míg az adottságokról azt mondhatjuk, hogy nem tanulhatók, addig a képességek mindenki számára elsajátíthatók, csiszolhatók. Itt újabb két fogalom jelentkezik: a gyakorlás és a szorgalom.

A legnehezebb talán a tehetség szót magyarázni. Olyan tevékenységet jelöl, amelyben — adottságain és képességein alapulva — valaki a megszokottnál jobbat nyújt. Magam kémikus vagyok, így példaképemhez, Madame Curie-hez fordulok. Ő mondta, hogy mindenki tehetséges valamiben.

— Hogyan magyarázhatjuk meg, mi is a pályaismeret?

— Egy olyan valóságos kép a kiszemelt foglalkozásról, amely tartalmazza az általános jellemzőit, és azt is, hogy tőlem mit kíván? Nem egyetlen foglalkozás, hanem egy egész pályakör jellemzőit kell figyelembe venni. Nagyon fontos a valóság ismerete. Hiszen sokszor, főleg a divat-pályákon gyakran megalapozatlan, csak külsőségekre épül a népszerűség. Amikor megkértük a gyerekeket, hogy rajzolják le, hogyan képzelik el az autószerelő munkáját, elénk tettek egy benzinkutast, gyönyörű SHELL-zubbonyban. Még a foglalkozást is összekeverték, és eszükbe sem jutott, hogy vállalnák-e, hogy napi tíz-tizenkét órán át, könyékig olajban dolgozzanak télen, nyáron. Ugyanígy sokan azért döntenek az egészségügyi pálya mellett, mert hogy „milyen szép fehér köpenyben" járni. S nem gondolnak arra, hogy a betegápolás ugyancsak nehéz fizikai munka. A valóságtól messze elrugaszkodó képzelet az oka a gyors kiábrándulásnak, s annak, hogy sokan igen gyorsan „eliramodnának" a pályáról.

— A szakember mit tart jobbnak, ha a csalódott gyerekek kitartanak, vagy ha mernek változtatni?

— Mindenképpen a változtatás bátorságát erősíteném! Minél előbb történik ez meg, annál jobb. Jobb ma egy vargabetű, mint egy teljesen elrontott élet.

— Sokszor halljuk: nem tudok dönteni! Előfordulhat, hogy valaki nem találja meg a helyét a sok lehetőség között?

— Sajnos, lehetséges. Bár az ilyesfajta bizonytalanság inkább azoknál fordul elő, akik későn és kapkodva akarnak dönteni. Aki idejében felkészül, folyamatosan vizsgálja magát, felméri adottságait, képességeit, tehetségét, azt nem érheti váratlanul a döntés.

— Tudjuk, hogy igen erős a szülők, a pedagógusok, a társak és a divat hatása. Van-e ereje a mai gyerekeknek, hogy mindezek ellenére önmaguk döntsenek?

— Legyen! De nem úgy, hogy ő maga csupán a végső igent vagy nemet akarja kimondani. Készüljön fel a választásra. Találja meg szinte naponta a bizonyítás színtereit az iskolában, társai között. Az iskolai, mozgalmi fórumokon legyenek ötletei, véleménye, és tudja megvédeni gondolatait. Minden gyereknek adott a lehetőség, hogy megmutassa önmagát...

Major Árvácska

PÁLYA-TÜKÖR

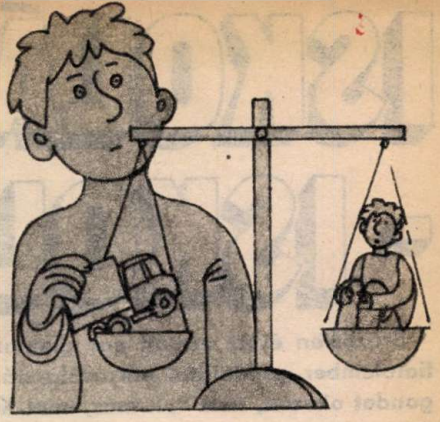

Tükrünkkel ezúttal pályaválasztásotokban szeretnénk segíteni benneteket. Nem úgy, ahogy sokan gondoljátok, nem azt mondjuk meg: mi legyél. Újra csak saját magatok megismeréséhez kívánunk közelebb vinni benneteket. Ahhoz a hű tükörhöz, ami nélkül ti magatok sem tudjátok eldönteni: melyik pályát is válasszátok.

Ha szívesen megmutatnátok nekünk is saját tükörképeteket, válaszaitokat küldjétek el lapunk címére: Budapest, Jászai Marit tér 5. 1397. A borítékra írjátok rá: PÁLYA-TÜKÖR. Beküldési határidő: 1986. december 15.

1. Mutatkozz be!
Írd le:
a) nevedet (jeligédet);
b) nemedet, korodat;
c) tanulmányi eredményedet;
d) szüleid foglalkozását;
+ azt a leglényegesebb tudnivalót, amit te fontosnak tartasz magadról!

2. Olvasd el lapunk nyitóbeszélgetését! Ennek alapján fogalmazd meg: milyen
a) adottságaid,
b) képességeid vannak?
c) Miben tartod tehetségesnek magad?

3. Gondold át:
a) Milyen adottságot, képességet szeretnél?
b) Miben lenne jó tehetségesnek lenned?

4. Milyennek látod magad?
a) Éppen olyannak, mint szüleid, tanáraid, társaid.
b) Mások és saját magad megítélése eltérő.
Ha az utóbbi, akkor fogalmazd meg, hogy mi lehet ennek az oka?

5. Emlékszel-e arra, hogy kisgyerek korodban mit játszottál a legszívesebben?

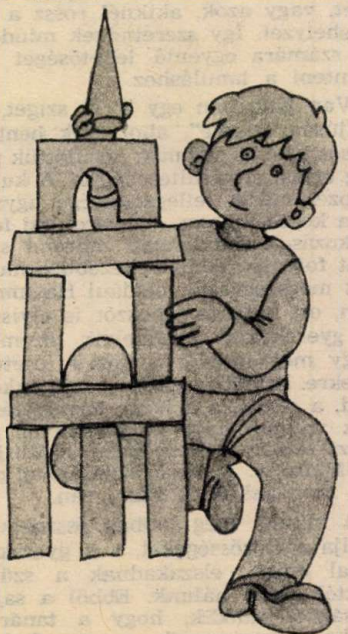

6. Ma mi a legkedvesebb foglalatosságod? El tudnád-e képzelni, hogy egész életedben ezzel foglalkozz?

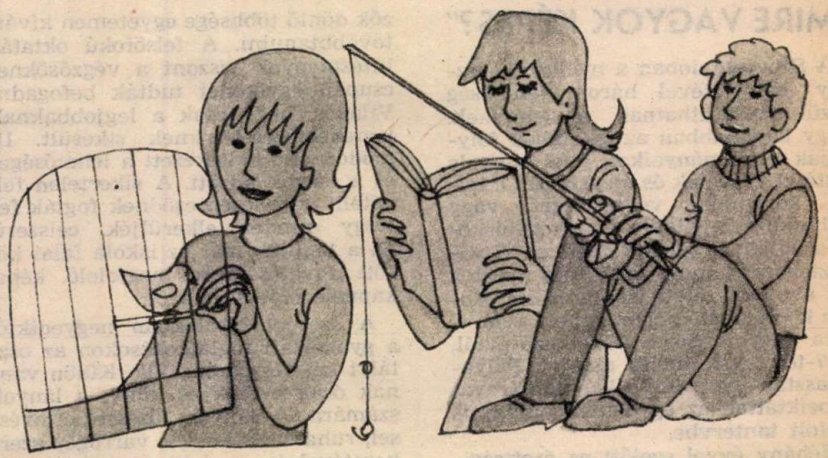

7. Hogyan dolgozol, tanulsz, játszol legszívesebben?
a) magadban
b) társaid között
Miért?

8. Ha ma kellene döntened, milyen pályát választanál? Miért?

9. Van-e különbség vágyaid és a valóság között?
a) mi lennél – szíved szerint
b) mi lehetsz – eszed szerint
Indokold meg válaszodat!

10. Pályaválasztásodban ki volt döntő hatással rád?

11. A választott pályán van-e példaképed? Ki ő, és miért?

12. Ismered-e szüleid munkáját?
a) Igen: – jártál a munkahelyükön; – otthon megbeszélitek szüleid munkahelyi örömeit-gondjait.
b) Nem

13. Vállalnád-e szüleid munkáját?
a) igen – miért?
b) nem – miért?

14. Ugorj húsz évet előre!
Írd le részletesen, hogyan képzeled el felnőtt életedet? Mit dolgozol, mit csinál társad? Gyerekeid pályaválasztás előtt állnak. Mit tanácsolsz nekik?

ISKOLÁN INNEN - ISKOLÁN TÚL

Százötven évvel ezelőtt egy gimnazista tollából született meg az „Egy fiatalember gondolatai pályaválasztáskor" című fogalmazás. S akinek ez gondot okozott, nem volt más, mint Karl Marx. Mit szóljon akkor egy alig tizennégy éves fiatal, akinek nemcsak a szakmák tengerében kell eligazodnia, hanem olykor még saját magát is rosszul ismeri.

A pályaválasztás nemcsak nálunk fogas kérdés, hanem más országokban is. Igaz, mindenütt egy kicsit másképp

„MIRE VAGYOK KÉPES?"

A Szovjetunióban a nyolcadik osztály befejeztével három lehetőség közül választhatnak a gyerekek. Vagy ugyanabban az iskolában folytatják tanulmányaikat, ahol a nyolc osztályt végezték és megszerzik a teljes középfokú végzettséget, vagy technikumba, illetve szakközépiskolába adják be jelentkezésüket. A választáshoz komoly segítséget nyújt a két éve bevezetett iskolareform. Ebben kiemelkedő helyet kapott a munkára nevelés. Sőt a következő évtől, 1987-től „A termelés alapjai. Pályaválasztás" elnevezéssel új tantárgyat is beiktattak az egyébként amúgy is zsúfolt tantervbe.

Néhány évvel ezelőtt az érettségizők döntő többsége egyetemen kívánt továbbtanulni. A felsőfokú oktatási intézmények viszont a végzősöknek csupán egyötödét tudták befogadni. Világos, hogy csak a legjobbaknak, legtehetségesebbeknek sikerült. Ily módon ollóló keletkezett a lehetőségek és a tervek között. A sikertelen felvételit egyenesen csődnek fogták fel. Hogy mindezt elkerüljék, célszerű, ha a tanulók már az iskola falai között a valóságnak megfelelő képet kapnak képességeikről.

A szovjet iskolákban negyediktől a gyakorlati foglalkozásokon az osztályt két részre bontják. Külön vannak órák a fiúk és külön a lányok számára. A lányok főzéssel, szövéssel, ruhatervezéssel, a varrógép szerkezetével és az elektromos háztartási eszközökkel ismerkednek. A fiúk az iskolai asztalos- és esztergályosműhelyekben dolgoznak. Ezeket az ismereteket a hetedik osztályig tanulják, egyre összetettebb szinten. A 9—11. osztályban a munkára nevelés a kerületi termelői tankombinátokban folytatódik. Itt több iskola tanulóit foglalkoztatják egyszerre. A gyerekek tíz-tizenöt szakmából választhatnak.

Természetesen elsősorban azokra a területekre osztják be az iskolákat, ahol különösen nagy a szakemberhiány. Például a programvezérlésű szerszámgépek kezelését, a lakatos, esztergályos, marós, falun pedig elsősorban a mezőgazdasági jellegű munkákat végzik a diákok. A 11. osztály végén a választott szakmából vizsgát tesznek. Így, ha nem is sikerül az egyetemi vagy főiskolai felvételi, a pályaválasztás szakmunkásvizsgával a zsebben lényegesen egyszerűbb.

„MEGMONDOM KI VAGY!"

Kubában rendkívül sokat tesznek a gyerekekért. A gondoskodás szinte a családi fészket is pótolja: az iskolában egyenruhát kapnak, ingyenesek a könyvek, füzetek, az étkezésüket is az iskola szervezi meg, együtt járnak a gyakori kirándulásokra, sőt rendkívül sok a bentlakásos intézet. Ezekben elsősorban a nagycsaládosok gyermekei kapnak helyet, vagy azok, akiknél rossz a lakáshelyzet. Így szeretnének mindenki számára egyenlő lehetőséget teremteni a tanuláshoz.

Van Kubában egy híres sziget, az „Ifjúság szigete", ahol csak bentlakásos iskolák vannak, körülöttük pedig óriási citrusültetvények. A kubai képzés másik jellegzetessége ugyanis a közös munka. A gyaroklati foglalkozások mindennap tanrend szerint folynak. Ahol nehezebb a munkát megszervezni, például Havannában, ott hetente többször is elviszik a gyerekeket valamelyik üzembe, vagy még inkább a közeli ültetvényekre. Kubában elsősorban a cukornád, a citrus, a dohány termesztésének vannak nagy hagyományai, jórészt ezeket a termékeket szállítják külföldre is. A mezőgazdaságban pedig munkáskézből hiány van.

A munka még jobban összekovácsolja a közösségeket, s a gyerekek jóval előbb elszakadnak a szülői háztól, mint nálunk. Ebből a sajátosságból adódik, hogy a tanárok jobban megismerik a gyerekeket, mint maguk a szülők.

Ezért a pályaválasztás nem elsősorban a családok, hanem az iskola gondja. Gyakorlatilag a tanárok mondják meg, ki, hol helyezkedjen el, ki, hol tanuljon tovább, s ezt ajánlatos meg is fogadni.

A tizenkét osztályos iskolarendszer utolsó két évében szakmát tanulnak. Így az iskola elvégzése után, a megfelelő munkahelyekre irányíthatják a fiatalokat. Itt továbbra is messzemenően gondoskodnak róluk. Biztosított teljes ellátásuk, a vállalattól formaruhát kapnak és megoldják elhelyezésüket is, ami Kubában a szűkös lakásállomány miatt a legfontosabb a pályakezdő számára.

A szakképzettséget a 12 osztályos iskolán kívül nem könnyű megszerezni. Szakmunkásképzők csupán a nagyvárosokban vannak, s ott is jórészt bentlakásosak.

Természetesen a továbbtanuláskor is az iskola javaslata dönt. A legtehetségesebbeket különválasztják, ugyanis nagy jelentőséget tulajdonítanak a tehetséggondozásnak. Viszont megéri jól tanulni. Kubában messzemenően legjobban fizetett réteg az értelmiség. S mivel a helyi egyetemeken kevés szak működik, és ezek is elsősorban humán képzéssel foglalkoznak, a továbbtanulással együtt jár a világ megismerése. Rendkívül sok fiatal kerül külföldre, hogy a gazdaságnak leginkább megfelelő szakképesítést szerezzen. Persze, ide is legszigorúbban az iskola javaslatára.

„MUNKÁT KERESEK!"

Jugoszláviában bárki, bármivel is akar foglalkozni, legalább egy olyan szakmája legyen, ahol reménye lehet az elhelyezkedésre. Ezután már lehet próbálkozni a különböző pályákon.

Az alapképzés tízosztályos. Itt csak elméletileg készítik fel a gyerekeket, illetve speciális művészi képzést kaphatnak a nyolcadik osztály elvégzése után. Ez lehet zene, balett, vagy képző- és iparművészet. Életpályának azonban csak kevesen választják a művészi hivatást. Gyakorlatilag tehát a tíz osztály elvégzése után lehet gondolkozni, ki, hogyan folytatja tovább.

A szakmunkásképzők kétévesek és technikusi képesítést adnak. Akik itt végeznek a vegy-, az élelmiszer-, a hajta-, a fémfeldolgozó- vagy az építőiparban helyezkednek el. Az iskola keretén belül hetente kétszer, a délelőtti műszakban dolgoznak az erre kijelölt üzemben. Ezért ösztöndíjat vagy fizetést nem kapnak. S természetesen a fogadó gyár semmilyen kötelezettséget nem vállal, hogy a végzetteket alkalmazza majd.

Ugyancsak két évig tanulnak a humán érdeklődésűek a kulturológiai irányított középiskolában. Ezekben elsősorban jogi, közgazdasági vagy nyelvi képzés folyik.

A továbbtanulás bármelyik típusú középiskolából vagy szakmunkásképzőből lehetséges. Az előrelátók mindenképpen megtanulnak egy viszonylag keresett szakmát, s ezután felvételiznek olyan egyetemre, amilyen pályát eredetileg választotak.

Aki az egyetemnek megfelelő jellegű középiskolából érkezett, annak csak a rangsorolási vizsgát kell letennie. Aki más jellegűből, azt különbözeti vizsgára is kötelezik.

Ha a fiatal már rendelkezik szakképesítéssel, jeletkezik a munkaközvetítőnél. Munkaközvetítői igazolás nélkül nem lehet állást vállalni. Munkát azonban csak rendszerint négy-öt évi sorban állás után kapnak a jelentkezők.

Bekő Mária

A fiúk, akik most, vagy a jövőben az ország katonai szakközépiskoláiban tanulnak, tiszthelyettesek lesznek. Választott szakmájukkal és szép hivatásukkal őrködnek majd hazánk, s a béke felett

BARNA ALAPON EZÜST CSILLAG

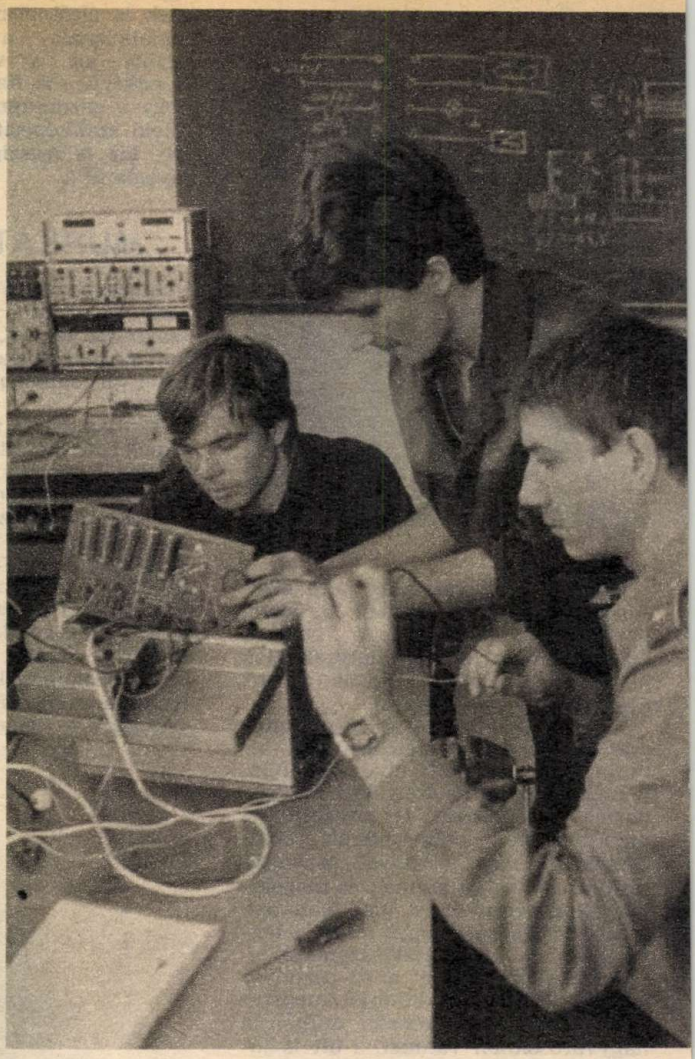

A motoroknak működniük kell. Nincs „döglött" hajtómű. Persze a motor kopik, s egy idő után visszafelesel, sőt le is áll. Ilyenkor meg kell gyógyítani.

A szabadszállási szakközépiskola tágas műhelyében éppen ilyen gyógyító munka folyik. Jókora teherautó motorok fekszenek a bakokon, körülöttük ifjú szerelők szorgoskodnak a hadsereg barna overalljában. Horváth Ottó szakoktató pedig osztályzatokat jegyez be kis noteszába, minden munkafolyamatot egy-egy jeggyel értékel.

— Ha akarja, nevezheti ezt bérmunkának is — szólal meg mellettünk az iskola igazgatóhelyettese, Zakar László százados. — Merthogy a felújított motorokkal évente körülbelül két, két és fél millió forintot keres az intézmény. Egyrészt a fiúk már most érzik, hogy van értelme a munkájuknak, másrészt nemcsak szakembereket, hanem katonákat is nevelünk belőlük. Jobb, ha minél előbb megtanulják, mi a felelősség. Gépjárműtechnikusok lesznek, a jármű pedig ma már a hadseregben is nélkülözhetetlen.

Tizenegy esztendeje hozták létre a Magyar Néphadsereg Gépjárműtechnikai Tiszthelyettesképző Szakközépiskoláját a szabadszállási helyőrségen belül. Horváth Ottó arra a legbüszkébb, hogy az eltelt idő alatt még egyetlen reklamáció sem érkezett vissza az iparból, a mezőgazdaságból, mindenki elégedett volt a felújított motorokkal.

Ardeleán István Győr-Sopron megyéből jött, most másodikos

— Itt azért más az élet, mint egy polgári iskolában — magyarázza a szemüveges fiú. — Civil ruhában járunk, de azért nagyobb a fegyelem. Megkövetelik, mint ahogy nekünk is fegyelmet kell majd követelnünk annak idején a beosztottainktól.

Az iskola legjobbjai egyetemeken, főiskolákon tanulhatnak tovább az érettségi után. Talán Ardeleán Pistának is lesz még egy jelentkezése...

SZAKÁCS LEGYEK VAGY KATONA?

Minden úgy kezdődött, hogy Czanik Tamás rajongott az ízekért, a finom ételekért. Aztán rájött, nemcsak megenni élvezetes az orosz pulykamellet, hanem elkészíteni is. Persze tetszett neki a katonaélet is, az, hogy ebben a fegyelmezett világban minden olyan egyértelmű, olyan egyenes. Nyolcadik osztály elején valahogy így nézett ki fejében a nagy kérdés: szakács legyek, vagy katona?

Ma a Zách utcában, az Élelmezési Tiszthelyettesés Szakmunkásképző Iskolában készül leendő hivatására a budapesti fiú. Ha úgy vesszük, otthon maradt, hiszen az iskola is a fővárosban van, ám mégiscsak elszakadt a szűkebb otthontól. Kollégiumban él, ahol előre meghatározzák napi teendőit. Persze azért marad ideje a kedvteléseire is.

— A fotó a mindenem — meséli Tamás. — Gépet, vegyszert, filmet, papírt, mindent kapok itt a szakkörben. Tavaly például kint táboroztunk a Domony-völgyben. Kivittük a „gulyáságyúkat" is, főztünk, gyakoroltunk, bebarangoltuk a környéket. Közben persze katonai ismereteket is szereztünk bőven. Vittem a fényképezőgépet, gondoltam, soha jobb alkalom. Sikerült is egy olyan képriportot csinálnom, hogy néha már arra gondolok, kár volt annyira magasra tenni a mércét. Most minden képemet a domonyi anyaghoz hasonlítok.

A műtő tisztaságú tankonyhában illatos gőzök szállingóznak. A gyakorlati oktatás és az ételkészítési szakkör szentélye ez.

— A francia konyha ízeivel is foglalkozunk, legutóbb például paradicsomos csirkét csináltam — tájékoztat Asztalos Árpád, s nyel is egy nagyot. — Választhattam volna éppen a számítástechnikai, vagy a barkács szakkört, esetleg a fotót is, de ha már élelmezési szakember leszek, gondoltam a főzés az, amiben el kell mélyednem.

Az ifjú tiszthelyettesek a jövőben nemcsak szakmunkás-bizonyítványt, hanem érettségit is szerezhetnek a Zách utcában. Szakközépiskolai rangra emelkedik az intézmény, s 1987 szeptemberétől tanítani fognak itt minden vendéglátóipari szakmát.

FIGYELŐ RADARSZEMEK MÖGÖTT

Tápiószecsőnek még nincsenek végzősei. Két esztendeje működik itt a tiszthelyettesképző, elektromechanikai és mechanikai műszerészek lesznek a fiúk. Kulcsszerepet kapnak majd, hiszen egy részük fegyverés lőszertechnikus, másik részük pedig az optikai és infratechnikai berendezések szakértője lesz. Lokátornok, légvédelmi rakéták mellett fognak dolgozni, vagy a különböző lőfegyverek karbantartásáért, javításáért felelnek.

— Kötelességük tanulni — emeli fel a mutatóujját Sipos Jenő százados, az iskola igazgatóhelyettese. —

Milliós értékeket, milliárdos berendezéseket bíznak majd rájuk. No és persze embereket, akiket ismerniük kell. Ismerni képességeiket, gondjaikat, bajaikat. Ezért tanítunk a szaktárgyak és a közismereti tárgyak mellett például katonapedagógiát és filozófiát is.

Richter István főhadnagy, szintén igazgatóhelyettes. Szerinte nem ismerik eléggé a gyerekek ezt az iskolaformát. Sokat segíthetnének a pedagógusok is a tiszthelyettesi pálya népszerűsítésében. Mondják el, a társadalomért tett szolgálatban megtalálja számítását a katona is. Sok minden mellett például azt is, hogy a négy év alatt civil ruhát, formaruhát, sportfelszerelést, tanszereket, könyveket kap a hallgató, s mindezt ingyen. Csak egyféle fizettséget vár a hadsereg: szorgalmas tanulást, és komoly munkát.

S. F.

Fotó: Tóth András

HOGYAN DÖNTÖTTÉL

Török Kati kitűnő bizonyítványával papírbolti eladó szeretne lenni. Vass Ibolya még tanácstalan. És a többiek?

Seller Árpád:

— Kőműves leszek. A bátyám is az, ő ajánlotta. Azt mondta, nem nehéz, én meg kaptam rajta. A szüleim helyeslik. Kiváltom majd az ipart, elmegyek maszeknak. Magamnak is akarok házat építeni. Emeletest, négyszobásat.

Ajtai Jolán:

— A barátnőm ruházati eladónak jelentkezik, lehet, hogy én is. Divatos szakma. A legszívesebben persze, ápolónő lennék, szeretem a kisgyerekeket.

Martonosi Erzsébet:

— Ha nem vesznek föl cukrász tanulónak, elmegyek varrónőnek.

Zsikó Éva:

— Engem nem nagyon érdekel a pénz. Nem az hozza a boldogságot. Olyan helyen szeretnék dolgozni, ahol sok ember megfordul, hogy sok ismeretségem, barátom legyen. A nővérem postásnak készül, én is az szeretnék lenni, de a szüleim aggódnak, hogy nem sikerül elvégezni a szakközépiskolát. Tudok tanulni, de nem vagyok szorgalmas. Ők fodrásznak akarnak. Anyu haját én csinálom, azt mondja, ehhez van tehetségem. Apu nem szól bele. Szívem szerint azért csak postás lennék!

Kálmán Éva:

— A barátnőm pincér, szerintem nem nehéz szakma, a kereset se rossz. Megpróbálom. Igaz, először kereskedő akartam lenni, de meggondoltam magam. A szüleimnek mindegy, csak jó szakmát válasszak.

A balástyai nyolcadikosok tehát már döntöttek.

De mi lett azokkal, akik a döntésen már rég túl vannak?

Vajon a barátnőknek kreált frizurák, vagy az ügyes kötés mihez elegendő? Zsohár Edina esetében idejében kiderült, hogy a pályaválasztáshoz kevés. Fájós lába miatt, szerencsére, a fodrászatról lemondott, a textilipari szakközépiskolával csak megpróbálkozott. Már az iskolai tanműhelyben csalódott. Egyébként is kötő, és nem szövő osztályba szeretett volna kerülni. Aztán minden összejött. Sok volt a tananyag, nem ment a tanulás, nem bírta a műhely porát. Szülei szerették volna, ha az iskolát szakmával és érettségivel hagyja el, de csakhamar belátták, hogy Edinának van igaza. Szeptembertől már látszerész tanuló. S lám, bekövetkezett a csoda.

— Tavaly ilyenkor tele voltam feszültséggel. Romlott az átlagom, idegesen mentem órákra, féltem tanártól, diáktól. Feleléskor most is

van bennem drukk, de már nincs feszültség. Jobbak a jegyeim, kedvvel indulok iskolába, érdekel a szakma. Úgy néz ki, megtaláltam a helyem...

*

Liling Zoltán és Gréczi Miklós, másodikos gimnazisták. Zoli a szüleivel együtt úgy gondolta, hogy innen nagyobb eséllyel pályázhat az egyetemre. S ha nem vennék föl? Akkor se dől össze a világ. A Madáchban kitanulja a számítógépet is, mert Zolit semmi más nem érdekli. Miki közel sem ilyen határozott. Csak azt tudja, hogy a műszaki egyetemen akar továbbtanulni. A családi ház ezt sugallja. Ha elsőre nem sikerül, újra és újra megpróbálja. Addig dolgozik valahol. Jelenleg boldog gimnazistának tudja magát.

*

Horváth Péter harmadikos már tudja: van, ami nem sikerül. Ő ugyanis három napja gimnáziumot cserélt.

— Téves lépés volt a fizika tagozat. Igaz, nem oda jelentkeztem, hanem integrált természettudományra, de nem vettek fel. Az élet fintora, hogy felvételkor a fizikám sikerült a legjobban, amit soha nem tudtam jól. Harmadikra ki is derült, és a tanárommal úgy döntöttünk, fölösleges tovább kínoznom magam.

*

Kiss Erzsébettel kimondottan jót tettek, hogy se fodrásznak, se ápolónőnek nem vették fel. Ellenkező esetben, talán ma nem mondaná, hogy életre szóló a szakmája. A pályaválasztási tanácsadóban megvigasztalták, s képességeit számba véve, a finommechanikai műszerész szakmát ajánlották. Szerencsére érzett hozzá kedvet. Gyakorlati idejét a Fővárosi Vegyesipari Szolgáltató Vállalatnál tölti, s ez lesz első munkahelye is.

— Rendesek velem. Neonokat javítok, alkatrészeket cserélek. Változatlanul tetszik a munkám.

*

A ruhaipari szakmunkásképző egyik legjobb tanulója, a harmadikos Laczkovics Kati most éppen postai könyvelésekről, MALÉV-díszpécserségről, OTP-ügyintézésről álmodik. Hogy miért? Fogalma sincs róla.

— Még bármi lehet belőlem... — bizonygatja.

Ez a lényege az alábbi néhány fővárosi nyolcadikos véleményének is. Bessenyei Zsolt és Kapcsos Krisztina nem tud dönteni. A gimnáziummal időt akarnak nyerni. És társaik?

Imreh Mónika:

— Tanáraim és anyukám szerint jó a kézügyességem. Bőrdíszműves szakközépiskolába jelentkeztem, bár valójában fogalmam sincs, mi szeretnék lenni.

Deák Szabolcs:

— Gimnáziumba megyek, egyetemen szeretnék továbbtanulni.

Kameniczky Attila:

— A Mechwart András Vasútgépészeti Szakközépiskolába jelentkeztem. Mozdonyvezető szeretnék lenni.

Tarpai S. Anikó
Fotó: Tóth András

MEZŐGAZDÁLKODJ OKOSAN

Tudod-e, hogy a zsoké állattenyésztési szakember? Egészen pontosan: lótenyésztő szakmunkás. Na jó, a példa valóban szélsőséges. De azért az biztos, hogy a mezőgazdaság és kapcsolódó területei: az állattenyésztés, az erdőgazdálkodás, vagy az élelmiszeripar bizonyos fokig ismeretlen előtted. Pedig naponta ezernyi dolog emlékeztet rá. Gondolkodtál-e már azon, hogy hány ember munkájának a gyümölcse az ebédre tálalt főzelék, hús, burgonya, kenyér, a gyümölcslé, vagy maga a gyümölcs? Eszedbe jutott-e a szántóföldek között kanyargó úton, hogy az ország éléskamrájában jársz?

A mezőgazdaság már régen nem az, amit a paraszti gazdálkodás jelentett. De a jobb munkakörülmények, gépek nem pótolják a szakértelmet. A szakértelem pedig megszerezhető a hároméves szakmunkásképzőben, a négyéves szakközépiskolában, az ötéves, technikusi képzést adó tanintézetekben vagy később az egyetemen.

A választható területek száma sem kevés. Van **növénytermesztési szakmacsoport** (erdőművelő, fakitermelő, dísznövénykertész, kertész és mezőgazdasági növénytermesztő gépész), van **állattenyésztési szakmacsoport** (szarvasmarha-, juh-, sertés-, lótenyésztő, halász, kisállattenyésztő, méhész és vadászvadtenyésztő), van **élelmiszeripari szakmacsoport** (húsfeldolgozó, élelmiszertartósító, édesipari termékgyártó stb.).

Akadnak a mezőgazdaság területén belül is divatszakmák. Nagyon sokan akarnak dísznövénykertészek, vadászok, vagy kisállattenyésztők lenni. Jó lenne azonban, ha a mezőgazdaság és az állattenyésztés területén is szélesedne egy kicsit a látómező. Ez a kis összeállítás aligha vállalkozhat arra, hogy összefoglalóan, mindent bemutasson a mezőgazdaságról, de ízelítőül talán ennyi is elég. Az érdeklődők úgyis a megyei pályaválasztási intézetben fognak kérdezősködni. A helyi sajátosságokat azonban nem árt figyelembe venni. Hiába akarsz mondjuk halász lenni, ha a lakóhelyed közelében erre nincs mód. Így hát érdemes alaposan megfontolni az életre szóló pályaválasztást. Utána már csak az iskola elvégzése van hátra, és egy jó tanács: mezőgazdálkodj okosan!

KEREK A KÁPOSZTA...

A táplálkozástudományi szakemberek legszívesebben hatalmas, lángoló betűkkel rajzolnák az égre: „Felejtsük már el végre a nehéz, zsíros ételeket, és vegyük észre, hogy mennyivel egészségesebb a főzelékek, gyümölcsök fogyasztása!"

A kertészek bizonyára hasonlóképpen vélekednek, hiszen ők a szakmunkás- vagy szakközépiskolai képzés során alaposan megismerkednek ezekkel az egészséges terményekkel, függetlenül attól, hogy gyümölcstermesztők, szőlőtermesztők vagy zöldségtermelők lesznek. Valószínűleg valamennyi terület szakembere egyetért abban: ők nemcsak táplálékot termesztenek, hanem egészséget is!

FŰRÉSZMŰVÉSZEK

Érdekes: a pályaválasztási kiadványban a vadászképzésről szóló fejezetben a vadász szó után zárójelben ott áll a pontosítás: **vadőr.** Az ő munkája a mezőgazdasággal összefüggő erdőgazdálkodás fontos része. A vadállomány gondozása, a dúvadak irtása a feladata.

A **vadászok** az erdő állatai felett őrködnek, a szakközépiskolában végzett erdészek a fatermesztés és vadgazdálkodás feladatait végzik.

Az erdőművelő, fakitermelő szakmunkásoknak is a kisujjukban van az erdő minden titka. A telepítések, a fagondozás, a fakitermelés. A faanyag további felhasználásra való előkészítése nagy szakértelmet kíván a fűrészművészektől.

ÉRDEKESSÉGEK

A kertészet különleges ága a dísznövénykertészet. Az itt képzett fiatalok kicsit művészek is, hiszen tanulnak például virágrendezést. Az ikebanák az ősi japán teaszertartások nélkülözhetetlen kellékei voltak. A virágkompozíció hosszas elmélkedés közben, szertartásos sorrendet tartva, művészi gonddal készül.

*

A görény nemcsak arról híres, hogy kibírhatatlan szagú. Értékes bundája miatt a kisállattenyésztők fontos állata, akárcsak a nutria, a csincsilla, a nyérc, a nyúl, vagy a rókafélék. A nemesprém hosszú utat tett meg az ősember ruházatától a híres divatszalonokig. Igaz, ma már nem fizetőeszköz, mint a cári oroszországban, de keresett cikk szerte a világon.

*

Kant, az 1700-as években élt német filozófus mondta: „A ló az első hadieszköz. Továbbá a kor sebessége".

*

Az állatbarát vadászok biztosan szörnyülködnek a kínai császár 1682-es mandzsúriai vadászatáról hallva, ahol 100 000(!) lovas vadászott, ezresével ejtve el a szarvasokat és százasával a tigriseket. Szép kis világcsúcs!...

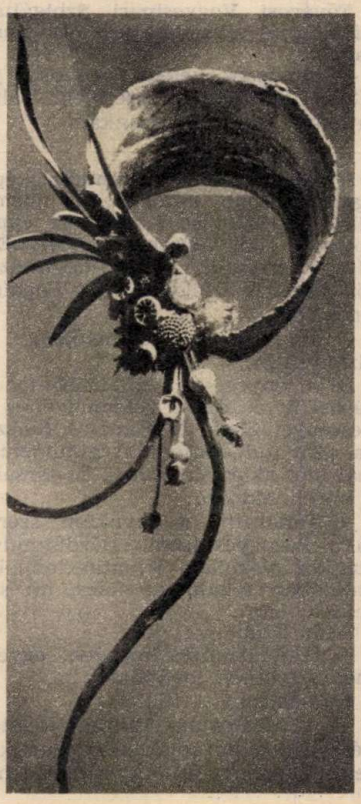

A GÉPNEK IS VAN LELKE

Mérnökök és technikusok hada dolgozik manapság is azon, hogy egyre korszerűbb gépekkel műveljék a földeket a mezőgazdaságban dolgozók.

Mezőgazdasági gépész szakmunkásjelöltek kapják azt a képzést, melynek során megismerik a gépek testét-lelkét, a munkák idején ők irányítják a masinákat, a téli időszakban pedig a gépműhelyekben készítik elő azokat az újabb feladatokra. Az emberi kéz ma már a növények helyett a gépeket érinti meg, így jut egyre fontosabb szerep a **növénytermesztő gépészeknek.**

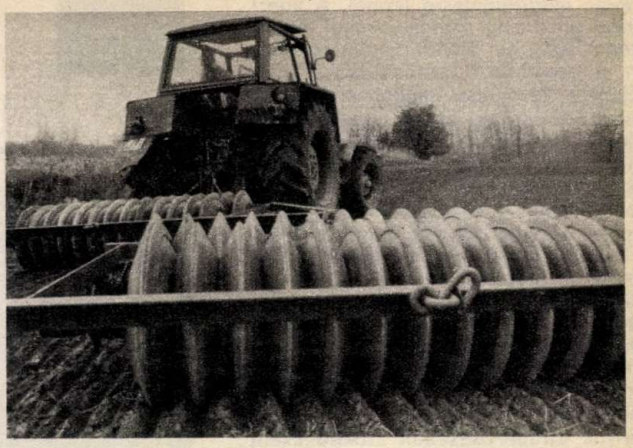

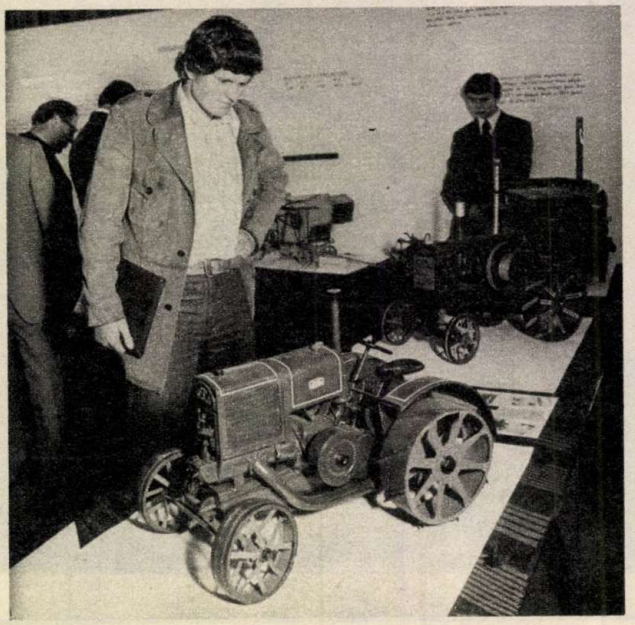

ÁLLATI DOLGOK

Vannak országok ahol a legjelentősebb tenyészállatok közé tartozik a szamár, a teve, a láma vagy a selyemlepke. Hazánk nem szolgálhat efféle különlegességgel. Igaz: Európa húsfogyasztásának a 70%-a sertés és baromfi. Ennek megfelelően nálunk is ezek a jelentősebb tenyészállatok, akárcsak a szarvasmarha, a juh és a ló. A tartási viszonyok korszerűsítése miatt az **állattenyésztő** munkaköre az állatok gondozásán kívül a gépek kezeléséből is áll.

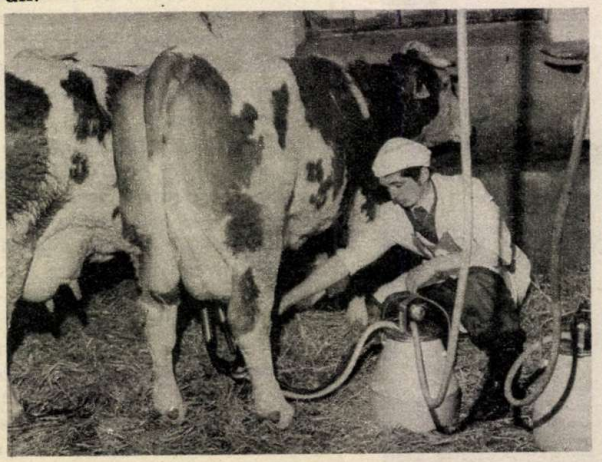

EZ ELMENT VADÁSZNI...

... ez meg feldolgozta. A mezőgazdaságról lehetetlen szót ejteni az élelmiszeripar nélkül. A mezőgazdaság által megtermelt nyersanyagokat fel is kell dolgozni, s az élelmiszeriparban dolgozók munkájának eredménye az, hogy kenyeret, húst, sajtot vagy csokoládét ehetünk, hogy tejet, üdítőitalt ihatunk. Ezek a szakmunkások a **húsfeldogozók,** a **molnárok,** a **tejtermékgyártók,** a **pékek,** az **édesipari termékgyártók,** és még sorolhatnánk.

A KÉZMŰVI

A lexikon igen szárazon és tárgyilagosan így jegyzi a kézműipart: az iparnak az a formája, amelyben a kistermelő megrendelésre termel. A kapitalista gazdaság kialakulásával jelentősége háttérbe szorul. És természetesen a szocialista iparosítással is leszűkült a kézműipar működési köre. A felszabadulásig az összes magyar ipari dolgozónak 44,5 %-át foglalkoztatta a kisipar, ám ma már szinte halódó „fehér hollónak" tűnik a kézművesség. Mert hogyan is versenyezhetne kezünk a gépek gyorsaságával, precizitásával, a tömegtermelés piacot elöntő bőségével? – mondtuk annyiszor, s észre sem vettük, amint az emberi kéz teremtőképessége ismét magára talál. Csak a hiányát éreztük. A sériagyártás uniformisából hiányzott az egyedi értékeket létrehozó kézi munka. A múlt emlékeinek megmentésében, a hagyományok újraélesztésében szakadékként ásított a régi mesterségek hiánya.

De a teremtő kéz újra megmozdult. A nők felemelik a hímzőtűt, a divat megnyitja magánvarrodáit, a kis butikok egynémelyikében kézzel varrott-ragasztott cipők, csizmák kaphatók, a kovács újra üllőre helyezi az izzó vasat, a díszműlakatos csodálatos rézkutat hajlít, a kőfaragó ráhelyezi vésőjét a márványra, halászathoz hálót kötöz a hálókészítő, a fazekas beindítja forgó korongját az agyag alatt, s az ólomüvegre utánozhatatlanul szép mintákat visz föl az üvegcsiszoló. És ez csodálatos. A tömegtermeléssel valóban nem versenyezhet az emberi kéz, de a gép sem versenyezhet a kézművesség időigényes, ritkaságnak számító értékeivel.

M. K.

Semmelweis Tibor hangszerkészítő mester apró műhelye és boltja Budapest belvárosának egyik patinás utcájában várja az érdeklődőket. Vonós hangszerek készítését és javítását végzi segédjével, Kulcsár Gáborral.

– Huszonnégy éves vagyok, a szakmát a Faipari Szakmunkásképző Intézetben és itt, ebben a műhelyben tanultam meg. Hat esztendeje végeztem. Muzsikusnak készültem, egy jazz-együttesben bőgőn játszottam. Már gyerekkoromban készítettem gitárokat, de szeretek rajzolni, festeni is. A kézzel végzett munka, az újat alkotás szépsége mindig vonzott. A hangszerkészítésnél pedig elengedhetetlenül szükséges, hogy a kéz meg is tudja valósítani azt, amit az elme kigondol. A szakmám gyakorlásához nem szükséges ugyan a zenetudás, de nem is árt. De tudom azt is, ha valaki szépen megjavít egy hangszert, az nem feltétlenül biztos, hogy egy jó hangszert meg is tud építeni. Rengeteg gyakorlás, sok idő kell a szakma magas szintű elsajátításához. Ez olyan alkotó te-

SÉG DICSÉRETE

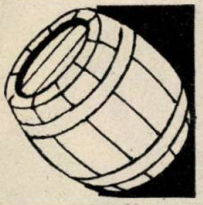

A kádár – hordókészítő. Nem tévesztendő össze a bognárral, aki kocsikereket, hintókat készít, ha van még egyáltalán, aki műveli ezt a szakmát. De kádárnak se nagyon sokan jelentkeznek. A fővárosban évente átlagban tíz kádárjelölt kezdi meg a tanulmányait a Kaesz Gyula Faipari Szakmunkásképző Intézetben. Egy hetet az iskolában, egyet pedig gyakorlaton töltenek. Például a Budapesti Kádár és Faipari Kisszövetkezetben. A pesterzsébeti üzem udvarán hegyekben állnak a feldolgozásra váró deszkák. Az akkurátusan felépített fatornyokat úgy állították össze, hogy a hordódongának valók a levegőn jól kiszáradjanak. Hat-hét hónapig állnak így a tölgyfadeszkák, és csak ezután kezdik meg a feldolgozásukat.

A szövetkezetben Boldis Béla nyugalmazott kádármester kalauzolt végig. Az idős mester harminchárom éve dolgozik ezen a munkahelyen. Igen, dolgozik, mivel nyugdíjas létére is bejár. Szintén nyugdíjas barátjával nyugati országokba induló, ovális hordókat készítenek. Ezeket ma már csak ők tudják csinálni.

Bent a műhelyben Béla bácsi homlokára tolja fűrészporos szemüvegét és ismerteti a hordókészítés módját. De nemcsak mondja, mindjárt mutatja is a teendőket.

– A méretre szabott dongának valót legyaluljuk, majd famarón adjuk meg a donga formáját. A szálakat két abronccsal megfogjuk. Az így kapott kosárba belülről tüzet rakunk, és közben egy géppel és drótkötéllel befelé hajlítjuk, összehúzzuk a dongákat, amelyek a tűz hatására megpuhulnak. Ennél a műveletnél a hordó belseje csak megpörkölődik, de a fája nem gyullad ki. Ha kialakult a hordóforma, ráverjük a többi abroncsot is, hatot, nyolcat, attól függően, hány hektós a hordó. Ezután a szivárgás megakadályozása végett gyékényt rakunk a dongák közé, majd ráverjük a feneket. Végül kívülről még egyszer legyaluljuk, lakkozzuk, festjük a kész terméket. Legutoljára pedig hitelesítik, pontosan megállapítják, hány literes a hordó. Most csak a főbb munkákat mondtam el, de ezeken kívül még rengeteg apró dolgot el kell végeznünk, amíg kész lesz az edény.

A kádárműhelyben tanulók is szorgoskodnak. Egyikük, a tizennégy éves Jancsák Róbert. A vékony, nem túl magas fiú az éppen most készülő négyszázliteres hordókon az abroncsmagasságot jelöli be. Elsőéves tanuló most szeptembertől ismerkedik a szakmával. Kissé elfogódottan arról beszél, hogy miért választotta ezt a mesterséget.

– Már nagyon régen szeretem a fát. Kisebb koromban otthon több mindent készítettem fából. A kádárság érdekes, de nehéz szakma. Sokat kell kalapálni, de a végzett szakemberek elég jól keresnek. Havonta megvan a 6–7 ezer forint, és ez a dolog is szerepet játszott, amikor ezt a pályát választottam. Mégis nagyon kevesen ismerik ezt a munkát, a velem egyidősek alig tudnak róla valamit. Pedig nagyon jó érzés, ha látom a kész hordót, amelyben az én kezem munkája is benne van.

vékenység, amelyhez türelem, nyugodtság és idő szükséges. Persze a szakma csúcsa egy szép, jó hangú hegedű elkészítése. Terveim között szerepel egy ilyen „álomhegedű" megépítése, de a középszerű dolgokat és munkát nem szeretem, ezért még várok, tanulok a nagy munka megkezdéséig.

A mester negyvenes éveinek közepén járó, gyorsbeszédű ember. Főállásban a hangszerkészítés elméletét tanítja a 18-as Faipari Szakmunkásképző Intézetben.

A fiatalok megismerkednek a zongora, a cimbalom, a vonós, a pengetős, a fa- és rézfúvós, valamint az ütőhangszerek történetével, készítésük módjával. A hallgatók többségének van valamilyen zenei előképzettsége, így nem kell mindent az alapoknál kezdeni. Az elmúlt közel húsz esztendőben számos tanulóból szó szerint világhíres hangszerkészítő lett, Londonban, Párizsban, Bécsben dolgoznak. A hangszerkészítés olyan szakma, hogy ha valamelyik fiatalember becsületesen tanul három évig, és az utána következő még három esztendőben elmélyül a tudnivalókban, nagy lehetőségek nyílnak előtte. Életét erkölcsileg és anyagilag is megalapozta.

Számos olyan szakma van, amely közel áll a művészethez. Ezek egyike például a kerámiakészítő. A dísztárgyak, vázák, és a különböző edények megtervezéséhez bizonyos kreativitás, kialakult ízlés- és formavilág kell. Ahhoz, hogy valami gyönyörű kialakuljon, létrejöjjön, már nem elég csak a szaktudás, hanem a művészi ihlet is szükségeltetik.

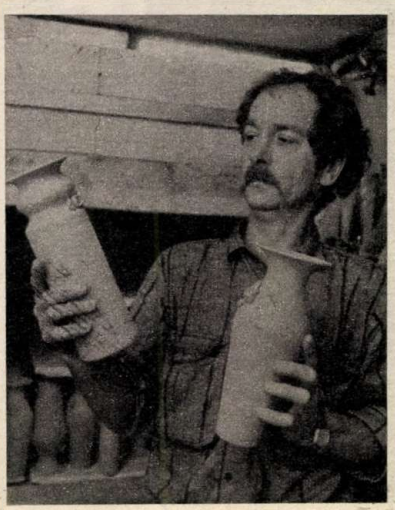

A kerámiakészítés mestere László Péter. Egy modern bérház alagsorában található műhelyében készíti a szebbnél-szebb dísztárgyakat, sőt két szakmunkástanulót is megismertet a szakma fortélyaival.

A fazekaskorongot ma már elektromos motor hajtja, szabályozni lehet a munkaasztal forgásának gyorsaságát. Mégis, pontosan ugyanúgy kell megformálni az agyagot, mint a régen használatos, lábbal hajtott korongokkal.

Amíg egy kupac agyagból nyers váza formálódik, sok minden történik. Jó szem, biztos kéz szükséges a szép munkához. Ha elkészült a mű, az agyagot kemencében, több száz fokon kiégetik, majd különböző csiszolási folyamatok után mártogatással, vagy szórópisztollyal a kívánt színre festik. Ez is nagy kézügyességet igényel.

Azok pedig, akik az általános iskola elvégzése után kerámiakészítők szeretnének lenni, jól teszik, ha már most megkeresik a keramikus szakköröket. Az ott elsajátított fogások sokat segíthetnek a felvételinél.

Különös mesterség az üvegcsiszolóé, az üvegfúvóé és az üvegművesé. Kicsit művészek, kicsit kémikusok, biztos kézzel és nagy szakértelemmel alakítják munkadarabjaikat. Az üveggel dolgozó szakmunkások keze alól az iparban, háztartásban használt üvegedények, orvosi, laboratóriumi üvegfelszerelések, reklámcsövek, dísztárgyak kerülnek ki. Nyersanyagukat olvasztják, savakkal kezelik, tehát olykor durva hatásoknak teszik ki. A készterméknek mégis kecsesnek, pontos méretűnek kell lenni.

Hinnénk-e, hogy a munkaműveletek során olyan szerszámok is jelentőséget kapnak, mint a forrasztólámpa, a csavarhúzó, vagy a kombinált fogó. Hinnénk-e, hogy a termékeket nagyon pontos műszaki rajz alapján készítik el.

Persze ebben a szakmában is nagy segítséget jelentenek a gépek. A nagy precizitással dolgozó csiszoló-, üvegvágó-, formázógépek, a hevítő- és hűtőkemencék. Igaz, a gépek pontos irányítása legalább akkora szakértelmet követel, mint a régebbi mesterek kézi munkája!

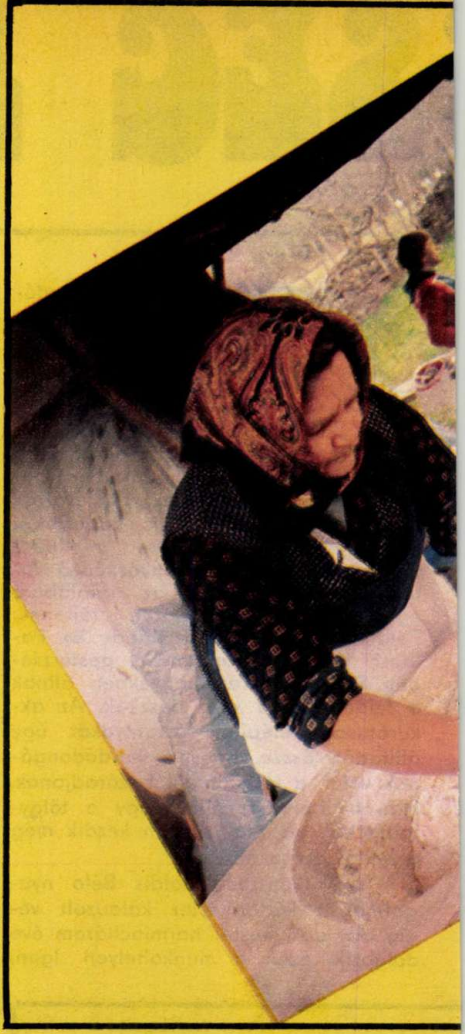

Igazán ritka, amolyan kihalófélben lévő mesterség az aranyozó szakmája, pedig talán legfényesebben reprezentálja a hajdani szép kézműves hivatást. Duska János névjegykártyáján ez áll: Keretek, csillárok, épületdíszek, óratokok, bútorok stb. laparanyozását és javítását vállalom. Ifjú ember bevezetését a mesterség tudományába azonban nem vállalja, nem is vállalhatja. A ritka kézműves szakmák egy része – köztük az aranyozás is – zsákutcában „parkol". Aki mégis vonzódik e szép mesterség felé, annak leleményesnek és kitartónak kell lennie, mert nem könnyű megtalálni a célhoz vezető utat. Duska János sem kapott mesterlevelet – nem kaphatott – az utolsó budapesti aranyozómestertől, azt viszont nem tilthatta meg senki, hogy ellesse, megtanulja a szakma minden csínját-bínját.

– Talán az iparművészeti főiskolán tanítanak kiegészítőként valamit az aranyozásról, de annyit biztos nem, amennyit egy régi, jó kisiparos mestertől lehetett tanulni.

A KÉZMŰVESSÉG DÍCSÉRETE

Enni jó, enni mindenki szeret, ám az étel elkészítéséhez már nem mindenkinek fűlik a foga. Pedig a sütés-főzés tudománya valóságos művészet, és a szakácsok általában szenvedélyesen szeretik szakmájukat.

Aki valóban komolyan veszi az ízek harmóniáját, és elsajátít mindent, amit e népszerű mesterséghez tudni kell, az méltán nevezhető az ízek művészének. Napjainkban új feladat vár a szakácsokra, mert lassan tért hódít nálunk is a korszerű, egészséges táplálkozás. Ez pedig azt jelenti, hogy nemcsak kitanulni lehet a szakmát, de újrateremteni is. Kell-e ennél vonzóbb feladat?

Mi jut eszembe a kékfestőről? Nyári falusi hangulatok.Ráncos szoknyák, kötények, fejkendők, fehér falú házak kicsi ablakaiban félrekötött függönyök. Mindez már a múlttéé? Szó nincs róla! A népi öltözködésben, lakberendezésben valóságos virágkort megért kékfestés az utóbbi években ismét reneszánszát éli. A kékfestő ismét teret hódít.

Ha betérsz a méteráruboltokba, ott találod a napszövetek, selymek, dzsörzék között a sötétkék alapon fehér mintákkal díszített könnyű kartont, amelyből ma is szívesen varrnak asztalterítőt, díszpárnát, ruhát avagy függönyt az asszonyok. A kékfestőt nemcsak a textilgyárak gyártják, házilagos készítése is fennmaradt. Aki szakmájául választotta (választja) ezt a hagyományápoló szép foglalkozást, az tisztában van vele, hogy a kékfestés alapja az indigó: vízben, alkoholban, híg savakban, lúgokban oldhatatlan sötétkék por. Természetes nyersanyagát meleg égövön honos növények adják.

KEDVES ISMERŐS

GAZDAGSÁG VAGY FÉNYŰZÉS?

A Rubik Stúdió tárgyalótermében ülök egy jókora fehér asztalnál és várok. Öt perc múlva belép Rubik Ernő, köszön, leül, karba fűzi a mellén a kezét és mosolytalanul néz maga elé.

— Nehéz dolga lesz velem — jelenti ki kéretlenül.

— Azért csak vágjunk bele — biztatom őt is, magamat is. — Próbáljon visszaemlékezni, gyermekkorában mit jelentett Önnek a játék?

— Nem voltam különösebben játékos gyerek, az előregyártott, kész játékok nem érdekeltek, s az önmagáért való ugrabugra sem izgatott. Apám repülőgéptervező, s túl a kötelező elméleti munkán, igazi gyakorlati ember. Az otthonunk tele volt szerszámmal. Akármerre léptem, mindig kéznél volt valami, ami barkácsolásra ingerelt. Játékaimhoz magam készítettem alkalmatosságot.

— Legkedvesebb játéka maga a játékkészítés volt?

— Nem ilyen egyszerű. Nem kell azt hinni, hogy Rubik, a kisfiú, elmélyülten és akkurátusan játékokat csinál. Néha barkácsolgattam, máskor olvastam, ám legszívesebben rajzoltam-festegettem. Persze, ez is beilleszthető a játék fogalmába, hiszen nincs annál szórakoztatóbb tevékenység, mint lerajzolni a körülöttünk lévő világot.

Apám döntően műszaki érdeklődésű volt, én inkább a művészet felé vonzódtam, ezért íratkoztam be a Képző- és Iparművészeti Gimnáziumba. Szobrász akartam lenni, de nem sokáig élt bennem ez az elhatározás. Úgy látszik, mégiscsak örököltem valamit apa józan, ésszerű gondolkodásmódjából, mert a középiskolai évek alatt kissé átrendeződtek bennem a vágyak, egyre inkább érdekeltek a konkrétumok, a matematikailag is igazolható dolgok. Ezért aztán a szobrászat helyett az építészetet választottam, amelyben egyszerre érvényesül a fantázia és a technika. 1967-ben végeztem a műegyetemen, de nem kezdtem el építészként dolgozni. Úgy éreztem, még nem tudok eleget a szakmáról. Érdekelt az ember közvetlen környezete, az épületen belüli tér, amelyben mozog, s a tárgyi világ, amellyel körülveszi magát. Beíratkoztam hát az iparművészeti főiskola belsőépítész szakára és 1971-ben megszereztem a diplomát.

— Hogy milyen eredményesen, azt mi sem bizonyítja ékesebben, minthogy az iskola kötelékében maradt, s immáron tizenhat éve dolgozik ott, mint egyetemi docens. Tervezést tanít. Sok érdekes dologról beszélgethetnék az iparművészeti főiskola docensével, de engem változatlanul az a Rubik Ernő érdekel, aki a bűvös kocka, a karikavarázs, és más játékok révén világhírnévre és milliókra tett szert, s aki létrehozta ezt a bizonyos stúdiót, pontos nevén „Rubik Stúdió Műszaki Fejlesztő Kisszövetkezet"-et, amely új gondolatok, ötletek, újítások menedzselésére, felkarolására vállalkozik, különböző alkotó és kivitelező közösségek összehozására keres és teremt lehetőséget és alkalmasint kis szériában le is gyárt arra érdemes, hasznos termékeket. A stúdió voltaképpen egy régi vágású, emeletes villa Budán, a Városmajor utcában. Miért volt erre szükség?

— Az újítások útját — az ötlettől a megvalósulásig — szeretnénk — egyszerűbbé, gyorsabban járhatóvá tenni. Az alapítvány, amit létrehoztam, szintén ezt szolgálja.

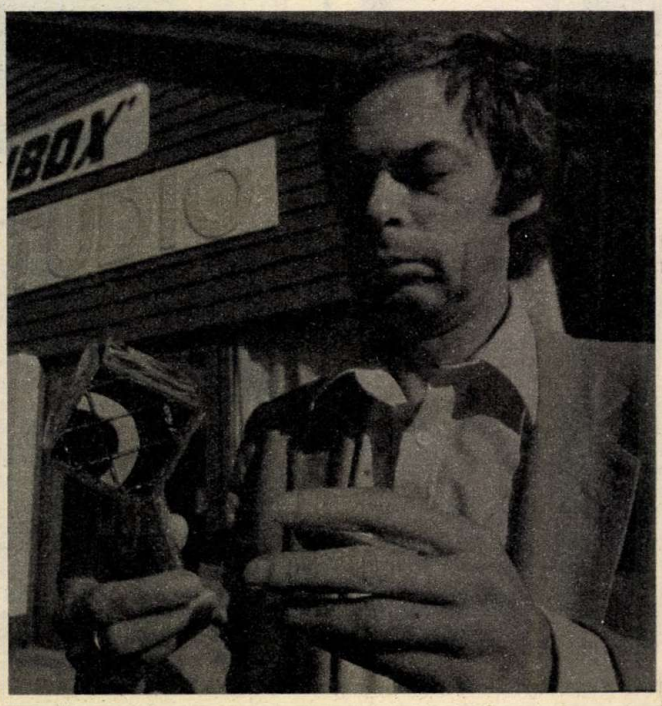

— Az alapítvány hatmillió forint bankbetét után járó évi kb. 600 ezer forint kamat, amit újító kedvű tálentumok támogatására használ fel. Ha saját életének színesebbé tételére, kényelmére használná, pazarul élhetne a családjával együtt.

— Így is jól élek.

— Elhiszem, mégis megkérdem, nincsenek olyan álmai, egyéni vágyai, amelyeket sok pénzzel könnyedén megvalósíthatna?

— Nem tudom, mire gondol? Ez a stúdió is egy ilyen vágy volt és lám, megvalósítottam.

— Mire gondolok? Arra, amire úgyszólván minden ember gondol, amikor azt mondja, „Ha én gazdag lennék..." Nagy utazásokra, kacsalábon forgó villára, jachtra, ékszerekre, társaságra... Szóval arra a bizonyos „nagy életre", amit csak pénzzel lehet megvásárolni.

— Ez a klasszikus sablon. Nehéz erről beszélnem, mert ha azt mondom, hogy mindez engem nem érdekel, nyilván nem hiszi el. A gazdagságot én sokkal tágabban értelmezem, s úgy vélem, ennek csak egyik, s nem is föltétlenül a legfontosabb tartozéka a pénz. Aki tehetségben gazdag, annak óriási a felelőssége, akit csak a pénze gazdagít, az megengedheti magának, hogy csak felszínesen csillogó örömöknek éljen. A pénzt csupán eszköznek tartom, amit jól és célszerűen kell felhasználni. Tevékenység, hitem szerint hasznos tevékenység nélkül nem tudnám elképzelni az életemet. Egyfajta haszontalan, fényűző kényelembe belepusztulnék. Vannak persze, természetes igények, amelyek szükségeltetnek egy tartalmas, alkotó élethez, ilyen például az otthon megteremtése.

— Milyen kocsija van?

— Fiat ötszázassal kezdtem és most van egy Mercedesem. Úgy érzem, ezzel nem léptem át az ésszerűség határait. Megtehettem, hát megvettem, s nem azért, mert jobban mutat, hanem mert jobb, tartósabb és célszerűbb. Nézze, én mindig realista voltam. Megteremtettem magamnak egy — a lehetőségeimhez mérten — szerényebb életszínvonalat, ami nem visel magán semmi fölösleges díszt. Ennél jobban nem tudok élni és nem is akarok.

Magyar Katalin

RUBIK ERNŐ
PAJTÁS

PETROVÁCZ ISTVÁN

KESERŰ VAKÁCIÓ 13

— Miért nem alusztok már? Mindjárt reggel lesz! — hallatszott kintről Nagyi hangja.

— Melegünk van, kinyitottuk az ablakot — válaszolta Pemete. S mint a macska, már ugrott is. Felkapta a hátizsákot, a nyakába akasztotta a tarisznyát, s eltűnt a bokrok közt.

Óvatosan nyitották meg a kaput, a szomszédban mégis felugatott egy kutya. A fiúk egymásra néztek, aztán: irány a falu széle, az országút!

Tornacipőben voltak, nem csaphattak nagy zajt. Mégis felköltötték a kutyákat.

Addig rohantak, amíg ugatást hallottak. Végre lerogyhattak egy útszéli kavicsdombra.

— Mindent elhoztunk? — számolta a csomagokat Pemete.

— A táskám ott maradt! — jajdult fel zihálva Kisjakab. — Benne az összes pénzem. És a kisrádió. Meg az órám. Kint hagytam őket Nagyinál a sublóton.

— Járhattunk volna rosszabbul is — vigasztalta Ubrizsi. — És most hová?

— Vásárhelyre. Amíg nem késő!

Tímea gyönyörű leány volt. A termete nyúlánk, az arca keskeny, a szeme nagy és nevetős, az ajka piros. Szőke haja a válláig ért. Amikor a két fiú benyitott az udvarba, hátul a lugasban, a lócán éppen babaruhát varrt. A vaskapu nyikorgására felnézett, a tűt a baba hasába szúrta, s a tízévesek önfeledt visongásával rohant unokabátyja elé.

— Szia, Jaksi! — kiáltotta fele útban. — Ezer éve nem láttalak!

Kisjakab fürgén utánaszámolt: tavaly augusztusban, amikor Csöre néni kórházban volt kivizsgáláson, Tímea náluk nyaralt. Az ezer év tehát tizenegy hónap.

Ahhoz képest, ha az utcán találkoznak össze, aligha ismeri meg az unokahúgát! Tímea tavaly még foghíjas, örökké vihogó kócos kis csitri volt. Most meg kész nagylány!

Kartávolságnyira a fiútól fékezett le, megkapaszkodott unokabátyja vállában, lábujjhegyre állt s jobbról is, balról is megcsókolta.

Kisjakab nem viszonozta a csókokat. A feje búbjáig elpirult. Lesütött szemmel Pemetére mutogatva motyogott valamit, s a vászonzsák fogóját markolászta.

Érdekes módon Ubrizsi is a tarisznyájával volt elfoglalva. Kétszer is kinyitotta a száját, de csak tátogott, mint a hal: hang nem hagyta el a torkát.

— A legjobbkor jöttetek! — kapta ki a lány Jakab kezéből a zsákot. Hátraindult vele, az udvar végében L alakban megtört toldaléképület felé. — A házinéni nincs itthon, a fiánál nyaral!

— Ha itthon volna, talán elzavarna bennünket? — kapta fel a fejét Kisjakab, s ellenséges pillantást vetett az utcai fronton dölyfösen terpeszkedő fordított téglaház lefüggönyözött ablakaira.

Restellte magát Ubrizsi előtt a váratlanul kapott unokatestvéri csókok miatt s örült, hogy a lány szóba hozta a házinénit. Rá nyugodtan haragudhatott.

— Elzavarni nem merne — csendesítette a lány. — De tudod, milyen! Állandóan leskelődne utánunk. Meg hallgatózna. S aztán beárulna bennünket Ómamának. Csak ne hazudna akkorákat!

Dühösen fújt, mint a macska, s indulatosan dobbantott.

— Már voltatok Ómamánál? — segítette le Kisjakab válláról a hátizsákot.

— Még nem! — rázta a fejét a fiú, miközben a lány karjára tette a tenyerét. — Figyelj, Tímea! Egy szót se Ómamának arról, hogy itt vagyunk. Nem tudhatja meg, érted?

— Nem vagyok süket! — húzta ki magát a lány. — Tőlem semmit nem tud meg... A papád mikor jön?

A fiú riadtan nézett körül.

— A papám?

— Ómama őt várja. Tudod, a ház miatt. Nagyon ideges, amiért se nem jön, se nem ír. Pedig ő már az ügyvédet is felfogadta!

Helyben vagyunk, gondolta a fiú. Tímeától mindent megtudhat, csak hagyja beszélni.

— Ügyvédet? Minek?

— Hogy az ajándékozási szerződést elkészítse. De meg akarja várni a papádat vele.

— És ha a papám kijelentené, hogy nem kell neki a ház? Ha írásban lemondana róla? — kockáztatta meg óvatosan Kisjakab.

Tímea felnevetett.

— Jaksi! Úgy teszel, mintha nem ismernéd Ómamát. Amit ő egyszer a fejébe vesz. Ajaj!

— Szoktál vele találkozni? — puhatolózott tovább Kisjakab. — Milyen? Nagyon megöregedett?

— Még hogy szoktam-e találkozni? — tette kihívóan a csípőjére a kezét a lány. — Minden másnap el kell hogy menjek hozzá... S ha tudni akarod, pontosan olyan, amilyen volt. Vagy még olyanabb. Ma is találkám van vele, elkísérhetsz.

— Mondtam már, nem szeretném, ha meglátna!

— Nem lát meg, ne félj. Olyan vaksi, mint a bagoly. És már süket is. Kiabálni kell neki.

— Te mit csinálsz nála?

— Elviszem sétálni. Kimegyünk a szőlőbe, leülünk a pince előtt a kispadra, ahol ő valamikor nagyapával üldögélt. Sírdogál egy sort, aztán elbóbiskol. Addig a mamám rendet tesz nála, leházza az ágyneműt, elviszi a szennyest a tisztítóba, a vasalt ruhát beraka a szekrénybe a helyére, bevásárol, megfőz két napra...

— És Ómama ezt szó nélkül elfogadja?

— Mit képzelsz? — háborodott fel Tímea. — Amikor hazaérünk, elkezd rikácsolni: „Már megint itt járt az anyád! Pedig megmondtam neki, be ne tegye a lábát a házamba!"

Olyan hűen utánozta a nagyanyját, hogy a fiú hátranézett, nincs-e a közelben Ómama.

Tímea elértette a zavarát.

— Ne félj, nem halljak. Mások előtt nem csúfolom ki.

— Ugye, tudod, mit híresztelnek rólatok? Hogy nem törődtök vele. Amióta te megszülettél, nem beszél a mamáddal.

— Ez igaz is. De a mamának azért még törődnie kell övele. Az anyja! — Az órájára nézett s felkiáltott: — Jaj, mindjárt elkések, s akkor velem is rikácsolni fog. Várjatok meg itt, a lugasban. Vagy ha akartok, bemehettek a lakásba. És hogy ne unatkozzatok, adok valamit!

(Folytatjuk)

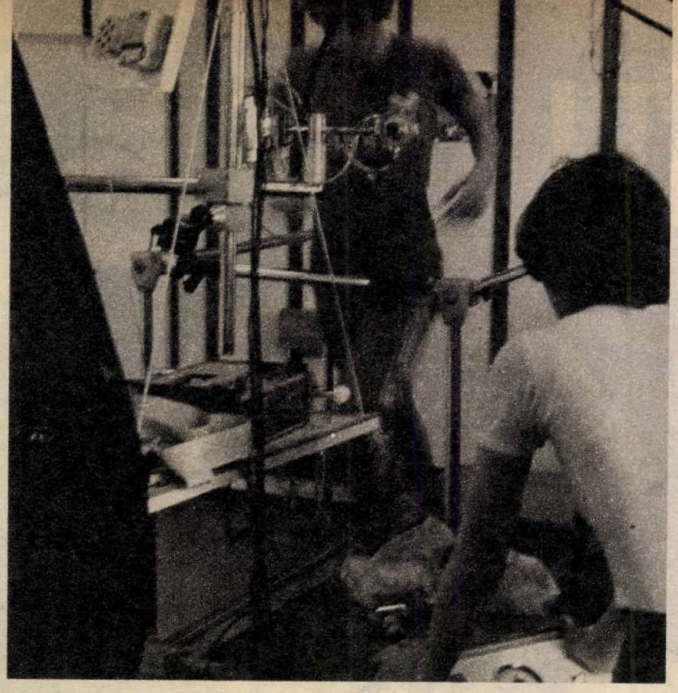

ALKALMATLANOK?

A fiú elvigyorodott.

— Szerintem az eszkimó ne menjen péknek, mert biztosan nem bírja a kemencék melegét — mondta, és sarkon fordult.

Mi tagadás, nem találtam túlzottan viccesnek a véleményét a pályaválasztók egészségügyi gondjairól. Csacsiság ezen tréfálkozni, hiszen nem kevés azoknak a száma, akiknek gondot jelent, hogy kisebb-nagyobb egészségügyi problémája miatt nem alkalmas a választott munkára.

— Talán ez az egyetlen eset, amikor nem bánjuk, ha nem túl megalapozott a gyerek elképzelése. Sajnos sok az olyan, akit a választott szakmára alkalmatlannak találunk. A vizsgáltaknak csaknem az öt százaléka! — mondja dr. Forgács Mária, a Szakmunkástanulók Országos Egészségvédelmi Intézetének igazgatóhelyettese.

*

A Fővárosi pályaválasztási tanácsadó című kiadvány már a bevezető részében több mint tíz oldalon foglalkozik a kérdéssel. Részletesen tárgyalja, hogy milyen szakmák végzésére alkalmasak a testi gyengeségben, a nagyfokú elhízásban, a cukorbetegségben, az idegrendszeri megbetegedésekben, a mozgásszervi, vagy szívelváltozásokban, a magas vérnyomásban és egyéb betegségekben szenvedők. A doktornő szerint probléma van bőven!

— A diákok még úgy-ahogy megértik, amikor elmagyarázzuk, miért alkalmatlanok a választott területre, de a szülőkkel már jóval több a baj. Csökönyösen ragaszkodnak ahhoz, amit kitaláltak a csemetéjüknek — bosszankodik dr. Forgács Mária.

Pedig vannak esetek, amikor a betegség annyira leszűkíti a választást, hogy az elképzelthez még rokon területet sem lehet találni. Különösen akkor, ha mondjuk az egyébként is gyenge látás még tovább romlik, vagy a mozgásszervi megbetegedés még tovább súlyosbodik.

Magas, bőrkabátos fiú toporog a rendelő előtt.

— Nekem nagyon rossz a szívem — mondja —, az osztályfőnökömmel közösen választottuk ki a Pest megyei tájékoztatóból az órás szakmát. Súlyos szívbetegnek ajánlják. Nekem tetszik. Szép, nyugodt mesterség.

Szavain érződik: azért nem ez volt gyermekkori álma ...

*

Némelyik megye pályaválasztási tanácsadó füzetét úgy szerkesztették, hogy helyet kapjanak a betegeskedőknek szóló ajánlatok is. Volt ahol erre nem ügyeltek.... Pedig nem kevés nyolcadikos lapozná azokat az oldalakat is!

— Sajnos betegesek a diákok — mondja az orvos —, de ezt már milliószor elmondták, leírták egyéb helyeken is. Kár, hogy az egészségtelen, mozgásszegény életmód már fiatal korban életpályákat határoz meg!

Igaz. Sok esetben megelőzhető lenne az orvos által kimondott „nem". Jobban kellene figyelni az orvosi vizsgálatokon, hiszen ezekből bőven akad az iskolában is, amíg a pályaválasztás időszakához érkezik valaki. Komolyan kellene venni a tanácsokat: „Erősödj ... mozogj többet ... fogyjál le ..." Mert a pályaválasztás amúgy is nehéz dió.

Sajnos, van, amikor eleve reménytelen feladatra vállalkozik a pályaválasztó diák. Vagy azért, mert maga sincs tisztában saját egészségével. Vagy ha tud is bajáról — egyszerűen nem számol betegségének következményével. Sokszor nem is súlyos bajról van szó. A lúdtalp például, nem sorolható a vészes betegségek közé. Ám elég ahhoz, hogy valakit eltanácsoljanak a pilóta-pályáról. A mindennapokban nem számít, tűri-e valaki vagy sem a vér látványát, ám ha a gyengelelkű leány éppen egészségügyis akar lenni, akkor ez a pici hiba kizáró ok! Napjainkban nálunk is felütötte fejét az allergia, amelynek számtalan fajtája létezik, s elterjedsége már-már a népbetegség méreteit ölti. Szerencse a bajban, hogy forrása meghatározható. Tiltakozhat a szervezet egyes virágzó növények pora, vagy akár vegyszerek ellen. Megoldás: aki a virágporra érzékeny, ne olyan pályát válasszon, amelyik a természethez köti, míg az olajtól kisebesedő kezű ember kerülje az autószerelő pályát.

A szakemberek javaslata: merjenek időben módosítani, még akkor is, ha ezzel egy dédelgetett, gyerekkori álmot kell feladni. Tragikus figyelmeztető egy tizenöt éves fiú öngyilkossága. Asztmás volt, ő azonban kitartott gyermekkori elképzelése mellett. Sírjára ez a felirat került: geológus akartam lenni ...

Az esetek többsége azonban nem fordul tragédiába. Ám, hogy szorongás, izgalom, bosszankodás helyett felszabadultság, nyugalom és öröm kísérje a mindennapokat, ahhoz most kell felelősséggel kiválasztani a legmegfelelőbb pályát.

VÁLASSZUNK SPORTPÁLYÁT!

Több okból is.

1. Ez a fajta pályaválasztás egyáltalán nincs életkorhoz kötve.

2. A döntés úgyszólván gondtalan, mert nemhogy egy életre, de még évekre előre sem határozza meg a sorsunkat. Ezen a téren bármikor pályát lehet változtatni.

3. Ezen a pályán a legmagasabb a fizetés, ráadásul korra, nemre és beosztásra való tekintet nélkül. Maga az egészséges élet, amit forintban ki sem lehet fejezni.

4. Ezen a pályán nincs protekció, a jó közérzet, az edzettség és az előmenetel jutalma mindenkinek a saját szorgalmától és igyekezetétől függ.

5. Mindent rá lehet fogni, csak azt nem, hogy egyhangú. Itt még a kudarcok boszszúsága is önfeledt vidámságot szül egy bizonyos idő elteltével.

6. Döntő hatása van arra a bizonyos igazi pályaválasztásra is. Mert aki mellékfoglalkozásként a sportpályát választja, az összehasonlíthatatlanul sikeresebb lesz a későbbi főállásban is.

– R – R

Zúgó pofonok után, egyedül. A versenyzéshez a vereség is hozzá tartozik...

Jóságos ég, van egy szörnyű gyanúm. Valahol fél távnál elvesztettem az úszónadrágomat!...

Vannak esetek, amikor kerékpárral jóval lassabban halad az ember, mint gyalog...

Jólesik egy kis pihenő a nagy repülés után. Különösen akkor, ha a léc fenn maradt!

A játék is segít

A játék is segíthet a „Mi legyek?" kérdésre adott válaszban. Az úttörő-összejövetelek jó lehetőséget nyújthatnak ahhoz, hogy szórakozva, játék közben ismerjetek meg szakmákat, foglalkozásokat, rendszerezzétek azokról a tudnivalókat, s eközben jobban megismerjétek önmagatokat is. Az is előfordulhat. hogy éppen a játék közben tetszik meg egy szakma, egy foglalkozás. Bármely korcsoportnak hasznára lesz, ha kipróbáljátok az alábbi játékokat.

KINEK A MUNKÁJA?

Írjuk fel kartonlapokra különféle árucikkek, termékek nevét, vagy készítsük el azok rajzát. A lapocskákat egy dobozba helyezzük, és abból egymás után mindenki húz egyet mindaddig, amíg a doboz ki nem ürül.

Feladat: a játékosoknak a lapon szereplő árucikk, termék előállítójának szakmájáról kell ismertetést adniuk. Ha a játékvezető a választ jónak értékeli, akkor a lapocska a játékosnál marad, ellenkező esetben a játékvezetőhöz kerül. Az a győztes, akinél a legtöbb kartonlap összegyűlt. A lapok számának oszthatónak kell lenniük a játékosok számával.

UTAZÁS A TÉRKÉPEN

Ezt a játékot két vagy több csoport is játszhatja.

Kellékek: 1 dobókocka, csoportonként egy bábu, az ország vagy egy megye térképe, előre berajzolt hálózattal. Ezt a térképet játékmezőkre osztják, amelyen függőlegesen vagy vízszintesen haladnak a játék során.

A játék menete: A játék kezdeténél határozzátok meg a start- és a célmezőt! A hálózaton a csoportok annyit lépnek, amennyit a kocka mutat. Ezután válasszanak ki az érintett játékmezőn található városok, települések, ipari, mezőgazdasági üzemeiből annyit, amennyit dobtak. A kiválasztott helyekről ismertetést kell adniuk. Ha nem tudnak megfelelő számú beszámolót mondani arról a mezőről, lépjenek vissza az előző állomásra, s ne említsenek egy üzemet se, mert a következő lépések esélyeit csökkenthetik. Egy üzemről csak egyszer szólhatnak. Egy dobással egy irányba haladhatnak. Az győz, aki leghamarabb beér az előre megállapított célba.

UDVARIAS MESTEREK

E játékot két csoportban játsszátok. A játékosok sort alkotva egymással szemben állnak. Az egyik sor szakmát képvisel, a másik a munkaeszközöket vagy termékeket. A játékvezető megnevezi a szakmákat és elkezd mesélni. Ha a mesterek olyan munkaeszköz nevét hallják, amivel ők dolgoznak, meg kell hajolniuk. A másik sor a szakma nevének hallatára hajol meg. Aki téved, kiesik a játékból, vagy zálogot ad. Ezt a zálogkiváltás követi.

REJTVÉNY A SZAKMÁKRÓL

Itt a játékvezető feladványaira egy szakma megnevezése a válasz, amelyet a játékosok egy papírlapra felírnak. A kezdőbetűk összeolvasása után egy új szakmát kell kapniuk.

– Tevékenysége felvételező és kidolgozó munkára bontható. Lehet műszaki és művészeti jellegű, alkotó és díszítő (fényképész).

– Tevékenysége ellenőrző, tisztító, javító, összeállító, általában szolgáltató jellegű. Munkájához nagyító szükséges (órás).

– Tevékenysége díszítő, növényápoló és összeállító jellegű. Jó színérzéket, fejlett, kombinatív formaérzéket igényel (dísznövénykertész).

– Tevékenysége összeállító, szerelő, javító és karbantartó jellegű. Műszaki érzéket, híradástechnikai ismereteket igényel (rádió- és televízióműszerész).

– Feladata állatok gondozása, ápolása, legeltetése, takarmányozása és egészségügyi ellátása (állattenyésztő).

– A szakmunkás pamut-, len-, kender-, gyapjú- és műszálfonalakkal dolgozik. Gépbeállító, gépkiszolgáló munkát végez (szövő).

Tehát az új szakma: **FODRÁSZ.**

E játék készítéséhez a szakmák jellemzőinek leírása megtalálható a „Mi lehet?, Mi legyen?", a „186 szakma" című könyvekben és a Képes szakmaismertető abc-ben, amelyeket az Országos Pályaválasztási Tanácsadó Intézet adott ki.

Mikes Zdenkóné dr.
ELTE ÁITFK
Neveléstudományi
Tanszék
tanszékvezető főiskolai
docens

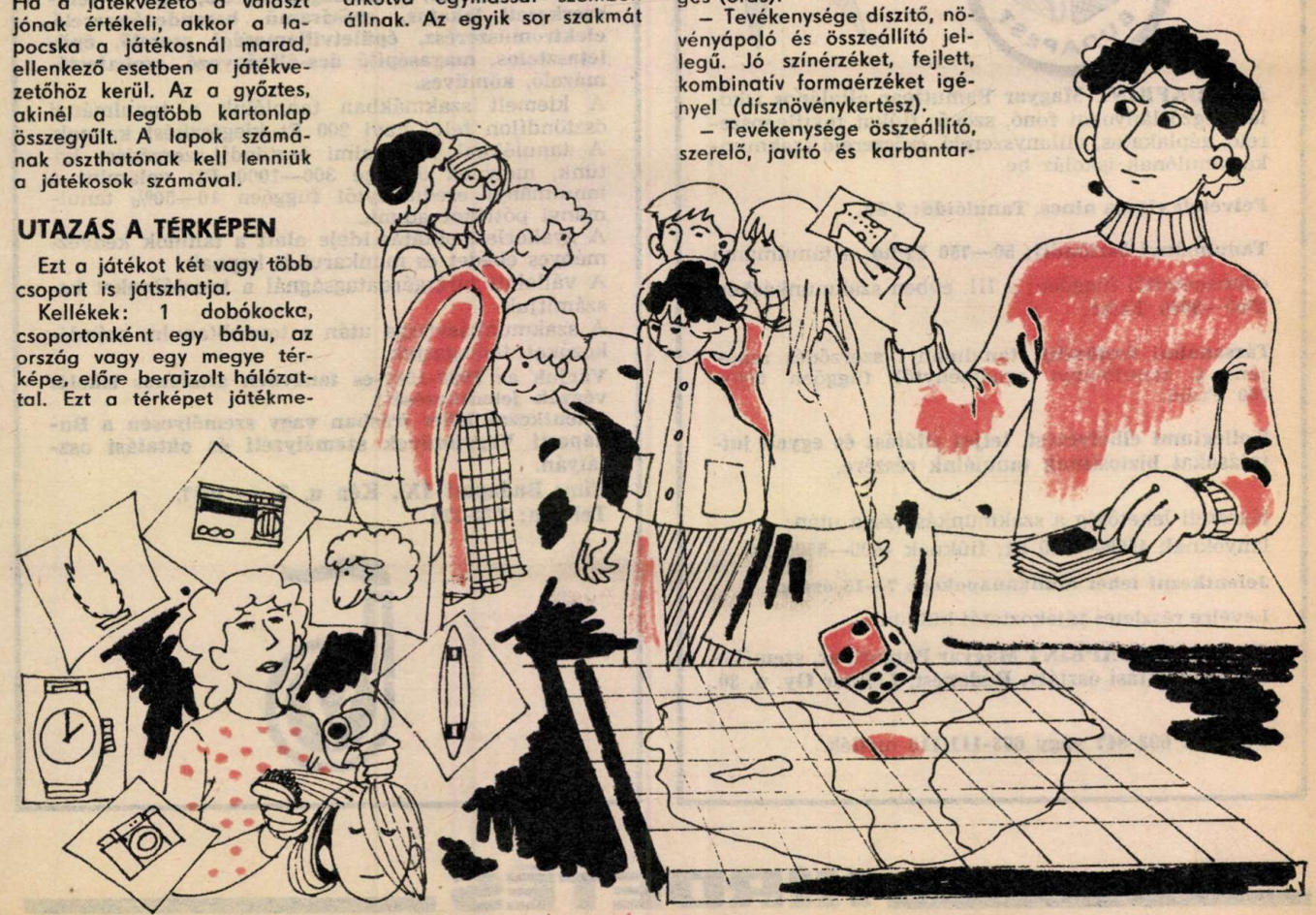

LÁNYOK, FIGYELEM!

Csak 3 év szorgalom, s a jövedelmed havonta 4500—6500 Ft lehet!

Az 1987 szeptemberében induló tanévre várjuk az általános iskolát végzett vagy most végző lányok jelentkezését **budapesti és vidéki gyáregységeinkbe fonalgyártó szakmára.**

Már a tanulóévek alatt is sok-sok kedvezmény!

Kollégiumi, leányotthoni elhelyezés kb. 150 Ft-ért. Ingyen tanszerek. Munkaruhát, iskolaköpenyt biztosítunk. 6 Ft-ért napi háromszori étkezés.

Havonta — évfolyamtól és tanulmányi eredménytől függően —250—1100 Ft tanulmányi ösztöndíj, plusz társadalmi ösztöndíj, mely két részből áll: 500 Ft alapösztöndíj és a tanulmányi eredménytől függően 150—250 Ft tanulmányi pótlék.

VÁLASSZ GYÁREGYSÉGEINK KÖZÜL!

MASTERFIL
PAMUTFONÓIPARI VÁLLALAT

— Lőrinci Gyára, Budapest, Gyömrői út 85—91. 1183;
— Kaposvári Gyára, Kaposvár, Jutai út 6. 7400;
— Miskolci Gyára, Miskolc, József A. u. 21. 527;
— Váci Gyára, Vác, Vám u. 1. 2600;
— Újpesti Cérnagyár, Budapest, Váci út 91. 1044;
— Bácsalmási Gyára, Bácsalmás, Rákóczi u. 11. 6430.

„Fonalgyártó szakma — 1214-1" megjelöléssel várjuk továbbtanulási jelentkezési lapodat a számodra legmegfelelőbb gyáregységünk személyzeti-oktatási osztályán.

Kérésedre postafordultával részletes tájékoztatást küldünk!

FIATALOK, FIGYELEM!

A BUDAPRINT Magyar Pamutipar általános iskolát végző lányokat fonó, szövő; fiúkat textilgépszerelő, géplakatos, villanyszerelő, csőszerelő szakmunkástanulónak iskoláz be.

Felvételi vizsga nincs. Tanulóidő: 3 év.

Tanulmányi ösztöndíj: 50—750 Ft/hó, a tanulmányi előmeneteltől függően; a III. évben szakmunkásbér: 2500—3500 Ft/hó.

Társadalmi ösztöndíj: tanulmányi szerződés alapján, a tanulmányi eredménytől függően 500—750 Ft/hó.

Kollégiumi elhelyezést, teljes ellátást és egyéb juttatásokat biztosítunk tanulóink részére.

Kereseti lehetőség a szakmunkásvizsga után: lányoknak 4500—7500 Ft; fiúknak 4000—5500 Ft.

Jelentkezni lehet munkanapokon: 7—15 óráig.

Levélre részletes tájékoztatót küldünk.

Címünk: BUDAPRINT Magyar Pamutipar, személyzeti és oktatási osztály, Budapest, Lahner Gy. u. 30. — 1046.

Telefon: 693-847 vagy 693-111/115 mellék.

ÁLTALÁNOS ISKOLÁT VÉGZŐ FIATALOK!

A Budapesti Vegyiművek az 1987/88-as tanévre szakmunkástanulókat iskoláz be az alábbi szakmákra:

— hegesztő, esztergályos, marós, vízvezeték- és -készülékszerelő, anyagmozgatógép-szerelő, géplakatos, vegyi- és élelmiszeripari gépszerelő, dízelmozdony-szerelő, villamosgép-szerelő, vas- és fémszerkezeti lakatos, erősáramú berendezésszerelő, elektroműszerész, épületvillamossági szerelő, épületasztalos, magasépítő ács-állványozó, szobafestő-mázoló, kőműves.

A kiemelt szakmákban tanulóink a tanulmányi ösztöndíjon felül havi 200 Ft kiegészítést kapnak.

A tanulókkal társadalmi ösztöndíj-szerződést kötünk, melynek összege 300—1000 Ft; valamint a tanulmányi eredménytől függően 10—50% tanulmányi pótlékot adunk.

A gyakorlati oktatás ideje alatt a tanulók kedvezményes ebédet és munkaruhát kapnak.

A vállalati törzsgárdatagságnál a tanulóéveket beszámítjuk.

A szakmunkásvizsga után a továbbtanulni szándékozókat támogatjuk.

Várjuk az 1986-1987-es tanévben általános iskolát végzők jelentkezését!

Jelentkezni lehet írásban vagy személyesen a Budapesti Vegyiművek személyzeti és oktatási osztályán.

Cím: Budapest IX., Kén u. 5. — 1097.
Telefon: 277-275.

HIRDETÉS

PÁLYAVÁLASZTÓ LÁNYOK, FIÚK!

A Budapesti Elektromos Művek az Ipari Minisztérium felügyelete alatt működő közüzemi vállalat. Felelős — ellátási területén belül — a villamosenergia-szolgáltatással kapcsolatos tevékenység végzéséért. **Vállalatunk műszaki-gazdasági feladatait három, egymástól jól elkülöníthető tevékenységi csoportba sorolhatjuk.**

1. A vállalat kezelésében lévő hálózatok, épületek, gépek, berendezések üzemeltetése, a szükséges fenntartási és karbantartási munkák végzése.

2. Energiagazdálkodási tevékenység, ezen belül a fogyasztók energiaigényének kielégítése.

3. Hálózatfejlesztés. Az áramszolgáltatási területen jelentkező hálózatfelszerelési, -építési igény kielégítése.

Szakmunkástanulóink képzése főhivatású szakoktatók irányításával tanműhelyekben, illetve az üzemegységeknél folyik. **A képzési idő általános iskolai végzettségűeknek 3 év, érettségizetteknek 2 év.** A tanulóévek alatt elsajátítják a villanyeszerelő szakma legfontosabb technológiáit.

Szakmunkástanulóink minden őket megillető juttatást — tanulmányi és társadalmi ösztöndíjat, munkaruhát, étkezést — megkapnak, a vidéki tanulók részére kollégiumi elhelyezést biztosítunk.

A III. éves tanulókat szakmunkásbérben foglalkoztatjuk.

A továbbtanulást támogatjuk.

Az iparágban dolgozók energia-árkedvezményben és egyéb juttatásokban részesülnek.

Az alábbi szakmákra várjuk jelentkezéseteket: villanyeszerelő, műszerész, vízvezeték-szerelő, kőműves, festő-mázoló.

A továbbtanulási jelentkezési lapra írjátok rá, hogy a Budapesti Elektromos Művekhez jelentkeztek.

Minden érdeklődőt szeretettel vár a Budapesti Elektromos Művek oktatási központja.

Cím: Budapest VI., Weiner Leó u. 7. — 1065.
Telefon: 126-011.

BUDAPESTI ELEKTROMOS MŰVEK — ELMŰ

PÁLYAVÁLASZTÓ FIATALOK!

A PAMUTTEXTILMŰVEK BUDAI GYÁRA az 1987—88-as tanévre felvesz általános iskolát végzett **lányokat fonó és szövő; fiúkat textilgépszerelő, lakatos, villanyszerelő, esztergályos szakmákra szakmunkástanulónak.**

Tanulmányi idő 3 év. Felvételi vizsga nincs!

Ösztöndíj: a tanulmányi ösztöndíj az eredménytől függően 500—960 Ft; a társadalmi ösztöndíj egységesen 500 Ft havonta, + 100, 150, 200 Ft tanulmányi pótlék.

Juttatások: — 4 Ft térítésért teljes ellátást biztosítunk (napi háromszori étkezés); — ingyenes kollégiumi elhelyezés; — iskolaköpenyt, füzetcsomagot, tankönyvet, munkaruhát térítésmentesen adunk; — évente kedvezményes vásárlás a gyár termékeiből; — a tanulók részére 50%-os utazási kedvezményt biztosítunk; — a III. éves tanulókat teljesítménybérben foglalkoztatjuk.

A szakmunkásvizsga után jó kereseti lehetőség. A lányokat 160 Ft-os térítés ellenében modern leányszállókon, a fiúkat gyári albérletben helyezzük el.

A továbbtanulásra szakirányú középiskolában lehetőséget biztosítunk.

PATEX

Jelentkezés:
PTM Budai Gyára,
személyzeti osztály,
Budapest, Pf.: 43. — 1502
Telefon: 662-688

Az 1987/88-as tanévre a 14. életévüket betöltött és általános iskolát végzett **lányokat szövő szakmára** beiskolázunk szakmunkástanulónak. Tanulmányi idő 3 év. Juttatások: 500 Ft alap, társadalmi ösztöndíj, plusz 100—200 Ft — tanulmányi eredménytől függő — tanulmányi pótlék; 200 Ft kiemelt szakmapótlék; tanulmányi ösztöndíj a tanulmányi eredménytől függően: I. évben 50—450 Ft, II. évben 50—540 Ft, III. évben 50—820 Ft. **Fiúkat villanyszerelő, forgácsoló, géplakatos, textilipari gépszerelő szakmára** iskolázunk be szakmunkástanulónak. Tanulmányi idő 3 év.

Juttatások: 500 Ft alap, társadalmi ösztöndíj, plusz 100—200 Ft — tanulmányi eredménytől függő — tanulmányi pótlék; tanulmányi ösztöndíj, a tanulmányi eredménytől függően: I. évben 50 Ft-tól 400—500 Ft, II. évben 50 Ft-tól 500—600 Ft, III. évben 50 Ft-tól 800—900 Ft.

Ingyenes munkaruha. Elhelyezés kollégiumban. Ebédet 4 forintért biztosítunk az iskolában és az üzemi gyakorlat idejére a gyárban. A vállalat termékeiből kedvezményes vásárlás, évente egy alkalommal. Kereseti lehetőség a szakmunkásvizsga letétele után szövő munkakörben 5 százalék szakmunkás-, valamint műszakpótlékkal 4500—7500 Ft/hó; a többi munkakörben a bérbesorolási kategóriától függően alakul a kereset. A továbbtanulást támogatjuk.

PAMUTTEXTILMŰVEK BUDAPEST — PATEX

Jelentkezni lehet személyesen: hétfőtől csütörtökig, 8—15. óráig, a személyzeti osztályon.
PATEX Angyalföldi Szövőgyár, Budapest, XIII., Fáy u. 81—83. — 1135.
Levélre részletes tájékoztatót küldünk.
Cím: Budapest, Pf. 391. — 1394.

PAJTÁS KUPA 1986/87.

RÖVID PENGÉN

A rövidpályás gyorskorcsolya kupát tavaly hirdettük meg először. Az újabb Pajtás Kupát februárban rendezzük. A nevezési lapot a következő számunkban közöljük.

Korizni remek dolog!

Hosszú percek óta felváltva sorakoztatjuk fel ennek bizonyítékait beszélgetőtársammal, Martos Györggyel, a hetvenes évek tizenötszörös gyorskorcsolyázó bajnokával. Persze, nem egymást győzködjük, hiszen a jeges sportoknak a tudósító is nagy barátja. És milyen jó felidézni a téli élményeket! A csusszanó pengék sima lendületét, a lelkes rohanást a jégen, a körbe-körbe sodródó tömeg hangulatát! A téli levegő ízét, a szinte fogfájdítóan hideg légáramlást, amely a legdivatosabb élénkpirosra festi az arcot! A vízzel felöntött iskolaudvarokon korcsolyázók képét, a téli suhanást a befagyott Balatonon! Ámulni a kecses-könnyed műkorcsolyázók káprázatos fordulatain és ugrásain, izgatottan szurkolni a parázs hangulatú hokimérkőzéseken, csodálni a gyorskorcsolyázók száguldását a jégen, kemény küzdelmüket a másodpercek lefaragásáért...

— S mindezek mellett itt az új csoda: a kispályás gyorskorcsolyázás — pakol ki Martos György tömött táskájából egy nagy halom papírt: prospektusokat, versenykiírásokat, szabálykönyvet az új (legalábbis nálunk új) sportág bemutatására. — Ez körülbelül összesíti mindazt, ami a korcsolyázásban izgalmas és érdekes. A rövidpályás gyorskorcsolyázás mintegy tíz éve kezdte világhódító útját, s ma már Kanadától Ausztráliáig, Angliától a Szovjetunióig számos országban űzik. A nagy ötlet: szabvány méretű hokipályán — amelyből még Magyarországon is több mint tíz van — rendezni gyorskorcsolyaversenyt. Persze a természetes jegek is alkalmasak rá. A lényeg, hogy kisebb helyen, pergőbb ritmusban, izgalmasabban alakulnak a küzdelmek, igaz, egy picivel kisebb sebességgel is, mint a hagyományos gyorskorcsolyaversenyeken. A rövid kanyarokban és egyenesekben való száguldás látványa igazán nézőcsalogató, a kispályás gyorskorcsolyaversenyeken a közönség is remekül szórakozik.

— Hogyan zajlik le egy ilyen kispályás verseny?

— A legszínvonalasabbat Chamonix-ban láttam, a tavalyi világbajnokságon. Alapjában véve kétféle versenyt rendeznek: egyéni és csapatversenyt. A versenytávok 400 és 5000 méter között változnak, életkortól, nemtől és a verseny jellegétől függően. Az sem utolsó látvány, ahogyan a valódi sprinterek, a négyszázas menők a kanyarra tökéletesen „ráborítva" száguldanak a 111 méter hosszú, elnyújtott ellipszis alakú pályán, de az igazi csemege a csapatverseny. Ebben körönként váltanak a négy-négy fős csapatok. A végső eredményt legalább annyira befolyásolja a jó taktika, az ész, mint a fizikai erőnlét, vagy a korcsolyázótudás. Persze, az utóbbi kettő tekintetében is jól állnak a short-track művelői, ahogyan angolul nevezik őket.

— Új sportágról beszélgetünk, a gyerekek előtt mégsem ismeretlenről.

— Már csak azért sem, mert akinek már volt korcsolya a lábán, az nyilván versenyzett is vele, hiszen melyik gyerek ne mérte volna össze az erejét és ügyességét, gyorsaságát a társával, a barátjával. Az ilyen próbálkozásokat kívánta felkarolni, s szervezett formába önteni a Magyar Jégsport Szövetség, a Magyar Úttörők Szövetsége és a Pajtás szerkesztősége tavaly, amikor meghirdette a Pajtás Kupa kispályás gyorskorcsolyaverseny-sorozatot. A Nemzetközi Korcsolyázó Szövetség némileg leegyszerűsített szabályaival, s természetesen nem a speciális versenykorcsolyával, hanem a gyerekek saját „rövid pengés" mű- vagy hokikorijával. Kazincbarcikán volt az előselejtezők utáni országos döntő, mondhatom, nagy sikerrel. A rendezvénysorozat már tavaly is több ezer gyereket mozgatott meg, remélem, idén még többen vesznek rajta részt.

Mert a hírek szerint idén is lesz tél, és idén is lesznek majd korcsolyázni és versenyezni szerető gyerekek.

— mé —

DR. JAKABHÁZY LÁSZLÓ:

CSÚSZÓISKOLA 4.

FÉK NÉLKÜL NEM MEGY!

Ha már sikeresen belekóstoltál a száguldás örömeibe, akkor elérkezett a fékek „felszerelésének" pillanata. A sebesség ugyanis könnyelműségre csábít, a jégen viszont gyakran előfordul, hogy akadályok tornyosulnak eléd. És ilyenkor meg kell állni, méghozzá a lehető leggyorsabban . . .

SÍFÉK

A fékezés legegyszerűbb módja, tehát a legkönnyebb megtanulni.

● Csússz két lábon, enyhe terpeszállásban. Forgasd bokáidat kifelé, lábfejedet befelé, így lábaid „V" alakot képeznek. Testsúlyod a lábfejeken legyen. Ha a korcsolyád első részén fékezel, akkor annak csak kis része érintkezik a jéggel, így jobban belevágódik. Tartsd térdeidet behajlítva, hátadat egyenesen.

LEGGYAKRABBAN ELŐFORDULÓ HIBÁK

– Ne engedd, hogy lábaid összecsússzanak és ütközzenek.

– Ne feledkezz meg térdeid behajlításáról. Ellenkező esetben elveszted az egyensúlyodat. A hajlított térd a gépkocsi lökésgátlójának szerepét tölti be. A térd felveszi a hirtelen megállás rázkódását. Ha a rázkódás a térd helyett az egész testre hat, akkor a derék meghajlik, és hibás lesz a testtartás.

– Ne dőlj előre csípőből.

– Ne úgy hajtsd végre a fékezést, hogy testsúlyodat a korcsolyák közepére helyezd. Ha így fékezel, a korcsolyák pengéinek nagyobb része kerül érintkezésbe a jéggel, aminek hatására bevésődnek a jégbe. Így szaggatott mozdulatok keletkeznek, és könnyen eleshetsz.

FÉKEZÉS KÉT LÁBON

Ezzel a módszerrel lehet a leggyorsabban megállni. A fékezés helyzete is természetesebb a sífék helyzeténél. Itt mindkét lábfej abba az irányba áll, amerre testünk fordul. Korcsolyáink élére nagy erőt tudunk gyakorolni.

● A haladási irányhoz viszonyítva oldalra kell fordulni. A fordulatot a törzzsel kezdjük, melyet a csípő, majd a lábak elfordítása követ.

● Húzd szabad lábadat a sikló láb mellé, és állj két lábra úgy, hogy korcsolyáid éle egymástól vállszélességben legyen. Testsúlyod közvetlenül a lábad fölött helyezkedjen el. Elforduláskor húzd fel belül levő válladat, és süllyeszd le a csípődet!

● Ha a belül levő válladat leereszted, a lábaid ki fognak csúszni alólad!

● Forduláskor fontos a térdek szerepe. Fordulat előtt emelkedj fel, majd vidd le a csípődet a fékezéshez. Így korcsolyád élei mélyen a jégbe vágódnak.

● Testsúlyod a lábujjakon legyen. Korcsolyád hegyével fékezz, így a fékezés mélyebb, és a pengéket nem fogja meg a jég.

● Ha korcsolyád középső részével fékezel, a fékezés szaggatott lesz, amelynek hatására könnyen elveszítheted az egyensúlyodat.

LEGGYAKRABBAN ELŐFORDULÓ HIBÁK

– Ne kíséreld meg csípőd és lábaid elfordítását anélkül, hogy vállaidat ne forgatnád el.

– Ne korcsolyázz merev lábbal.

– Ne emeld fel a csípődet! Ez a legáltalánosabban előforduló hiba.

– Ne állj meg egyenes lábbal!

● A gyakorlást álló helyzetben kezdd. Lábaid egymástól 20–30 cm-re legyenek. Vállaid elfordításával hajts végre egy negyed fordulatot. Térdeid segítségével fordítsd a csípődet és lábaidat is a vállad irányába. A gyakorlatot mindkét oldalra hajtsd végre!

● Csússz ki két lábbal, és attól függően, hogy merre akarsz fordulni, a jelölt irány felé eső válladat emeld fel, és vidd hátra. Ne feledkezz meg a térd szerepéről! Emelkedj fel kissé a fordulathoz, majd fékezéskor nyomd korcsolyáidat a jégre. Győződj meg arról, hogy a mozgást valóban a vállaid elfordításával kezdted-e?

● Ezt követően csúszás nélkül próbálj fékezni. Mérd le a féknyomokat. Minél rövidebbek, annál jobb!

FÉKEZÉS EGY LÁBON

● Fordulj oldalra egy korcsolyázó lépés közben. Ha bal lábadon csúszol, fordulj jobbra. Azt a válladat, amelyik irányba fékezni akarsz, vidd hátra, és emeld kissé fel. Húzd a szabad lábadat a sikló láb mögé. Testsúlyod a sikló lábon legyen. Fordulj tovább a válladdal még egy negyed fordulatot, és nyomd le azt a lábadat, amelyiken állsz. A fékezés befejezése után helyezd testsúlyodat az elöl levő lábadra, és emeld fel a lendítő lábadat. Hajtsd végre a fékezést. majd tedd le a lendítő lábadat, és csinálj egy gyors rajtot, koszorúzással egybekötve. Gyakorolj mindkét irányba!

LEGGYAKRABBAN ELŐFORDULÓ HIBÁK

– Ne a korcsolyád középső részén fékezz!

– Ne süllyeszd le belül levő válladat!

– Ne felejtsd el, hogy a sikló láb pengéjének lenyomásakor még egy negyed fordulatot kell a vállal tenni!

„T" FÉKEZÉS

● Egyik lábad kicsúszik, majd a lendítő lábadat közvetlenül a sikló lábad mögé keresztbe helyezve fékezel.

● Ez a fékezés igen hasznos, ha csak lassítani akarsz, de megállni nem. A sikló láb térdben hajlított, a lendítő erre merőleges. Helyezd a lendítő lábadat oldalról a sikló lábad mögé, és azt a jégre nyomva, fékezz.

(Folytatjuk)

A BAGDADI TOLVAJ

SZÖVEG:
CS. HORVÁTH TIBOR
RAJZOLTA:
DARGAY ATTILA

68.
OTT VÁR RÁM, A TÓPARTON. MONDD MEG NEKI, FÁTIMEH, HOGY EL KELLETT MENEKÜLNÖM. A NÖVÉREMHEZ MEGYEK, A SZAMARKANDI SZULTÁN FELESÉGÉHEZ. HA SZERETNE VISZONTLÁTNI, JÖJJÖN UTÁNAM.

69.
S A HERCEGNŐ EGY PERCET SEM KÉSLEKEDIK...

70.
MINDENT FELKUTATTUNK UTÁNA, FELSÉGES SZULTÁN. AZ EGÉSZ PALOTÁT TÜVÉ TETTÜK! NINCS SEHOL! NYOMTALANUL ELTŰNT!

71.
„DE ELFOGTUNK KÉT CSAVARGÓT A KERTBEN!" – TESZI HOZZÁ A KAMARÁS, ÉS TAPSOL.

72.
AZ ÁRULÓ NAGYVEZÍR LÁTTÁN AHMED FEJÉT ELÖNTI A VÉR. KITÉPI KARJÁT A RÁKULCSOLÓDÓ MARKOK KEMÉNY SZORÍTÁSÁBÓL, ÉS VILLÁMGYORS MOZDULATTAL KIRÁNTJA HÜVELYÉBŐL EGYIK ŐRÉNEK KARDJÁT.

HITVÁNY BITORLÓ! VÉDD MAGAD!

73. VAN IS ESZÉBEN DZSAFÁRNAK MEGKÜZDENI AZ IFJÚ KIRÁLLYAL! INKÁBB SEGÍTSÉGÜL HÍVJA ALVILÁGI PÁRTFOGÓIT...

ÁTOK RÁD! JÁRD VAKON A VILÁGOT MINDADDIG, AMÍG A HERCEGNŐT A KAROMBAN NEM TARTOM!

FOLYTATJUK

KEDVES PÁLYAVÁLASZTÓ FIATALOK!

A Csepel Művek Hőerőmű és Szolgáltató Közös Vállalat meghirdeti továbbtanulási lehetőségeit.
A továbbtanulni vágyó fiatal vállalatunknál az alábbi húsz szakmából választhatja ki a neki kedvező iskolai formát:

— esztergályos, géplakatos, erősáramú berendezésszerelő, elektroműszerész, mechanikai műszerész, központifűtés-szerelő, vízvezeték- és -készülékszerelő, hegesztő, vas- és fémszerkezeti lakatos, villamosgépszerelő, felvonószerelő, dízelmozdony-szerelő, bútorasztalos, épületasztalos, kőműves, szobafestő-mázoló, ács-állványozó, hidegburkoló, bádogos.

A képzési idő a szakmunkásképző iskolában 3 év, a szakközépiskolában 4 év.

Juttatások:
— a tanulók tanulmányi ösztöndíjat, társadalmi ösztöndíjat és tanulmányi pótlékot kapnak;
— tanulmányi ösztöndíj: 160—650 Ft/hó;
— társadalmi ösztöndíj: 300—1000 Ft/hó;
— a tanulmányi pótlék a társadalmi ösztöndíj 10-15 %-áig terjedhet — a tanulmányi előmeneteltől függően.

A végzős szakmunkástanulókat — megfelelő tanulmányi előmenetel esetén — szakmunkásbérben foglalkoztatjuk.

Szociális juttatások:
— napi 4 Ft-ért étkezés;
— ingyen munkaruha, tisztálkodószer;
— korszerű öltöző;

CSEPEL MŰVEK
Hőerőmű
és Szolgáltató
Közös Vállalat

— sport- és kulturális lehetőség.
Igény szerint egyes szakmákban lehetőség van kollégiumi elhelyezésre is.
A szakmunkásvizsga után a vállalat jó kereseti, valamint továbbtanulási lehetőséget biztosít.
A pályakezdő fiatalok 3000—5000 Ft — egyszeri — juttatásban részesülnek.
A vidékiek részére korszerű munkásszálló áll rendelkezésre.

Jelentkezési feltételek:
általános iskolai végzettség, egészségügyi alkalmasság, 14—17 éves kor.

Jelentkezés személyesen vagy levélben.
Levélcím: Csepel Művek Hőerőmű és Szolgáltató Közös Vállalat, oktatási osztály, Budapest, Pf: 99. — 1751.
Telefon: 572-511/32-48-as mellék.

PÁLYAVÁLASZTÓ FIATALOK, FIGYELEM!

Az ország egyik legjelentősebb nagyvállalata, a

GANZ DANUBIUS
HAJÓ-ÉS DARUGYÁR
BUDAPEST XIII. VÁCI ÚT 202
1835

várja az általános iskolát befejező tanulókat az alábbi szakmákra történő beiskolázási lehetőséggel:

hegesztő, szerkezetlakatos, géplakatos, csőszerelő, gépi forgácsoló (esztergályos), szerszámkészítő, villanyszerelő, elektroműszerész, öntő, kovács, mintakészítő, asztalos, ács-állványozó, fényező-mázoló, épületburkoló, számítástechnikai műszerész.

A képzési idő 3 év. A tanulóévek alatt biztosítunk számotokra:

— kollégiumi elhelyezést;
— korszerűen felszerelt tanműhelyt;
— tanulmányi ösztöndíjon felül (szakmától függően) 700—1000 Ft társadalmi ösztöndíjat;
— napi 4 Ft-ért ebédet;
— sportolási lehetőséget.

Minden héten szabad szombat!

A szakmunkásvizsga után továbbtanulási lehetőség.
Munkába álláskor 5000—6000 Ft juttatás; modern munkásszálloda; jó kereseti lehetőség.

Érdeklődni és jelentkezni a következő címeken lehet:

— GANZ DANUBIUS HAJÓ- ÉS DARUGYÁR
személyzeti és oktatási osztálya
Budapest, Váci út 202. — 1904
Telefon: 496-370; 296-820/1661; 498-173;

— GANZ DANUBIUS BALATONFÜREDI HAJÓGYÁR
Balatonfüred, Tihanyi út — 8230
Telefon: 06-86-42-690;

— GANZ DANUBIUS TISZAFÜREDI DARUGYÁR
Tiszafüred, Örményi út — 5350
Telefon: 215;

— GANZ DANUBIUS VÁCI KONTÉNERGYÁR
Vác, Derecskei dűlő — 2600
Telefon: 06-27-11-411.

HIRDETÉS

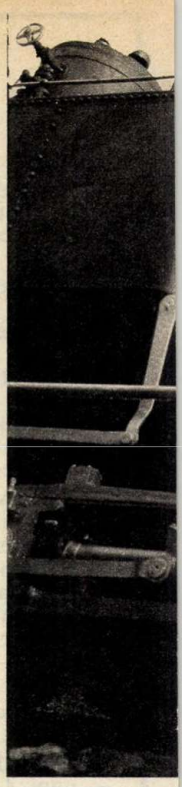

MELLESLEG TROMBITÁLNAK IS

Úttörővasutasnak lenni nem csupán szórakozás. Hivatás, mely egy életre is szólhat